

การพัฒนา รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

DEVELOPMENT OF SUPERVISION MODEL BY PROFESSIONAL LEARNING
COMMUNITY PROCESS FOR PROMOTING ENGLISH LEARNING MANAGEMENT
COMPETENCY AMONG PRIMARY SCHOOL TEACHERS

สถาพร สมอูทัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF SUPERVISION MODEL BY PROFESSIONAL LEARNING
COMMUNITY PROCESS FOR PROMOTING ENGLISH LEARNING MANAGEMENT
COMPETENCY AMONG PRIMARY SCHOOL TEACHERS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Educational Science & Learning Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ของ

สถาพร สมอุทัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว) (รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรูญ)

..... ที่ปรึกษาร่วม ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภาษิต) (รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
ผู้วิจัย	สถาพร สมอุทัย
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงใจ สีเขียว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลัดดา หวังภักษิต

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 3) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured in-depth interview) 2) แบบประเมินความเหมาะสมแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Scale) 3) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่า t-test แบบ dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มี 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ และสมรรถนะที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management) มี 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ และมีผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.33) 2) รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 5) เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ ซึ่งกระบวนการของรูปแบบการนิเทศมีขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการนิเทศ (A: Analysis) ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (P: Planning) ขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (D: Development) ขั้นที่ 4 การนิเทศ (S: Supervision) ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Designing Lesson Plan) ระยะที่ 2 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Observation) และระยะที่ 3 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection) ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (E: Evaluation) ขั้นที่ 6 การสรุปผลการนิเทศ (C: Conclusion) และมีผลการประเมินความเหมาะสมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.09) และ 3) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.36)

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC), สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

Title	DEVELOPMENT OF SUPERVISION MODEL BY PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY PROCESS FOR PROMOTING ENGLISH LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY AMONG PRIMARY SCHOOL TEACHERS
Author	SATAPORN SOMUTHAI
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Duangjai Seekheio
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Ladda Wangphasit

The objectives of the research are as follows: (1) to study the factors and indicators of English learning management competency among primary school teachers; (2) to develop a model of a professional learning community process for promoting English learning management competency among primary school teachers; and (3) to study the effectiveness of supervision model by professional learning community process for promoting English learning management competency of primary school teachers. The sample was 30 English primary school teachers, under the authority of Nakhon Sawan primary educational service area office in the first semester of the 2023 academic year and selected by stratified random sampling technique. The research instruments were (1) a semi-structured in-depth interview; (2) an evaluation form using a five-point rating; and (3) an evaluation form of English learning management competency; and (4) an evaluation form for satisfaction toward supervision model by professional learning community process for promoting English learning management competency. The means, standard deviation and dependent t-test were employed. The results revealed the following: (1) the factors and indicators of the competency of primary school teachers consisted three factors and 7 indicators; (2) the English Language Learning Management competency had two factors and 10 indicators. Satisfaction was at the highest level ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.33) and the supervision model by professional learning community process for promoting English learning management competency of primary school teachers and the APD-SEC Supervision Model had five components: (1) principles/concept of the supervision model; (2) objectives of supervision model; (3) activities of supervision model; (4) supportive factors supervision model; and (5) the tools and media used in supervision model. The supervision model process had five stages: (1) basic data analysis of supervision; (2) supervision planning; (3) development of learning management; (4) supervision with three phases: (1) designing a lesson plan; (2) learning management observation; and (3) reflection; and (5) supervision evaluation; and (6) supervision conclusion. The evaluation of efficiency was at the highest level ($\bar{x} = 4.87$, S.D.= 0.09) and English learning management competency of primary school teachers was higher than before the supervision model by professional learning community process at a statistically significant level of .01 and the satisfaction of the supervision model was at the highest level ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.36).

Keyword : Supervision Model, Professional Learning Community (PLC), English Language Learning Management Competency

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงใจ สีเขียว อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลัดดา หวังภาษิต อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และตรวจสอบ เพื่อปรับแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มอบทุนการศึกษา โครงการ 70 ปี 70 ทุน มศว คืบสู้สังคม รุ่นที่ 2 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้วิจัยจะ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้ไปใช้พัฒนาสังคมในด้านการศึกษาต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งอีกครั้ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนากร ทองประยูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพิพัญ สุตานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคณา อ่อนธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร อ่างไสตติสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุไรวรรณ หาญวงศ์ ดร.คะเนาะ อ่อนนาง ดร.สุชาดา ปุญปั้น นางสาวสุภัทสร บุญรอด ดร.ภัทรภรณ์ น้อยกอน นางจันทนา วิเวกหัสถ์กัณฑ์ นางเบญจวรรณ มะโนรา นางสาวจุฑามาศ กำเพ็ชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติพิทย์ งามนิล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์ นางสุทิสรา เลาธนไพบูลย์ นางรัชญา นิมยี่สุน นางวิลาวัลย์ ฮ้อสิทธิสมบูรณ์ นายอุเทน ฮ้อสิทธิสมบูรณ์ นางสาวเบญญาภา ฉัตรธนะปริษา และนางสาวศุณิษา มาลัยทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ ดร.สุรวิรัตน์ โตเขียว ดร.สรุเดช น้อยจันทร์ และ ดร.บงกช จันทรสุขวงศ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือจนกระทั่งนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พิเชิต ฤทธิจัญญ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งทิวา แยมรุ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อเติมเต็มปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต

1 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องของผู้วิจัยทุกคน และเพื่อน ๆ พี่ๆ สาขาวิชา
วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ รุ่น 5 ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและคอยสนับสนุนตลอด
ระยะเวลาที่ทำงานในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณพระคุณบิดา
มารดาที่ได้อบรมเลี้ยงดูสั่งสอนมาเป็นอย่างดี พระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ประสิทธิภาพ
ประสทาวิชาด้านต่าง ๆ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สถาพร สมอุทัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	9
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
สมมติฐานการวิจัย.....	13
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	14
1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ	14
2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	34
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศ	59
4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	73
5. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ	84

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในและต่างประเทศ.....	91
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	100
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (R1)	104
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ ศึกษาประสิทธิภาพ (D1)	111
ระยะที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (R2).....	115
ระยะที่ 4 การปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฉบับสมบูรณ์ (D2).....	132
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	133
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา	133
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ ศึกษาประสิทธิภาพ	147
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	156
ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพฉบับสมบูรณ์.....	160
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	163
สรุปผลการวิจัย.....	163
อภิปรายผล	166
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	171
บรรณานุกรม	174
ภาคผนวก.....	182

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศ	26
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์แนวคิดของรูปแบบการนิเทศการศึกษา	32
ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)	48
ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง.....	66
ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	81
ตาราง 6 แสดงแบบแผนการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	115
ตาราง 7 แสดงโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (Test Blueprint) จำนวน 80 ข้อ เพื่อใช้จริง จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน.....	118
ตาราง 9 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)	134
ตาราง 10 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน	137
ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน	142
ตาราง 12 แสดงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)	145
ตาราง 13 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน	154

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน	156
ตาราง 15 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 30 คน	158

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา	13
ตาราง 2 แสดงภาพรวมของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	101
ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model 149	
ภาพประกอบ 4 แสดงรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model	153

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมแห่งความผันผวนแปรปรวนไม่แน่นอน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าที่รวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างไร้พรมแดนจนเกิดการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเป็นเครือข่ายจากทั่วทุกมุมโลก ส่งผลให้เกิดวิทยาการตลอดจนองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาอย่างมากมาย มนุษย์จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งสังคมในศตวรรษที่ 21 ยังคงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด ภาษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นสื่อกลางสำหรับการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาหาข้อมูลใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลและเป็นภาษากลางที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้กันทั่วโลกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน องค์ความรู้ต่าง ๆ มากมายจึงถูกบันทึกไว้เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษจึงเป็นผู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้ได้มากกว่า อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาให้คนแต่ละคนมีความรู้ความคิดแนวคิดใหม่ ๆ ทักษะภาษาอังกฤษไม่ได้สำคัญเพียงเพราะประโยชน์ในด้านอาชีพ การเปิดโลก หรือการเชื่อมต่อกับผู้คนเท่านั้น แต่ทักษะภาษาอังกฤษยังสำคัญในระดับประเทศที่ถือเป็นตัวชี้วัดโอกาสในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย (EF Education First. 2565: 1)

ตามที่องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ไว้ 17 ข้อ เพื่อพัฒนาสังคมโลกให้ดีขึ้นภายในปี 2573 โดยระบุว่า การศึกษาว่าเป็นพันธกิจที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ การเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงจะช่วยยกระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปิดช่องว่างทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ จึงกำหนดเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education) ซึ่งมีพันธกิจ คือ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564) ดังนั้น ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของสหประชาชาติ จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติข้อที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ข้อ 3.2 การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561: 30-37) โดยสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564: 293-323) จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีศักยภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้มากขึ้น สามารถส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่าสากล และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศทั่วโลกได้

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากลหรือ The Common European Framework Reference for Languages (CEFR) สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนให้เข้ารับการทดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center: HCEC) ของแต่ละจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2564: 1-9) สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะสายงานการสอน สายงานการบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสายงานการบริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือ ก.ค.ศ. โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 เป็นต้นไป กำหนดให้สามารถนำผลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR มาเทียบเคียงเพื่อขอลดระยะเวลาในการขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะได้ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศต้องได้ผลการทดสอบสูงกว่าระดับ B2 ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาต้องได้ผลการทดสอบสูง

กว่าระดับ B1 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 2564: 1-3) จากนโยบายดังกล่าว จึงเป็นตัวกระตุ้นที่จะต้องพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนและยกระดับความรู้ ความสามารถและทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จะต้องได้รับการส่งเสริมสมรรถนะทางด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูต่อไป

นอกจากนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศนโยบาย การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือเข้าถึงองค์ความรู้และก้าวหน้าทางโลก รวมถึงพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยกำหนดให้ ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (CEFR) เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบหลักสูตร การทดสอบ การวัดผลและการพัฒนาครู ปรับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาโดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษของผู้เรียน จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถทางด้าน ภาษาอังกฤษ ยกกระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูและส่งเสริมให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครู และผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 14-15)

ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระบุว่าภาษาอังกฤษยังคงเป็นภาษาที่มีความสำคัญและใช้เป็น ภาษากลางในการติดต่อสื่อสารกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทย กำหนดให้เด็กไทยต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองรองจากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษา ประจำชาติ โดยในหลักสูตรฯ ได้กำหนดความสำคัญและจำเป็นไว้ว่า ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็น เครื่องมือสำคัญที่ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ตระหนักถึงความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับ ประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความ แตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง

การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยเน้น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ตามกรอบ มาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล CEFR และตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงจะต้องมีสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกำลังหลักสำคัญของประเทศ ให้มีสมรรถนะทางด้านภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ รวมทั้งยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบระดับชาติในรายวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้น อีกด้วย แต่เมื่อศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ จำนวน 3 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2565 พบว่า ผลการทดสอบอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน และมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 เช่นเดียวกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 3 ปีย้อนหลัง พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ามาตรฐานและมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ด้วยเช่นกัน โดยในปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 39.79 ส่วนปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 34.84 และปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 34.52 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2567)

เมื่อศึกษาข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของประเทศไทย ยังถือว่าผู้เรียนยังมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับต่ำ โดยจากผลการประเมิน ของ EF Education First หรืออีเอฟ องค์การนานาชาติ ที่เชี่ยวชาญเรื่องการฝึกอบรมภาษา ได้เปิดเผยผลดัชนีความสามารถทางภาษาอังกฤษ ประจำปี 2565 จากการสำรวจผู้ร่วมทำ แบบทดสอบ จำนวน 2.2 ล้านคนทั่วโลก. ใน 113 ประเทศและภูมิภาค พบว่า ประเทศไทยได้ 416 คะแนน อยู่อันดับที่ 101 จาก 113 ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ 8 รั้งอันดับสุดท้าย ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษในระดับต่ำ

มาก (PPTV Online. 2565) และจากผลการนิเทศการศึกษาและการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น ครูไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมากำหนดสิ่งที่จะสอนหรือจัดทำหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงสร้างรายวิชาที่ชัดเจน แต่จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนตามหนังสือเรียน ทำให้จัดการเรียนการสอนไม่ครบและครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร ครูไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนหรือจัดทำไม่ได้นำมาใช้จริง ครูไม่ค่อยใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความคุ้นชินและสื่อสารภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว ครูไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนและเกิดความเบื่อหน่าย ครูไม่มีสื่อการสอนหรือการประยุกต์ใช้สื่อมัลติมีเดีย เทคโนโลยีและดิจิทัลมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่ได้วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ประเด็นที่ 2 ปัญหาด้านบริหารจัดการ เช่น ขาดการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนขาดการนิเทศภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนขาดการส่งเสริมการจัดทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนเป็นจำนวนมาก เช่น งานการเงิน งานพัสดุ งานธุรการ งานอนามัย งานอาหารกลางวัน งานบริหารทั่วไป เป็นต้น บางโรงเรียนขาดแคลนบุคลากรมีจำนวนครูไม่เพียงพอ มีครูไม่ครบชั้น ไม่ครบวิชา ครูบางคนต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชาและหลายระดับชั้น บางคนต้องสอนวิชาที่ไม่ตรงตามวิชาเอกและความถนัดของตนเอง จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ บางโรงเรียนไม่มีทรัพยากรและงบประมาณในการสนับสนุนเพียงพอต่อการบริหารจัดการอีกด้วย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. 2563: 78-79)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับชั้นเรียนและระดับชาติที่ค่อนข้างต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระบุว่า ครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษร้อยละ 51.91 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ต้องปรับปรุง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาว่า ร้อยละ 80 ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษและมีภาระงานต้องสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนมาก วิชาชีพครูของประเทศไทยในปัจจุบันจะพบว่า สมรรถนะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษแต่ละบุคคลยังไม่มีมาตรฐานของรูปแบบการพัฒนาครูประจำการที่มีประสิทธิผลและยังไม่เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างแท้จริง ครูส่วนใหญ่ยังปรับตัวไม่ทันกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561: 83-85) จึงเป็นสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้ครูขาดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาคือ พัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ทำให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และเพื่อเป็นการส่งเสริมครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนมีศักยภาพด้านจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยเรื่องสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า มีผู้วิจัย ได้แก่ ดลวรรณ พวงวิภาต (2562: 149-160) Peacock (2002: 65-75) และ Brown (2001: 119) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและสมรรถนะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยสามารถได้สรุปว่า สมรรถนะที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องมี ควรประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ด้านที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และด้านที่ 3 เจตคติและคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้วรรณวี ปานศิริ อภิษฎา ศรีเครือตอง และปาริชาติ จันทร์งาม (2564: 13-26) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาตนเอง 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

เนื่องจากการนิเทศการศึกษา เป็นศาสตร์ทางการศึกษาแขนงหนึ่งในวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยยึดตามหลักการของประชาธิปไตย เคารพ ยอมรับ รับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาจะช่วยส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น แนะนำช่วยเหลือ ปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนของคุณ ส่งเสริมให้คุณมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ คุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 18) ยังกล่าวว่า กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถช่วยพัฒนาครูและผู้เรียนได้ แต่เนื่องจากปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ของคุณได้มีพัฒนาการขึ้นมา จากแต่ก่อนมาก โดยมีการใช้รูปแบบ วิธีการและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ รวมทั้งการนำสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การนิเทศการศึกษาแบบเดิมจึงอาจจะไม่ตอบโจทย์ของคุณยุคใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการหรือรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบใหม่ที่หลากหลาย ทันสมัยและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ของคุณในยุคปัจจุบัน

ปัจจุบันวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ยังคงเป็นที่ยอมรับในการนำมาใช้ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของคุณที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน โดยเป็นการรวมตัวของกลุ่มครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาการศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปยังคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง อีกทั้งยังเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพผ่านกระบวนการทำงานอย่างมืออาชีพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ แนวทาง การดำเนินงาน สะท้อนผลการทำงาน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมหรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. 2561: 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ศึกษานิเทศก์" ผู้ที่เป็นผู้นำทางวิชาการของคุณและผู้บริหาร มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการนิเทศการการจัดการเรียนรู้ สามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน เสริมแรงทางบวก รวมทั้งช่วยดึงศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของคุณด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นกัลยาณมิตร สามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดเครือข่ายหรือชุมชนแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ การร่วมคิดร่วมทำ ร่วมมือร่วมใจ โดยจะต้องมีการกำหนด

เป้าหมายร่วมกัน คือ คุณภาพของผู้เรียนและส่งเสริม พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ผ่านรูปแบบการนิเทศที่มีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมด้วย

จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยที่ใช้แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้ามาส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ของธนัฐ มาตขธา (2564: 107-120) อนุศรา อุดทะ และจิตติมา วรรณศรี (2563: 305-316) สุวานปนา จ้อยเจริญ (2563: 1) หฤทัย อนุสสรราชกิจ และวราลี ถนอมชาติ (2560: 1-11) กรณ์พหล วิวรรณมงคล (2561: 92-114) วชิรา เครือคำอ้าย ชวลิต ขอดศิริ และสายฝน แสนใจพรม (2560: 177-178) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และรูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต่างมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ว่า กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ผ่านกระบวนการร่วม แรงร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน คือ คุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสามารถ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practices) ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษในระดับนานาชาติและระดับนโยบายทางการศึกษา ของประเทศไทย รวมถึงปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูระดับชั้น ประถมศึกษาในโรงเรียน และวิกฤตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของประเทศไทย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ของปีการศึกษา 2563 - 2565 ที่มีสภาพต่ำกว่ามาตรฐาน อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วยกระบวนการนิเทศการศึกษาที่อาศัยความร่วมมือ ของเพื่อนร่วมวิชาชีพหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากหลาย ๆ ฝ่าย ในการร่วมกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดความ ยั่งยืน เนื่องด้วยผู้วิจัยเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ผู้สอน ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จึงได้เห็นสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงได้สนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษา ที่ช่วยให้ครูมีเวที

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตนเองให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการเรียนรู้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ตลอดจนให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อการศึกษาในระดับสูงขึ้นจนเกิดการพัฒนายั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีสมรรถนะ องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้อะไรบ้าง
2. รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีองค์ประกอบใดบ้าง และมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการนิเทศการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนำไปใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

2. ผู้วิจัยได้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนำไปใช้ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศ

3. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R&D) โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 102 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

ระดับชั้นประถมศึกษา และ 2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ กรกฎาคม 2565 และสิ้นสุด เมษายน 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนา รูปแบบการนิเทศ** หมายถึง กระบวนการสร้างและพัฒนาแบบแผน
ในการดำเนินการนิเทศที่มีความสัมพันธ์กันเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้นิเทศ
ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยมีขั้นตอน
การพัฒนา รูปแบบอยู่ 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการพัฒนา
รูปแบบการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การยกร่างพัฒนา รูปแบบการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ
คุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการนิเทศ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ
การนิเทศ ขั้นตอนที่ 5 การนำรูปแบบการนิเทศไปใช้ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลของรูปแบบ
การนิเทศ และขั้นตอนที่ 7 การปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการนิเทศฉบับสมบูรณ์

2. **รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** หมายถึง
แบบแผนการดำเนินการนิเทศที่มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาร่วมกับ
แนวคิดและกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning
Community หรือ PLC) เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน
ระดับชั้นประถมศึกษา โดยรูปแบบการนิเทศมีชื่อรูปแบบว่า AP-D-SEC Supervision Model
ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศอยู่ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ
การนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัย
สนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 5) เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบ
การนิเทศ โดยมีกระบวนการดำเนินการของรูปแบบการนิเทศอยู่ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1
การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการนิเทศ (Analysis) ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning)
ขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (Development) ขั้นที่ 4 การนิเทศ (Supervision)
ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Designing Lesson Plan)
ระยะที่ 2 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Observation) และระยะที่ 3
การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection) ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)
ขั้นที่ 6 การสรุปผลการนิเทศ (Conclusion)

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความเหมาะสมของเนื้อหาและขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่ามีประสิทธิภาพก่อนนำไปทดลองใช้จริง

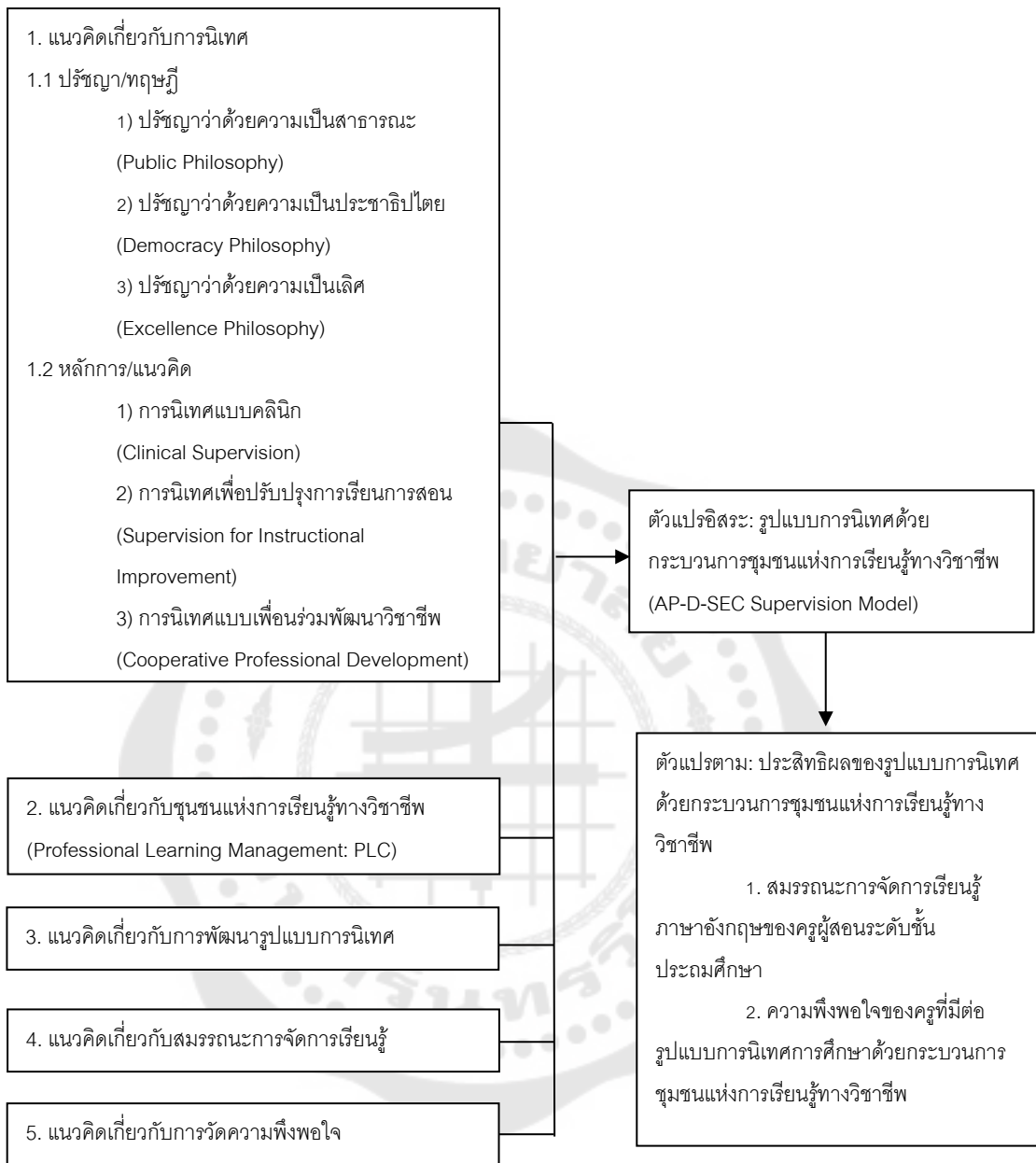
4. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยผลการประเมิน 2 ส่วน ได้แก่

1) **สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา** โดยพิจารณาจากความรู้ ทักษะ และเจตคติตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งวัดประเมินจากแบบประเมินสมรรถนะที่ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความรู้ วัดประเมินด้วยข้อสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (2) ด้านทักษะ วัดประเมินด้วยแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 10 ข้อ และ (3) ด้านเจตคติ วัดประเมินด้วยแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 8 ข้อ

2) **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** โดยพิจารณาจากความรู้สึก ความคิดเห็นของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรูปแบบและการดำเนินการนิเทศ 2) ด้านผู้นิเทศ 3) ด้านผู้รับการนิเทศ และ 4) ด้านประโยชน์ของการนิเทศ ซึ่งวัดประเมินด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของครู ที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

หลังการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนนิเทศ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งเรียนรู้ทางวิชาชีพ. เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงขอนำเสนอแนวคิดในการทบทวนวรรณกรรมตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ
2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการนิเทศ
4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ

1.1 ความหมายของการนิเทศ

นักวิชาการและนักการศึกษาชาวต่างประเทศได้นิยามความหมายของคำว่า การนิเทศ ดังนี้

Aggarwal (1967) กล่าวว่า การนิเทศ (Supervision) คือ การพัฒนาหรือการรอกงาม การให้บริการทางเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญ การร่วมมือและประสานงาน ซึ่งมีความหมายโดยสรุป จากการนิยามตามตัวอักษร คำว่า SUPERVISION ดังนี้

S คือ การสนับสนุน (Support), การมีส่วนร่วม (Share), การบริการ (Service)

U คือ ความสามัคคี (Unity), ความเข้าใจ (Understanding), การยกฐานะ (Upgrading)

P คือ การวางแผน (Planning), การเลื่อนขั้น (Promotion), การแก้ปัญหา (Problem-solving)

E คือ การศึกษาหาความรู้ (Education), การประเมินผล (Evaluation), การทดลอง (Experiment)

R คือ การวิจัย (Research), การรายงาน (Report), การบันทึก (Record)

V คือ การเยี่ยมเยียน (Visiting), การรู้คุณค่า (Value), การมีคุณธรรม (Virtue)

I คือ การปรับปรุง (Improvement), การให้ข่าวสาร (Information), การอบรม (Inservice Training)

S คือ การปรับตนเอง (Self-adjustment), ความมั่นใจตนเอง (Self-confidence), การรับผิดชอบตนเอง (Self-responsibility)

I คือ นวัตกรรม (Innovation), ความฉลาดรอบรู้ (Intelligence), ความสนใจ (Interest)

O คือ การสังเกต (Observation), การจัดรูปร่างงาน (Organization), การตั้งจุดประสงค์ (Objective)

N คือ ความต้องการ (Needs), การประนีประนอม (Negotiation), ความจำเป็น (Necessity)

ทันทัน ศิริวรรณ ลীগิจเจริญผล (2559: 18-19) ได้สรุปแนวคิดของนักการศึกษาต่างประเทศ ประกอบด้วย Carl D. Glickman, Robert Goldhammer, Robert H. Anderson, Robert J. Kajewski and Ben M. Harris โดยสรุปความหมายของการนิเทศว่า เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน การกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนมีการพัฒนาโดยนำวิธีสอนและสื่อการเรียนการสอนมาใช้โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร การช่วยเหลือครูแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ตลอดจนเป็นสิ่งทีบุคคลในโรงเรียนได้กระทำหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อกระบวนการสอนที่จะกระตุ้น และส่งเสริมการเรียนของนักเรียน การนิเทศเป็นงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักการศึกษาชาวไทยที่ให้ความหมายของคำว่า การนิเทศ (Supervision) ดังนี้

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2556: 1-2) กล่าวว่า การนิเทศ (Supervision) มีความหมายรวมถึง การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายหลักเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษา ซึ่งตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาก็คือคุณภาพของนักเรียนหรือประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนนั่นเอง ตามความหมายของ คำว่า การนิเทศการศึกษา (Educational Supervision) มีความหมายกว้างกว่าการนิเทศการสอน (Supervision of Instruction หรือ Instructional Supervision) โดยที่การนิเทศการสอนจะมีความหมายแคบกว่า

ซึ่งหมายถึง การมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยตรง การนิเทศการสอนจึงเป็นส่วนย่อย (Subset) ที่สำคัญส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ซึ่งหมายความว่า การนิเทศการศึกษาต้องมีการนิเทศการสอนรวมอยู่ด้วย จึงจะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยตรงได้

ในขณะที่ เก็จนก เอ็วรงค์ (2555: 6) ได้สรุปว่า การนิเทศ คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศที่จะช่วยเหลือให้คำปรึกษาหรือแนะนำกับครูผู้รับการนิเทศและบุคลากรทางการศึกษา ให้พัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการศึกษา ซึ่ง รุ่งชัชดาพร เวระชาติ (2557: 9) กล่าวว่า การนิเทศหมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับ วชิรา เครือคำอ้าย (2558: 3) ที่ได้สรุปความหมายของการนิเทศว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง เพื่อพัฒนาการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ช่วยให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ และส่งผลต่อเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา และร่างกายอย่างสมดุล

ทั้งนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564: 9) ที่ได้ดำเนินการสังเคราะห์และสรุปความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่เน้นการให้การช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

จากการศึกษาความหมายของการนิเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศ คือ กระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์หรือเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยอาศัยศาสตร์องค์ความรู้ด้านการศึกษา และการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับศิลปะด้านการสื่อสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของงานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยยึดคุณภาพของผู้เรียน

เป็นเป้าหมายสูงสุด ซึ่งการนิเทศเป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญ ร่วมกับผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน โดยยึดหลักการของประชาธิปไตย ยอมรับ เคารพ รับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

1.2 ความสำคัญของการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557: 11) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ดังนี้

1) สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยการนิเทศจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3) การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

4) การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศ

5) การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่างกัน

6) การนิเทศ เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญของงามของครู ไม่ว่าจะครู จะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง

7) การนิเทศมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8) การนิเทศมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

ทั้งนี้ พรรณณา มหาวิทยาลัย (2557: 16) ได้กล่าวว่า การนิเทศเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความรู้สาขาต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว บุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการรักษาควบคุมมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียน ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการสอนของครูในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น

นอกจากนี้ วชิรา เครือคำอ้าย (2558: 3-8) กล่าวว่า ความสำคัญจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศนั้น ถ้าพิจารณาจากสภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ได้มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง การศึกษาก็เช่นกัน ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยโดยเริ่มตั้งแต่นโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร ตำราเรียน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการนิเทศการสอน เป็นต้น จากการเปลี่ยนของสภาพความเป็นอยู่ สังคมเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการศึกษาที่ไม่หยุดนิ่ง การนิเทศจึงมีความสำคัญและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครู นักเรียน และสถานศึกษา 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูผู้สอน 2) การพัฒนาวิชาชีพสำหรับเพื่อนครูหรือบุคลากรผู้ร่วมวิชาชีพ และ 3) การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การนิเทศ ผู้นิเทศจึงต้องดำเนินการนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง รวมทั้งให้โอกาสครูได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

จากการศึกษาความสำคัญของการนิเทศ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดวิทยาการความรู้สมัยใหม่มากมาย ส่งผลให้ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่องเช่นกัน เพื่อให้เท่าทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนไปและตอบสนองต่อผู้เรียนในยุคปัจจุบัน การนิเทศจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการบริการทางการศึกษาที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอในด้านการจัดการเรียนการสอนเมื่อได้รับการนิเทศ คำชี้แนะร่วมทั้งการสะท้อนกลับจากผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บังคับบัญชา จะช่วยให้เกิดความรู้สึกระตือรือร้นในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเป้าหมาย

หลักสำคัญ คือ ผู้เรียนที่จะต้องเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองอันส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมของการศึกษาด้วยนั่นเอง

1.3 หลักการและแนวคิดของการนิเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดสำคัญของการนิเทศแล้วพบว่า มีนักวิชาการและนักการศึกษาที่ได้สรุปเกี่ยวกับหลักการสำคัญของการนิเทศ ดังนี้

Thomas H. Briggs and Joseph Justman (1952) เสนอหลักการนิเทศสำหรับผู้บริหารไว้ดังนี้

- 1) การนิเทศต้องเป็นประชาธิปไตย
- 2) การนิเทศจะต้องเป็นการส่งเสริมและการสร้างสรรค์
- 3) การนิเทศควรจะต้องอาศัยความร่วมมือของวิทยากรหลายคนมากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล
- 4) การนิเทศควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
- 5) การนิเทศจะต้องคำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคล
- 6) จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศ คือ หาทางช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการศึกษา
- 7) การนิเทศจะต้องเกี่ยวข้องอยู่กับการส่งเสริมความรู้สึกรอบอุ้มให้แก่ครูและการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ
- 8) การนิเทศควรเริ่มต้นจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่
- 9) การนิเทศควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูให้สูงขึ้น
- 10) การนิเทศควรเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงสมรรถวิสัย ทักษะคติ และข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง
- 11) การนิเทศพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำอย่างเป็นทางการมาก ๆ
- 12) การนิเทศควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ
- 13) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล
- 14) การนิเทศควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและสามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง

ส่วน William H. Burton and Leo J. Brueckner (1955) ได้สรุปหลักการนิเทศไว้ด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้

1) การนิเทศควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา ควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2) การนิเทศควรเป็นวิทยาศาสตร์ ควรเป็นไปอย่างมีระเบียบ มีการปรับปรุงและประเมินผล ควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือได้

3) การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย จะต้องเคารพในความแตกต่างของบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4) การนิเทศควรจะเป็นการสร้างสรรค์ ควรเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของบุคคลแล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2553: 16) ยังได้รวบรวมหลักการนิเทศที่ดีว่ามีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1) การนิเทศต้องสัมพันธ์กับการบริหาร

2) การนิเทศควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา

3) การนิเทศควรเป็นวิทยาศาสตร์

4) การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย

5) การนิเทศควรเป็นการสร้างสรรค์

6) การนิเทศควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า

7) การนิเทศควรเป็นวิชาชีพ

โดยสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 227) ซึ่งเสนอหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ

2) การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3) การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4) การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครู

อาจารย์ได้เรียนรู้ว่า ปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5) การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจในระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ มีวิธีการดำเนินงานที่ดีและความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6) การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่ออาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7) การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สีกภาคภูมิในอาชีพที่ต้องให้วิชาความรู้ ความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

จากการศึกษาหลักการสำคัญของการนิเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการนิเทศนั้น ควรมีดังนี้

1) การนิเทศควรอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการของการศึกษาที่เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างสามารถพัฒนาได้ ส่งเสริมให้เกิดเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเกิดความเจริญงอกงาม

2) การนิเทศควรมีความเป็นวิทยาศาสตร์ ที่มีระบบ ขั้นตอน กระบวนการที่ชัดเจน และเป็นเหตุเป็นผลกัน

3) การนิเทศควรเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ยอมรับ เคารพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้เพื่อการพัฒนา

4) การนิเทศควรเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร เข้าใจเห็นใจกัน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา อยู่บนพื้นฐานของความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

5) การนิเทศควรเป็นการผสมผสานกันระหว่างศาสตร์และศิลป์ด้านวิชาการ และด้านการบริหารการศึกษา

6) การนิเทศควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด

7) การนิเทศควรเป็นวิชาชีพที่เป็นศาสตร์เฉพาะสำหรับผู้นำทางด้านวิชาการหรือด้านการศึกษาแขนงหนึ่ง

สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนี้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักการสำคัญของการนิเทศ ได้แก่

1) การนิเทศเป็นกระบวนการที่มากจากพื้นฐานของปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2) การนิเทศต้องมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และมีความเป็นวิทยาศาสตร์

3) การนิเทศต้องอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจและความเป็นประชาธิปไตย มีการยอมรับ รับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เคารพ และให้เกียรติกัน เพื่อพัฒนาร่วมกัน

4) การนิเทศต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5) การนิเทศต้องมุ่งเน้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทางวิชาการ

1.4 จุดมุ่งหมายของการนิเทศ

จากการศึกษา พบว่า มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ ดังนี้

Thomas H. Briggs and Joseph Justman (1995) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศมี 4 ข้อ คือ

1) การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ ทางวิชาการ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา

2) การส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู คือ การส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาส ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3) การปรับปรุงการสอนของครู การเปิดโอกาสให้มีการสังเกตการสอนของครู และการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของครู

4) การส่งเสริมแนะนำครู และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และประชาคม เช่น การส่งเสริมให้มีสมาคมครูผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน การส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ทั้งนี้ กรองทอง จิรเดชากุล (2550: 3) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1) เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษามี ความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาได้

1.2) เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครู

1.3) เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ตลอดจนช่วยเหลือ และปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

- 1.4) เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ
- 2) จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงานในเรื่องต่อไปนี้
  - 2.1) เพื่อให้สถานศึกษามีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
  - 2.2) เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย
  - 2.3) เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการและเน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ
  - 2.4) เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู
  - 2.5) เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
  - 2.6) เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้
  - 2.7) เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ในขณะที่ วัชรากล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศว่า เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ โดยการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากร การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การเลือกวัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรม การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดกิจกรรมพิเศษให้กับนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลการสอน ส่วน รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2557: 38-40) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศว่า การนิเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของครู หรือเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงการสอนของครู มีการสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การปรึกษาหารือ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอน และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง สอดคล้องกับ ศิริวรรณ ลี้กิจเจริญผล (2559: 25) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศว่า เพื่อช่วยพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนในด้านวิชาชีพครู ปรับปรุงกระบวนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ สร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร ช่วยให้ครูใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ การพัฒนาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในทุกมิติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น ด้านหลักสูตรสถานศึกษาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ ยังมีช่วยเหลือ ส่งเสริม กระตุ้นพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งครูเป็นตัวแปรที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานวิชาการ จึงต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีศักยภาพในด้านการสอนมากยิ่งขึ้นตลอดจนสามารถนำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานและตัวชี้วัดมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเลือกใช้วิธีการหรือเทคนิคการสอนมาให้เข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน ประยุกต์ใช้สื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เหล่านี้ต่างเป็นจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพต่อสถานศึกษา บุคลากร ผู้เรียน รวมทั้งชุมชนด้วย

สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้

1.5 องค์ประกอบของการนิเทศ

การนิเทศเป็นกระบวนการที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศไว้ ดังนี้

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2566: 237-238) กล่าวว่า ระบบการนิเทศในสถานศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับ และสภาพแวดล้อมภายนอก มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบการนิเทศ ได้แก่ หลักการแนวคิดของการนิเทศ บุคลากรทางการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการนิเทศอื่น ๆ เช่น สื่อ วัสดุอุปกรณ์การนิเทศ และงบประมาณ

2) กระบวนการ หมายถึง กระบวนการนิเทศที่แสดงถึงขั้นตอน กิจกรรม และวิธีการในการนิเทศ

3) ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับครู อันเนื่องมาจากการนิเทศ ได้แก่ ครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและการจัดการเรียนการสอน ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอน มีทักษะการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

4) ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง กลไกการกำกับ ติดตามและประเมินการนิเทศ ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นิเทศต้องจัดระบบการกำกับ ติดตามการดำเนินการนิเทศไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ ตลอดจนจัดทำการประเมินผลการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลที่เกิดขึ้นกับคุณภาพการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งประเมินตัวระบบและกระบวนการดำเนินการนิเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการนิเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5) สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญของระบบการนิเทศที่สำคัญที่ผู้บริหารควรคำนึงถึง คือ ความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ ชวลิต จันทร์ศรี (2556) กล่าวโดยสรุปว่า องค์ประกอบของการนิเทศมีอยู่ 3 ประการ คือ

1) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักการภารโรง ซึ่งต้องสวมบทบาทเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2) วิธีการนิเทศ มีวิธีการหลายลักษณะ เช่น การประชุม การปรึกษาหารือ การอภิปราย ชักถาม การประชุมระดมสมอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

3) สื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ประกอบด้วย เอกสารความรู้ แบบบันทึกแบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบ แบบประเมิน เป็นต้น

เช่นเดียวกับ วรพล ดิลกทวีวัฒนา (2560: 6-7) กล่าวว่าไว้ว่าองค์ประกอบสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

- 1) บุคลากรนิเทศ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ และผู้รับการนิเทศ
- 2) ขอบข่ายงานนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ งานด้านการจัดการเรียนการสอนและงานสนับสนุนการจัดการเรียน หรืองานสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น งานด้านธุรการ งานด้านการเงิน งานสถานที่ งานกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น
- 3) โครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเลือกให้เหมาะสมกับขนาด บริบท และจำนวนบุคลากร

ในขณะที่ กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน (2561: 21) กล่าวว่า องค์ประกอบรูปแบบของการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินงาน และ 4) การประเมิน

นอกจากนี้ สมหวัง พันธะลี (2562: 21) ได้ระบุไว้ว่า องค์ประกอบของระบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงครูสำหรับศึกษานิเทศก์ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ 2) บุคลากรนิเทศ 3) วิธีนิเทศ 4) ความรู้วิชาการ 5) เครื่องมือนิเทศ และ 6) การประเมินผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศจากนักวิจัยและนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศ ซึ่งปรากฏตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศ

องค์ประกอบ ของการนิเทศการศึกษา	เกษมณี เขื่องศักดิ์ (2555)	ขวลิต จันทร์ศรี (2556)	วรพล ดิลกทวีวัฒนา (2560)	กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน (2561)	สมหวัง พันธะลี (2562)
1. ปรัชญา/แนวคิด/ ทฤษฎี/หลักการ/ ความเชื่อพื้นฐาน		✓	✓	✓	✓
2. จุดมุ่งหมาย	✓	✓	✓	✓	✓
3. ขอบเขตเนื้อหา			✓	✓	
4. ขั้นตอนวิธีการ/ เทคนิคกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓

องค์ประกอบ ของการนิเทศการศึกษา	เก็คนก เตอวงศ (2555)	ขวลลต จันทรศร (2556)	วพล ตลททวฒน (2560)	กตตศกต อังคณากว (2561)	สมทวง พันษะล (2562)
5. การประเมินผล		✓	✓	✓	✓
6. ผู้นิเทศ	✓	✓	✓		✓
7. ผู้รับการนิเทศ	✓	✓	✓		✓
8. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓
9. เครื่องมือ/สื่อ/วัสดุ	✓	✓	✓		✓
อุปกรณ์					
10. งบประมาณ	✓		✓		
11. ผลลัพธ์/ผลผลิต/ผล การนิเทศ	✓		✓	✓	✓
12. ข้อมูลย้อนกลับ	✓		✓	✓	✓
13. สภาพแวดล้อม/ บริบท	✓	✓			
14. คู่มือการใช้	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการนิเทศเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 7) เครื่องมือ/สื่อที่ใช้ในการนิเทศ

1.6 รูปแบบการนิเทศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศ โดยสรุปและรวบรวมรูปแบบการนิเทศแบบต่าง ๆ ไว้ เพื่อใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานสำคัญในการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

1.6.1 รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)

หมายถึง กระบวนการนิเทศที่เน้นการสังเกตการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยถือว่าห้องเรียนเปรียบเสมือนคลินิกนั่นเอง การนิเทศแบบคลินิกจะเน้นถึงการปรับปรุงพฤติกรรม การสอนของครูในห้องเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน อันจะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมในการเรียนของ

นักเรียนที่เกิดขึ้นในขณะที่ครูกระทำการสอนอยู่ ข้อมูลเหล่านี้อาจจะได้มาหรือเกิดขึ้นก่อนที่จะสอน ในระหว่างที่สอนหรือหลังจากที่การสอนสิ้นสุดลง โดย Glodhammer (1969) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศแบบคลินิกไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอน 3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสอน 4) การประชุมนิเทศ และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการนิเทศ

ในขณะที่ Morris Cogan (1973) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศแบบคลินิกไว้ 8 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศ 2) การวางแผนร่วมกับครู 3) การวางแผนเกี่ยวกับการสังเกต 4) สังเกตการสอน 5) วิเคราะห์กระบวนการสอนและการเรียน 6) การวางแผนเกี่ยวกับกลวิธีในการประชุมปรึกษา 7) ดำเนินการประชุมปรึกษา และ 8) การวางแผนในขั้นตอนใหม่

นอกจากนี้สังัด อุทรานันท์ (2529: 62-64) ได้แบ่งขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประชุมปรึกษาหารือ เป็นการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้นิเทศกับครูก่อนที่จะได้ทำการสังเกตการสอนจริง งานสำคัญที่สุดในขั้นนี้ก็คือการสร้างข้อตกลงระหว่างผู้นิเทศกับครูเกี่ยวกับการสังเกตการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 สังเกตการสอน ผู้นิเทศจะเข้าไปสังเกตการเรียนการสอนในบทเรียนที่ได้ตกลงกันไว้ในระหว่างการสังเกตการสอนนั้น

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้นิเทศจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้นิเทศจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการเสนอข้อมูลให้ครูทราบเพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 4 ประชุมนิเทศ เป็นการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับครู ระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกันนี้ ฝ่ายนิเทศจะเป็นผู้ใช้วิธีการต่าง ๆ ของตนเอง โดยส่วนใหญ่บรรยากาศของการประชุมจะเป็นไปในทางที่ดี

ขั้นที่ 5 การพัฒนาการสอน ผู้นิเทศจะทำการทบทวนการกระทำต่าง ๆ ที่ได้ทำ มาแล้ว และพยายามคิดว่าจะมีสิ่งใดหรือวิธีใดจะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาขึ้นด้วยการช่วยเหลือตนเองได้บ้าง

1.6.2 รูปแบบการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Supervision for Instructional Improvement)

Boyan and Copeland (1978) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง โดยได้จัดทำเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package) ที่สามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติได้ สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศและครูที่สนใจในชุดดังกล่าวจะประกอบด้วย เนื้อหาสาระความรู้พร้อมแบบฝึกหัดและแบบฝึกปฏิบัติ กระบวนการในการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-observation Conference) เป็นการประชุมระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนก่อนการสังเกตการสอน ประกอบด้วย 1) ผู้นิเทศพูดปรึกษาหารือกับครูผู้สอนเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจหรือประเด็น ที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 2) การตกลงกันในเรื่องพฤติกรรมที่จะสังเกตในห้องเรียน ร่วมกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของพฤติกรรมที่ใช้ได้หรือต้องปรับปรุง และ 3) การเลือกเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือในการสังเกตการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (Observation) เป็นการสังเกตการสอนในชั้นเรียน เป็นขั้นตอนการสังเกตการสอนเฉพาะที่ได้ตกลงกันแล้ว โดยผู้นิเทศจะดำเนินการสังเกตการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตั้งแต่ต้นจนจบหรือในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ตกลงกันไว้ระหว่างครูกับผู้นิเทศ โดยใช้เครื่องมือที่ได้เลือกหรือสร้างขึ้นทำการบันทึกข้อมูลจากการสังเกต

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) เป็นขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนและระบุจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงหรือคงไว้ แบ่งเป็น 2 ชั้น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ผลจากการสังเกตการสอน และ 2) การร่วมพิจารณาพฤติกรรมที่จะต้องคงไว้หรือเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-observation Conference) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศการสอนก่อนที่จะมีการดำเนินการกระบวนการซ้ำ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับผลการสังเกตการสอน 2) พิจารณายุทธวิธีการแก้ปัญหาของครู

1.6.3 รูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development)

ตามแนวคิดของ Glatthorn (1984) เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองหรืองานที่ตนเองรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีการสังเกตการสอนกันและกัน มีการอภิปราย ประชุมปรึกษาหารือกัน และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสังเกตการสอน กระบวนการหรือ

ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) วางแผนร่วมกันระหว่างครูที่สนใจจะร่วมพัฒนางานของตน 2) เลือกประเด็นที่สนใจจะพัฒนาปรับปรุง 3) นำเสนอโครงการและขั้นตอนการปฏิบัติ 4) แสวงหาความรู้ วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เช่น การสังเกตการสอน การวิเคราะห์การสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ฯลฯ 5) กำหนดวัน เวลาที่จะสังเกตการสอน ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ 6) ดำเนินการตามกระบวนการในแต่ละประเด็นที่จะพัฒนาอย่างน้อย 2 ครั้ง ในแต่ละประเด็นที่จะพัฒนาปรับปรุง และ 7) สรุปผลการพัฒนา รายงานผลความสำเร็จ

1.6.4 รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2556, 174-175) กล่าวว่า การนิเทศที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คีษานิเทศก์ และครูที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลักบนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนามีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่าย จะประชุมหารือกันถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วน ควรแก้ไขก่อน

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I) เป็นขั้นตอนของการทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศทั้งระบบและวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นของการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D) เมื่อผู้ดำเนินงานได้ผ่านขั้นตอนการวางแผน และขั้นตอนการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานไปแล้ว

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E) การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือโครงการนิเทศ

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศตามเป้าหมายของการนิเทศนั้น

4.2 กระบวนการดำเนินงาน (Process) คือ ความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และบรรยากาศในการทำงาน

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ การลงทุนในด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ ในการดำเนินงานตามโครงการ

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D) ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนการขยายเครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขยายความคิด ให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แล้วจึงใช้เทคนิคการเชิญชวนให้เข้ามา มีส่วนร่วมทีละน้อย

1.6.5 รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

เป็นรูปแบบการนิเทศอีกรูปแบบหนึ่งที่มุ่งการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา และเจรจาตกลงใจที่จะดำเนินการร่วมกัน ถึงการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการดำเนินการร่วมกัน ตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยใช้เสียงของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหลัก และเรียกว่าเป็นการนิเทศแบบพึ่งพา กระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ
- 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ
- 5) การประเมินผลและการรายงานผล

การนิเทศ

จากการศึกษารูปแบบการนิเทศทั้ง 5 รูปแบบ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศเหล่านี้ เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ในงานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดตามตาราง 3 ที่ปรากฏดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์แนวคิดของรูปแบบการนิเทศการศึกษา

รูปแบบการนิเทศการศึกษา	แบบคลินิก (Clinical Supervision)	เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Supervision for Instructional Improvement)	แบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development)	แบบร่วมพัฒนา	แบบมีส่วนร่วม
แนวคิด/หลักการ/จุดมุ่งหมาย	เน้นการปรับปรุงพัฒนาการจัดเรียนรู้และพฤติกรรมของครูในชั้น (ห้องเรียนเปรียบเสมือนคลินิก)	ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง โดยจัดทำเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package)	ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือร่วมใจกันปรับปรุงพัฒนาการจัด การเรียนการสอน ของตนเองหรือ งานที่ตนเองรับผิดชอบร่วมกัน	เน้นปฏิสัมพันธ์ทางกรนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครูที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน บนพื้นฐานของสัมพันธ์ภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพาช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน	มุ่งการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา และเจรจาตกลงใจที่จะดำเนินการร่วมกันถึงการปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอน
วิธีการ/กระบวนการ	1) ประชุมก่อน การสังเกต การสอน 2) สังเกตการสอน 3) วิเคราะห์ข้อมูล หลังการสังเกต การสอน 4) ประชุมหลัง การนิเทศ 5) พัฒนา การสอน	1) การประชุม ก่อนการสังเกต (Pre-observation Conference) 2) การสังเกต การสอน (Observation) 3) การวิเคราะห์ ข้อมูล (Analysis) 4) การประชุม หลังการสังเกต การสอน (Post-observation Conference)	1) วางแผน ร่วมกัน 2) เลือกลงประเด็น นำเสนอ โครงการและ ขั้นตอนการปฏิบัติ 4) แสวงหาความรู้ วิธีการที่เกี่ยวข้อง กับกรนิเทศแบบ เพื่อนร่วมพัฒนา วิชาชีพ 5) กำหนดวัน เวลาที่จะสังเกต การสอน ประชุม ปรึกษาหารือ 6) ดำเนินการตาม กระบวนการอย่าง	1) การวางแผน การดำเนินงาน (Planning - P) 2) การเสริมสร้าง ความรู้ในการ ปฏิบัติงาน (Informing - I) 3) การปฏิบัติงาน ตามแผน (Doing - D) 4) การประเมินผล การปฏิบัติงาน (Evaluation - E) 5) การเผยแพร่ ขยายผล (Diffusing - D)	1) การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการ 2) การวางแผน และกำหนด ทางเลือก 3) การสร้างสื่อ และเครื่องมือ 4) การปฏิบัติการ นิเทศ 5) การประเมินผล และการรายงาน ผลการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศ การศึกษา	แบบคลินิก (Clinical Supervision)	เพื่อปรับปรุงการ เรียนการสอน (Supervision for Instructional Improvement)	แบบเพื่อนร่วม พัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development)	แบบร่วมพัฒนา	แบบมีส่วนร่วม
			น้อย 2 ครั้ง		
			7) สรุปผล การพัฒนา รายงานผล ความสำเร็จ		

จากตาราง 3 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการนิเทศทั้ง 5 รูปแบบ มีจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกัน คือ การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์หรือการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศทั้ง 5 รูปแบบนี้แล้ว ผู้วิจัยสรุปสังเคราะห์ขั้นตอนในการดำเนินการของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (ฉบับร่าง) ของผู้วิจัยซึ่งมีกระบวนการของรูปแบบการนิเทศอยู่ทั้งหมด 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis)

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning)

ขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (Development)

ขั้นที่ 4 การนิเทศ (Supervision) ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Designing Lesson Plan)

ระยะที่ 2 การสังเกตการจัดเรียนรู้ (Learning Management

Observation)

ระยะที่ 3 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)

ขั้นที่ 6 สรุปผลการนิเทศ (Conclusion)

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำว่า "ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือเรียกชื่อย่อว่า PLC" นั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

DuFour & et. al. (2010: 9-14) และ Toole & Louis (2002: 11) ได้กล่าวถึงความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในทำนองคล้ายกันว่า เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายเดียวกันโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพูดคุยในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่แต่ละคนมีความสนใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันหรือการพัฒนาทางการศึกษา เพื่อให้เกิดกระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง จากความร่วมมือกันปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นการเรียนรู้และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

ในขณะที่สำนักราชบัณฑิตยสภา (2558: 404-406) ให้ความหมายในพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยฉบับราชบัณฑิตยสภาว่า Professional Learning Community หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ คือ การรวมกลุ่มกันของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในลักษณะของชุมชนเชิงวิชาการที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทำนองเดียวกันกับ เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2558: 4) ได้สรุปความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่า หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มา รวมกัน เพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติ ทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือ รวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้อย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560: 7) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ส่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของนักเรียนเป็นสำคัญ และความสุขในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2562: 11) ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า เป็นการรวมกลุ่มทางวิชาการของบุคคล ผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ และคุณภาพของนักเรียนร่วมกัน

ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ร่วมมือ ร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ฐาปนา จ้อยเจริญ (2563: 71) สรุปประมวลความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า เป็นการรวมกลุ่มของครู โดยมีการวางแผนการทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิด ซึ่งเป็นการทำงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อให้ครูพัฒนาความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในวิชาชีพ

จากการศึกษาความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากนักการศึกษา และนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมกลุ่มกันของครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชิงวิชาการ ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู และคุณภาพของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการในรูปแบบองค์การที่มาผสมผสานกันเพื่อถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นจึงวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ตลอดจนนำไปปฏิบัติจริง แล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีนักวิชาการที่เสนอหลักการหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ ดังนี้

DuFour (2004: 6-11) นักการศึกษาชาวอเมริกันที่มีความเชี่ยวชาญในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษา ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไว้ดังนี้

1) การสร้างความมั่นใจว่านักเรียนได้เกิดเรียนรู้ (Ensuring that students learn) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความเชื่อว่า ภารกิจหลักของการจัดการศึกษาในโรงเรียนไม่ใช่เพียงเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับการสอนจากครู แต่เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้จริง ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เรียบง่ายนี้จะมุ่งเน้นไปที่การสอนเพื่อให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้สำหรับทุกคน ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องจะตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ อาทิ ลักษณะและการปฏิบัติของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการช่วยให้นักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมายในระดับสูง การนำลักษณะและการปฏิบัติเหล่านั้นมาใช้ในโรงเรียน ข้อผูกพันในการสร้างโรงเรียน และการติดตามตัวบ่งชี้ เพื่อประเมินความก้าวหน้า อันจะนำไปสู่รากฐานความแข็งแกร่งของโรงเรียนในอนาคต คำถามสำคัญที่ช่วยผลักดันการทำงานในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามหลักการนี้ ได้แก่ (1) เราต้องการให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้อะไรบ้าง (2) เราจะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ (3) เราจะตอบสนองอย่างไรเมื่อ

นักเรียนบางคนประสบปัญหาในการเรียนรู้ และ (4) เมื่อเรารู้ว่านักเรียนได้เรียนรู้แล้วเราปฏิบัติต่อเขาอย่างไร

2) การมีวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง (A culture of collaboration) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องมีโครงสร้างเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สำหรับทุกคน การทำงานแบบร่วมมือรวมพลังที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ครูจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และปรับปรุง การปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูร่วมเรียนรู้และทำงานเป็นทีมเพื่อส่งเสริม และชี้แนะให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าและมีความหมาย อันนำไปสู่การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคน

3) การมุ่งเน้นไปสู่ผล (A focus on results) ประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพวัดจากผลที่เกิดขึ้นและตามมาของการทำงานร่วมกันเพื่อปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันเป็นงานหลักและงานประจำของครูและผู้บริหารทุกคน ในโรงเรียนครูทุกคนในทุกทีมต้องร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้และสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ อันได้แก่ การระบุระดับความสำเร็จและความต้องการจำเป็นของนักเรียนในปัจจุบันการกำหนดเป้าหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายนั้น และการเรียนรู้และแสดงหลักฐานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ

ส่วน ซาโต มานาบุ (2559: 43) ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของประเทศญี่ปุ่น กล่าวถึงหลักการที่น่าสนใจของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็น 1 ใน 3 ส่วนที่สำคัญของวิสัยทัศน์ และระบบกิจกรรมในการปฏิรูปโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้ครูทุกคนเติบโตในฐานะผู้เชี่ยวชาญและรับประกันว่าเด็กทุกคนจะได้รับสิทธิทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพทัดเทียมกัน

2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสร้างความเป็นเพื่อนร่วมงานของครู (Collegiality) ทำให้ครูทุกคนเติบโตขึ้นในฐานะผู้ชำนาญการในเทคนิคและวิธีการ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเติบโตขึ้นในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการบูรณาการทางทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง

3) ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องมีการนำเสนอชั้นเรียนแก่เพื่อนร่วมงาน ครูต้องมีการสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับเพื่อนร่วมงานภายในโรงเรียนจากการประชุมหารือเรื่องชั้นเรียน

4) เรื่องสำคัญ 3 เรื่องอันเชื่อมโยงสัมพันธ์กันที่ครูผู้เชี่ยวชาญต้องเรียนรู้ในการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริงในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องหรือการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของตน ได้แก่ (1) การเคารพในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน (2) การพัฒนาตำราและอุปกรณ์การสอน และ (3) ปรัชญาการศึกษาของครูเอง

นอกจากนี้ คุรุสภา (2562) ได้ใช้หลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2559-2561) คือ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเงินอุดหนุนแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและกลุ่มสมาชิกวิชาชีพครู ในโครงการส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรทางการศึกษา แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยมีหลักการ 5 ประการ ดังนี้

1) Shared values and norms คือ การสร้างโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันในเรื่องคุณค่า อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ และการปฏิบัติที่ดี

2) Collective focus on student learning คือ การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

3) Collaboration คือ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกันของทุกคนในการเรียนรู้และสร้างสรรค์การปฏิบัติงาน

4) Expert advice and study visit คือ การเรียนรู้ของครูต้องมีใจกว้าง เปิดรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจจะเป็นคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ หรือคนในชุมชนที่เชี่ยวชาญและมีการปฏิบัติที่ดี และมีการศึกษาชั้นเรียนหรือมีการเยี่ยมชมการปฏิบัติงานจริงในห้องเรียนโดยเฉพาะห้องของเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกัน

5) Reflection dialogue คือ การมีสุนทรียสนทนาเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานเน้นหลักการสื่อสารแบบสองทางเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกื้อกูลระหว่างกัน

ทั้งนี้ สำนักราชบัณฑิตยสภา (2558: 404-406) กล่าวในพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นนวัตกรรมที่พัฒนามาจากการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จนกระทั่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ตามลำดับ อีกทั้งเป็นการผสมผสานกันระหว่าง 2 แนวคิด ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) โดยมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

1) การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ (Shared Vision) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด

และประสบการณ์ของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้อง ที่นำไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการจัดการศึกษา โดยมีพื้นฐานของ กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

2) การมีวัฒนธรรมรวมพลัง (Collaborative Culture) เป็นความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ เป้าหมาย

3) การปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Focus on Outcomes) เป็นการให้ความสำคัญแก่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcomes) และดำเนินการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ กระบวนการชี้แนะ (Coaching) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการชี้แนะโดยพี่เลี้ยง (Mentoring) กระบวนการชี้แนะโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) กระบวนการชี้แนะโดยผู้บริหาร (Administrator Coaching) และกระบวนการชี้แนะโดยเพื่อน (Peer Coaching)

4) การสนับสนุนและการแบ่งปันภาวะผู้นำ (Supportive and Shared Leadership) เป็นการที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อการดำเนินงานของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ได้เป็นผู้นำทางความคิดและการตัดสินใจ ทางวิชาการ

5) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคล (Shared Personal Practice) การเป็นผู้นำความรู้และประสบการณ์ที่ผู้สอนแต่ละคนได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นการสร้างองค์ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพและคุณภาพผู้เรียน

นอกจากนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังมีกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอีกหลายประการ ได้แก่ (1) การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (2) การ เปิดรับแนวคิดใหม่ๆ (3) การทำงานเป็นทีม (4) การเรียนรู้ร่วมกัน (5) การตั้งคำถามที่นำไปสู่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม (6) การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (7) การประเมินผลลัพธ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน และ (8) การสะท้อนผลการดำเนินการเพื่อการพัฒนาต่อยอด ซึ่งเป็น นวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา เครือข่ายสถานศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ในขณะที่ พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (อ้างในฐาปนา จ้อยเจริญ. 2563: 73-74) กล่าวถึงหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังนี้

- 1) มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) สร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันอย่างร่วมมือรวมพลังในกลุ่ม ส่งเสริมการใช้การร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่เหมาะสมให้เกิดขึ้น
- 3) ปฏิบัติร่วมกัน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) ชั้นวิเคราะห์ 3.2) ชั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3.3) ชั้นปฏิบัติและสังเกตการณ์ 3.4) ชั้นสะท้อนความคิด และ 3.5) ชั้นปรับปรุงใหม่
- 4) ร่วมกันระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
- 5) ร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติการสอน การจัดการเรียนรู้ และสิ่งที่มีผลกระทบกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 6) ร่วมกันพิจารณา และตัดสินใจเลือกแนวทางที่ควรจัดให้กับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ในการเตรียมการสอนหรือวางแผนการสอนแต่ละครั้ง ครูผู้สอนที่เป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
  - 6.1) ระบุขอบเขตความรู้ที่สำคัญที่นักเรียนควรได้เรียนรู้และพิจารณาเลือกจากสิ่งที่สำคัญที่สุด
  - 6.2) กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับความต้องการของผู้เรียน
  - 6.3) วางแผนการทำงานร่วมกัน เพื่อทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกันพัฒนา
  - 6.4) พิจารณาใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง โดยอาจให้ผู้สอนท่านอื่นนำแผนดังกล่าวไปใช้ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
  - 6.5) ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้อันได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทมากที่สุด
- 7) มีข้อตกลงร่วมกันในการทำงาน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมกัน
- 8) มีผู้เชี่ยวชาญเยี่ยมเยียนให้ความรู้

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานั้น สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการวิวัฒนาการมาจาก ทฤษฎีการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จนกระทั่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) และผสมผสานกัน ระหว่าง 2 แนวคิด ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ (Shared Vision) การมีวัฒนธรรมรวมพลัง (Collaborative Culture) การปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Focus on Outcomes) การสนับสนุนและการแบ่งปันภาวะผู้นำ (Supportive and Shared Leadership) และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคล (Shared Personal Practice) ทั้งนี้ ยังเป็นแนวทางการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้เป็นหลักการและแนวคิดในกระบวนการ พัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมาย สำคัญ คือ การร่วมแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย อาศัย การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ฯลฯ ที่ได้ ร่วมกันวางแผน เพื่อแก้ไข และพัฒนาผู้เรียนไปด้วยกัน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันจากทุก ๆ ภาคส่วน

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

มีผู้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบท ของการส่งเสริมพัฒนางานวิชาการด้านต่าง ๆ ดังนี้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561: 2-3) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC จะช่วยขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและปฏิรูปวัฒนธรรมการทำงานของครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง จาก “วัฒนธรรมการทำงานแบบโดดเดี่ยว” มาเป็น “วัฒนธรรมการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลังกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” โดยทุกคนยอมรับและเคารพ ในคุณค่าความสำคัญที่แตกต่างของกันและกัน และเห็นคุณค่าความสำคัญของการร่วมมือ รวมพลังในการเรียนรู้ เพื่อร่วมเข้าใจ แก้ไขปัญหา และพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์วัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือ รวมพลังกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นพื้นฐานที่สำคัญของความเป็นสังคม

ประชาธิปไตยในโรงเรียนและในห้องเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง โดยที่สมาชิกในชุมชน จะไม่ทำงานแบบโดดเดี่ยวแต่จะทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง มีความเชื่อร่วมกันว่าทุกคนล้วนมีคุณค่า มีความสำคัญและมีความเป็นเพื่อนร่วมทางที่ช่วยเหลือเกื้อกูลและสนับสนุนกันและกัน ให้ทุกคนมีความเข้มแข็งในการเรียนรู้เพื่อประกอบภารกิจของตนอย่างมีคุณภาพและเกื้อกูล

ผลที่เกิดขึ้นตามมาอันเป็นคุณค่าของการทำงานด้วยวัฒนธรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ทั้งนักเรียนและครูมีการเรียนรู้และการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน นักเรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและความเสมอภาค ครูและผู้บริหารทุกคนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องในวัฒนธรรมการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนและครู รวมทั้งผู้บริหารทุกคนจะเจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆ กันโดยไม่ทิ้งใครสักคนเดียว

นอกจากนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีมาตรการสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน เป็นภาระงานที่สำคัญจำเป็นในการพัฒนาความชำนาญการและความเชี่ยวชาญของการปฏิบัติงานทางวิชาชีพของครูที่มีคุณภาพ ทุกคนจึงได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ครู ดังนั้น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นภาระงานประจำตำแหน่งของครู

นอกจากนี้ โรงเรียนนาสาร (2562: 2) ได้สรุปประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1) ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

- 1.1) ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครูลง
- 1.2) เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขัน
- 1.3) รู้สึกว่าต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน
- 1.4) รู้สึกเกิดสิ่งที่เรียกว่า “พลังการเรียนรู้” หรือ Powerful learning ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตนมีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบความรู้และความเชื่อใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการสอนและตัวผู้เรียนซึ่งตนไม่เคยสังเกตหรือสนใจมาก่อน

1.5) เข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องทำการสอนได้แตกฉานยิ่งขึ้นและรู้ว่าตนเองควรแสดงบทบาทและพฤติกรรมการสอนอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดตามเกณฑ์ที่คาดหวัง

1.6) รับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพของตนได้ตลอดเวลา ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนต่อไป

1.7) เพิ่มความพึงพอใจ เพิ่มขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานสูงขึ้นและลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง

1.8) มีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัดและรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่า

1.9) มีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน

1.10) มีความประสงค์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบต่อบัณฑิตพื้นฐานด้านต่าง ๆ

2) ประโยชน์ต่อนักเรียน

2.1) ลดอัตราการตกซ้ำชั้นและจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการสอบให้น้อยลง

2.2) อัตราการขาดเรียนลดลง

2.3) มีผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเด่นชัด ปรากฏให้เห็นทั่วไปโดยเฉพาะในแทบทุกโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

2.4) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า

2.5) มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกัน ลดลงชัดเจน

จากความสำเร็จและประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงสรุปว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง โดยมีความเชื่อร่วมกันว่า ทุกคนล้วนมีคุณค่า มีความสำคัญ และมีความเป็นเพื่อนร่วมทางที่ช่วยเหลือเกื้อกูล และสนับสนุนซึ่งกันและกัน อันเป็นวิถีของความเป็นสังคมประชาธิปไตยทั้งในโรงเรียนและในห้องเรียน ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน นักเรียนทุก

คนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและความเสมอภาคครู ผู้บริหารทุกคนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษากลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังใช้เป็นภาระงานประจำตำแหน่งของครู ซึ่งสะท้อนว่า PLC ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้แก่ครู

2.4 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

Mc Millan and Chavis (1986) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบสำคัญ ๆ ดังนี้

- 1) ทีม สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและมีส่วนร่วมในการทำงาน
- 2) การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) ความต้องการและการตอบสนองของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกของตน รวมทั้งการซักถาม
- 4) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้โดยสมาชิกมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก รวมทั้งการให้และรับข้อมูล

ในขณะที่ Martin M. (2011) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (Collective responsibility for learning)
- 3) การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) การพูดคุยสนทนากันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษาและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติรวมทั้งร่วมกัน เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยให้การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พัฒนาองค์การเกิดได้ดีขึ้นซึ่งการสะท้อนผลและการชี้แนะที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ

4) การร่วมมือรวมพลังเป็นทีม (Collaboration) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ความสำคัญกับการร่วมมือรวมพลังโดยจะต้องเป็นการร่วมมือรวมพลังของบุคลากรในภาพรวมทั้งหมดขององค์กร และสิ่งสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การดำเนินกิจกรรมเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้การร่วมมือรวมพลัง จะให้ความสำคัญกับความรู้ที่พึงพาอาศัยซึ่งกันและกันของสมาชิกในชุมชนระหว่างการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

5) การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคลากร Supportive conditions structural arrangements and collegial relationships) การเตรียมพร้อมในด้านการสนับสนุนให้บุคลากรหรือสมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสสังเกตการปฏิบัติงานวิพากษ์วิจารณ์และสะท้อนการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กล่าวเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าการจัดการศึกษาทุกระดับให้ความสำคัญกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งในระดับ ครูผู้สอนและระดับผู้เรียน ซึ่งมีหลักการและแนวทางคล้าย ๆ กัน พอสรุปได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ทีมเรียนรู้ 2) แหล่งเรียนรู้ 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) เครือข่าย และ 5) เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในขณะที่ ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข และอังค์วรา วงษ์รักษา (2564: 189-192) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้ PLC ประสบความสำเร็จ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงร่วมกัน เปรียบเสมือนการกำหนดเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน โดยที่วิสัยทัศน์ร่วมนั้นมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) 2) การมีเป้าหมายร่วม (Shared Goals) 3) การเห็นคุณค่าร่วม (Shared Values) และ 4) การมีพันธกิจร่วม (Shared Mission)

องค์ประกอบที่ 2 การมีทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของทีม

และการเรียนรู้ของครูบนพื้นฐานงานที่ต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ทำความเข้าใจร่วมกัน กำหนดข้อตกลงร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน กำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน ประเมินผลร่วมกัน และรับผิดชอบร่วมกันจากสถานการณ์ในการทำงาน

องค์ประกอบที่ 3 การมีภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC คือ การเป็นผู้นำหรือผู้สร้างที่สามารถทำให้สมาชิกใน PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อน PLC ได้ โดยมีผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อน ด้วยการลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุก ๆ คน จนเป็นแบบที่มีพลังเหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขกับการทำงานด้วยกันอย่างมีวิสัยทัศน์ร่วม รวมถึงการนำแบบไม่นำ โดยทำหน้าที่ผู้สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วมดังกล่าว ควรมีคุณลักษณะสำคัญ คือ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกัน เข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ ตระหนักรู้ในตนเอง มีความเมตตากรุณาคอยดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ใฝ่ผู้ร่วมงาน สร้างมโนทัศน์ มีวิสัยทัศน์ และมีความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อการร่วมพัฒนาผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ประการ คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู ดังนี้ 1) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญการเรียนรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันของสมาชิก 2) การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองจากข้างในหรืออุมิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์โดยมีนัยยะสำคัญ คือ การเรียนรู้ตนเอง การรู้จักตนเองของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อครูมีความเข้าใจธรรมชาติตนเองแล้วจึงสามารถมองเห็นธรรมชาติของศิษย์ตนเองอย่างถ่องแท้จนสามารถสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในชุมชนที่ต้องอาศัยการตระหนักรู้ มีสติ การฟังอย่างใคร่ครวญ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 5 การมีชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างกัลยาณมิตรมีคุณลักษณะสำคัญ คือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกัน มีลักษณะวัฒนธรรมแบบเปิดเผยที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนอย่างอิสระภาพ และเป็นพื้นที่ให้

ความรู้สึก ปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร ขับเคลื่อนด้วยพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิก ร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพโดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาศึกษาและผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 6 การมีโครงสร้างแบบสนับสนุน (Supportive Structure) โครงสร้างที่สนับสนุน ก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC คือ ลดความเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบ กัลยาณมิตรทางวิชาการ และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ มีการดำเนินการที่ต่อเนื่องและ มุ่งความยั่งยืน มีการจัดปัจจัยสนับสนุนตามบริบทของชุมชน หรือมีโครงสร้างการปกครองตนเอง ของชุมชนเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบที่มุ่งงานเป็นหลัก การจัดสรรปัจจัยสนับสนุน ให้เอื้อต่อการดำเนินการของ PLC เช่น เวลา สถานที่ ขนาดชั้นเรียน การส่งเสริมขวัญกำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน

นอกจากนี้ สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561: 3-5) กล่าวถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษามีองค์ประกอบ 2 ลักษณะ คือ องค์ประกอบของสมาชิกและ องค์ประกอบของกิจกรรม ดังนี้

1) องค์ประกอบของสมาชิก สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน 5 กลุ่ม ดังนี้

1.1) ครูผู้สอน (Model teacher) คือ ครูผู้เขียนและพัฒนารายงาน ของตนเอง

1.2) ครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) คือ เพื่อนครูผู้ร่วมพัฒนา บทเรียนโดยการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) และร่วมมือรวมพลังเรียนรู้กับ ครูผู้สอนทั้งก่อนและหลังสอน

1.3) ครูพี่เลี้ยง (Mentor) เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูเชี่ยวชาญและครูภูมิ ปัญญาของโรงเรียน เป็นต้น

1.4) ผู้บริหารสถานศึกษา (Administrator) เช่น ผู้อำนวยการ รอง ผู้อำนวยการ และกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

1.5) ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) เช่น ศักขานิเทศก์ คณาจารย์มหาวิทยาลัย ปรมาจารย์ชาวบ้าน หรือเป็นผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา เป็นต้น

ในการทำแต่ละกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไม่จำเป็นว่าสมาชิกต้องครบทั้ง 5 กลุ่ม จึงจะทำกิจกรรมได้ สำหรับกิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันต้องมีบุคคลสำคัญอย่างน้อย 2 กลุ่มหรือ 2 คน คือ ครูผู้สอน (Model teacher) และครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy Teacher) โดย 2 คนนี้ คือ กัลยาณมิตรร่วมเรียนรู้กัน และกันความแตกต่างของคู่นี้จะเป็นต้นทุนและสภาพแวดล้อมที่ดีในการเกื้อกูลการร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความแตกต่างในระดับชั้น อายุและ ประสบการณ์หรือกลุ่มสาระที่สอนมีคุณค่าประโยชน์เอื้อต่อการเรียนรู้กันและกัน เพื่อให้เข้าใจองค์ประกอบและบทบาทการเกื้อกูลของสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

2) องค์ประกอบของกิจกรรม กิจกรรมสำคัญที่สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษาต้องดำเนินการ ได้แก่

2.1) สนทริยสนทนา/สื่อสารสร้างสรรค์สังคมอุดมการณ์ สมาชิกในชุมชนต้องเคารพ ให้เกียรติ รับฟังกัน การสื่อสารแบบพูดจาปฏิสัมพันธ์ (Interactive Communication) เป็นพื้นฐานของการสื่อสารประชาสัมพันธ์ คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่รับฟังและเรียนรู้กันและกัน ทั้งในห้องเรียน ห้องพักครูและในโรงเรียนรวมถึงระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น การรับฟังเสียงของผู้อื่น นับเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารแบบพูดจาปฏิสัมพันธ์แบบให้เกียรติกันและกันว่าทุกคนล้วนมีความสำคัญ

2.2) การชี้แนะ (Mentoring) และการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching) บทบาทของสมาชิกในชุมชนต้องทำหน้าที่ชี้แนะ (Mentoring) และเป็นพี่เลี้ยง (Coaching) ให้แก่กันและกัน ซึ่งการชี้แนะที่มีคุณค่าในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่ควรทำ 3 สิ่ง ได้แก่ ไม่สั่ง ไม่สอน ไม่บอกคำตอบ แต่ควรกระทำ 3 สิ่งได้แก่ ให้กำลังใจโดยการรับฟังกันอย่างเข้าใจ ชวนให้คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ และเชียร์ให้ลงมือทำเพื่อเรียนรู้และพัฒนา

2.3) การสะท้อนคิด (Reflect) และการจดบันทึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning logs หรือ Learning journeys) การพูดคุยแลกเปลี่ยนสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานและถอดบทเรียนที่สมาชิกในชุมชนจะได้เรียนรู้และนำไปปรับใช้หรือต่อยอดในการปฏิบัติงานของตน การสะท้อนคิดในที่นี้ อาจทำในรูปแบบของการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ตัวอย่างประเด็นที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อไปในการนำมาสะท้อนคิดร่วมกัน คือ (1) สิ่งที่ทำมีอะไรบ้าง (2) ผลที่เกิดมีอะไรบ้าง (3) บทเรียนที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (4) การนำบทเรียนและหรือประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ต่อไปจะอย่างไร และ (5) เกิดคำถามและข้อเสนอนะอะไรบ้าง ซึ่งในการสะท้อนคิดทุกครั้ง สมาชิกที่ร่วม

กิจกรรมควรมีการบันทึกการเรียนรู้และบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานรวมทั้งการสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาทางวิชาชีพอันจะเป็นการเพิ่มความชำนาญและความเชี่ยวชาญให้กับวิชาชีพของตนเองต่อไป

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อสรุปและนำไปใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนางานวิจัยนี้ ตามที่ปรกฏดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

องค์ประกอบ ของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ	Mc Millan and Chavis (1986)	Martin M. (2011)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2553)	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553)	ทิพย์วิมล วงศ์แก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข และอังศัรวา วงษ์รักษา (2564)	สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (ม.ป.ป.)
1. ความต้องการ/ วิสัยทัศน์/ เป้าหมาย/ ค่านิยม/บรรทัด ฐานร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ทีม/สมาชิก/ เครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การทำงาน ร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. กระบวนการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓

องค์ประกอบ ของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ	Mc Millan and Chavis (1986)	Martin M. (2011)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2553)	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553)	ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญา มีสุข และอังศักราว วงษ์รักษา (2564)	สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (ม.ป.ป.)
5. การสะท้อนผล ร่วมกัน/AAR	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ระบบ สนับสนุน/ เทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. การชี้แนะและ การเป็นพี่เลี้ยง						✓
8. การจัดการ ความรู้	✓					
9. ภาวะผู้นำ						✓
10. แหล่งเรียนรู้					✓	

จากตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงสรุปว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ความต้องการ/วิสัยทัศน์/เป้าหมาย/ค่านิยม/บรรทัดฐานร่วมกัน 2) ทีม/สมาชิก/เครือข่าย 3) การทำงานร่วมกัน 4) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 5) การสะท้อนผลร่วมกัน/AAR 6) ระบบสนับสนุน/เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบเสริมต่าง ๆ เช่น การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำ และแหล่งเรียนรู้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มากำหนดเป็นสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ประกอบด้วยสมาชิกดังนี้ 1) ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ (Mentor) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา (Administrator) และ 3) ศึกษานิเทศก์ (Expert) โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การวางแผนร่วมกัน (Plan) เช่น กำหนดปัญหา วิสัยทัศน์ หาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิก 2) การดำเนินการ (Do) เช่น การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน และ 3) การสะท้อนผลการดำเนินการ (See) เช่น การสะท้อนผลร่วมกัน/AAR (After Action Reflection)

3.5 กระบวนการและกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอน/กระบวนการและกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากแนวคิดของนักวิชาการดังนี้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561: 6-7) กล่าวถึง ระบบกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษาว่ามีลักษณะเป็นวงจรของการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) การประชุมเตรียมการ เป็นการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกฝ่ายได้มาสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมสร้างความเข้าใจในคุณค่า อุดมการณ์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย รวมทั้งร่วมกันวางหลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติ และแผนปฏิบัติการในการเพิ่มคุณภาพและความเสมอภาคให้กับนักเรียนทุกคน การสื่อสารสร้างความเข้าใจเตรียมความพร้อมในระบบงาน คน กิจกรรม การสนับสนุนต่างๆ ควรจัดในลักษณะของการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) 1-2 วัน ผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมเตรียมการ คือ (1) คุณครูทุกคนในโรงเรียนจะตกลงจับคู่เป็น Buddy team ที่จะเป็นครูผู้สอน (Model teacher) และครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) ให้แก่กันและกัน ในการพัฒนาบทเรียนของแต่ละคนร่วมกัน (2) มีแผนปฏิบัติการของกิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของคุณครูทุกคน (3) มีแผนปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันได้แก่กิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของคุณครูทุกคน กิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคุณครูในแต่ละระดับชั้นในแต่ละเดือน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ และการจัดประชุม Symposium เป็นต้น

2) การลงมือปฏิบัติงานและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน หลังจากการประชุมเตรียมความพร้อมแล้ว ผู้บริหารและครูทุกคนก็ดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ซึ่งครูแต่ละคนในแต่ละคู่ (Buddy team) ต้องพัฒนาบทเรียนร่วมกันคนละ 3 บทเรียน โดยควรทำกิจกรรมพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพียง 1 บทเรียนในแต่ละเดือน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพอเพียงในการเรียนรู้และมีความต่อเนื่องของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบครบวงจรของครู ทั้ง 2 คนที่เป็น Buddy team การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) เป็นวิธีการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนเป็นสำคัญไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังของเพื่อนครูสู่การพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ กิจกรรมสำคัญในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (PLAN)

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสอนและ สังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน (DO)

ขั้นที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (SEE) กิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันสร้างโอกาสให้เกิดสัมพันธภาพความเป็นเพื่อนร่วมทางวิชาชีพที่มีคุณค่าเพราะต่างได้มีการปฏิบัติที่แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ให้แก่กันและกันระหว่างเพื่อนครู

3) การสื่อสารสะท้อนคิดระหว่างทางแบบไม่เป็นทางการหรือตามอัธยาศัย โดยมีการสื่อสารผ่านระบบ online การเขียน Learning log ฯลฯ ลักษณะสำคัญของการสื่อสารนี้เป็นการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ Interactive Communication คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่รับฟังซึ่งกันและกัน ทั้งในห้องพักครูและในพื้นที่การทำงาน การรับฟังเสียงของผู้อื่นนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นจากการสื่อสาร

4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์บทเรียนและแผนการพัฒนางานในแต่ละวงจรอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือในแต่ละเดือนหลังการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครูทุกคนในแต่ละระดับชั้นแล้ว ควรมีการประชุมระดับเพื่อให้ครูในแต่ละระดับได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และบทเรียนจากการพัฒนาบทเรียนร่วมกันในวงจรมานั้นและแผนการพัฒนางานในวงจรต่อไป นอกจากการประชุมระดับแล้วอาจมีการประชุมกลุ่มสาระและการประชุมโรงเรียน

5) การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ Symposium เป็นการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนและการวางแผนปฏิบัติการในภาคการศึกษาต่อไปร่วมกัน เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้บริหารและคุณครูทุกคนได้นำประสบการณ์การปฏิบัติที่ดีและบทเรียนที่ได้จากการพัฒนาบทเรียนร่วมกันในภาคการศึกษานั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผน

ปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในภาคการศึกษาต่อไปร่วมกันการจัดประชุมแบบ Symposium อาจเรียกว่าเป็นกิจกรรมวันดอกไม้บานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ควรจัดในช่วงปลายภาคการศึกษาหลังจากครูได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แล้วในการจัดกิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนอาจเชิญเพื่อนครูผู้บริหารจากโรงเรียนอื่นรวมทั้งนักการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความสนใจร่วมเรียนรู้เพื่อร่วมสร้างภูมิปัญญาร่วม (Collective wisdom) และขยายเครือข่ายการร่วมมือรวมพลังการพัฒนาการศึกษาในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในพื้นที่ให้กว้างขวางและมั่นคงยั่งยืนต่อไป

นอกจากนี้วิธีการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) มีแนวคิดและประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ที่มีลักษณะการดำเนินงานต่อเนื่อง เชื่อมโยง และเกื้อกูลกันเป็นวงจร คือ PLAN-DO-SEE ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (PLAN) ครูผู้สอน (Model teacher) จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองมาเล่าให้ครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) ฟังแล้วให้ช่วยสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ในลักษณะของสุนทรียสนทนาอย่างน้อย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ 4) การวัดและประเมินการเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน การชี้แนะชวนคิดเพื่อสะท้อนความคิด เพื่อช่วยให้ครูผู้สอน (Model teacher) ได้ไตร่ตรองและเกิดความกระจ่างในความคิดของตนเองในการออกแบบบทเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และเปิดโอกาสให้ได้รับการชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) อันจะไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสอนและสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน (DO) ครูผู้สอน (Model teacher) ได้นำแผนที่ปรับปรุงพัฒนาร่วมกับครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) แล้วมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเปิดห้องเรียนของตนให้ครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) ได้ร่วมเรียนรู้โดยการสังเกตชั้นเรียนเน้นการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ในการสังเกตชั้นเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น ผู้สังเกตไม่ควรนั่งอยู่หลังห้อง แต่ควรยืนสังเกตอยู่มุมด้านหน้าหรือด้านข้างของห้องเรียน โดยไม่รบกวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน (Model teacher) ขณะสังเกตควรจดบันทึก บันทึกภาพหรือวิดีโอบรรยากาศ สัมพันธภาพ และการเรียนรู้ของนักเรียน (การบันทึกภาพและวิดีโอในช่วงเวลาที่น่าสนใจต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีประโยชน์ในการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนในขั้นที่ 3 อย่างไรก็ตาม ภาพและวิดีโอเหล่านี้ใช้เพื่อการเรียนรู้ของครูและสมาชิกของ PLC เท่านั้น ห้ามนำเผยแพร่

ในสื่อสาธารณะต่างๆ เพราะจะเป็นการผิดจริยธรรม การจดบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนควรมีแผนที่นั่งของนักเรียนและควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) อะไรคือสิ่งที่เราอยากให้เด็กเรียนรู้หรือพยายามจะแก้ไข 2) พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ส่งสัญญาณว่านักเรียนกำลังเรียนรู้หรือจะรู้ได้อย่างไรว่า ผู้เรียนกำลังหรือได้เรียนรู้เรื่องนั้นๆ แล้ว 3) ถ้าผู้เรียนเรียนรู้แล้วจะทำอย่างไรต่อ และ 4) ผู้เรียนที่ไม่เกิดการเรียนรู้จะทำอย่างไรต่อ ประเด็นดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในขั้นต่อไป เพราะผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นตัวสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของคุณได้ดีที่สุด

ขั้นที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (SEE) การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงานเพื่อช่วยให้ครูผู้สอน (Model teacher) เห็นและเข้าใจพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้นควรทำในวันที่สังเกตชั้นเรียนหรือวันรุ่งขึ้น ไม่ควรทิ้งช่วงระยะเวลาให้ยาวนานไปกว่านี้ การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (Reflection dialogue) ควรเริ่มจากให้ครูผู้สอน (Model teacher) สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองก่อน แล้วครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) จึงสะท้อนพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มเติมจากการสังเกตและการบันทึกภาพและวิดีโอ เพื่อช่วยให้ครูผู้สอน (Model teacher) ได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นในพฤติกรรมและผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน อันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองและการเห็นแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนบางคนและทุกคนให้มากยิ่งขึ้น การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงานนี้จะช่วยให้ครูผู้สอน (Model teacher) เกิดแนวคิดและแนวปฏิบัติในการปรับปรุงพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง (Redesign) แผนปรับปรุงหลังการสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงานจะเป็นแผนที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของคุณต่อไป นอกจากนี้ทั้งครูผู้สอน (Model teacher) และครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) จะต้องมีการจดบันทึกในช่วงหลังการทำกิจกรรม ขั้นที่ 1 คือ หลังการพิจารณาแผนจัดการเรียนรู้ (PLAN) และขั้นที่ 3 คือหลังการสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (SEE) ประเด็นที่ควรบันทึก ได้แก่ 1) สิ่งที่คุณเองได้ทำ 2) ผลที่เกิดขึ้น 3) บทเรียนที่คุณได้เรียนรู้ และ 4) จะนำประสบการณ์และบทเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อไปอย่างไร

จากการศึกษากระบวนการและกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการและกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 4 กิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง ได้แก่ 1) การประชุมเตรียมการ 2) การลงมือปฏิบัติงานและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (PLAN) ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสอนและสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน (DO) ขั้นที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน

(SEE) 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์บทเรียนและแผนการพัฒนางานในแต่ละวงจรรายอย่าง ต่อเนื่อง และ 4) การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ Symposium

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำกระบวนการและกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในกระบวนการของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำมาสอดแทรกบูรณาการเข้ากิจกรรมทั้ง 6 ชั้น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งการร่วมให้ข้อมูล การร่วมกำหนดเป้าหมาย การร่วมวางแผนและออกแบบ การร่วมพัฒนา การร่วมนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การร่วมสรุปผลการนิเทศในทุกชั้น

3.6 เงื่อนไขและปัจจัยในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้จากแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561: 8-9) ได้เสนอเงื่อนไขการสนับสนุนที่จำเป็นในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1) เงื่อนไขเชิงกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน เงื่อนไขเชิงกายภาพที่จะทำให้บริบทและสิ่งแวดล้อมขององค์การเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ได้แก่ ความพร้อมด้านทรัพยากร เวลาและโครงสร้างขององค์การที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ความใกล้ชิดสนิทสนมของสมาชิกในทีมการเสริมพลังให้ครู รวมถึงนโยบายที่เอื้อให้ครูทำงานอย่างอิสระ สนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังส่งเสริมการสื่อสารแบบสองทาง และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างไรก็ตาม การจัดตารางเวลาเพื่อการประชุมร่วมกัน ถือเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สำคัญในการสร้าง PLC โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรจำนวนมาก ต้องจัดการเรื่องเวลาและสถานที่ให้มีความมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ตามความต้องการในการเรียนรู้ร่วมกัน

2) เงื่อนไขเชิงความสัมพันธ์และความสามารถของบุคลากร ความสัมพันธ์และความสามารถของบุคลากรในองค์การเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดำเนินการ PLC ให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การนำบุคคลที่ไม่เคารพหรือไว้ใจกันมาร่วมทีมอาจเป็นอุปสรรคสำคัญของกระบวนการ PLC ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรโดยเฉพาะครูภายในโรงเรียนมีอิทธิพลมากต่อภาพลักษณ์และคุณภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะต่อความสำเร็จของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ระหว่างครูจึงสะท้อนวัฒนธรรมของโรงเรียนได้และ PLC ที่มีประสิทธิภาพไม่ต้องการเพียงแต่ความสัมพันธ์ของสมาชิกในทีมแบบผิวเผิน แต่ต้องเป็นความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีความไว้ใจกัน โดยการช่วยเหลือเกื้อกูลเชิงวิชาชีพ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

และประสบการณ์ทางการเรียนการสอนร่วมสังเกตซึ่งกันและกันในระหว่างสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และร่วมมือช่วยเหลือกันให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด แต่การจะเกิดความสัมพันธ์ดังกล่าวได้เป็นเรื่องที่ทำนายผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมาก เพราะผู้บริหารต้องสร้างความไว้วางใจให้เกิดในสมาชิกความไว้วางใจเป็นพื้นฐานสำหรับการให้และการรับข้อเสนอแนะจากการส่งข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและแก้ไขการทำงาน การสร้างความไว้วางใจจึงต้องใช้เวลามากและต้องอาศัยกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะช่วยให้สมาชิกในทีมเกิดความน่าเชื่อถือเพื่อนร่วมงานและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป้าหมายของ PLC บรรลุตามที่มุ่งหวัง

นอกจากนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ PLC ในสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์และเอาใจมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปฏิบัติงานในวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีสมรรถนะในการสื่อสารสร้างความเข้าใจ ความรู้สึกเป็นทีมให้กับครู เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนให้คำแนะนำ สนับสนุนการทำงานของครูทุกคนในทุกด้านแบบร่วมมือรวมพลังเรียนรู้กันและกันอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน พร้อมทั้งผลักดันให้ PLC ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงบูรณาการไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ในระยะแรกควรส่งเสริมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มเดียวกันหรือระดับชั้นเดียวกัน สัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารและครูทุกคนรวมทั้งฝ่ายต่าง ๆ ต้องเน้นการรับฟังกัน ร่วมมือกันเคารพ ให้เกียรติ เกื้อกูลกันแบบกัลยาณมิตร

ส่วนการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนทุกคน ครูและผู้บริหารทุกคน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ 5 ประการ ดังนี้

1) การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สมาชิกในชุมชนต้องรู้ว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้ที่ใดมีลักษณะ เช่นไร เป้าหมายต้องการให้เกิดอะไร อยากเห็นอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งการทำให้วิสัยทัศน์บรรลุเป้าหมายนั้น นอกจากครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) เป็นเครื่องมือแล้ว ผู้บังคับบัญชา ศึกษานิเทศก์ ต้องสนับสนุนครูโดยสร้างระบบและวัฒนธรรม PLC ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และสัมพันธภาพระหว่างกันเป็นแบบการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ซึ่งกันและกัน

2) การเตรียม/จัดระบบอย่างรอบด้านทุกมิติผู้บริหารและแกนนำของโรงเรียน ต้องเตรียมความพร้อมของทุกคน/จัดระบบงาน (การเตรียมความพร้อม การอบรม รวมทั้งการ

ชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง) ระบบคน (ผู้เกี่ยวข้องมีใครบ้าง แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่อย่างไร) และ ระบบสนับสนุน (เครื่องมือกำกับติดตามผ่านเว็บไซต์)

3) การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ผู้ชี้แนะ จำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่นำมาใช้ในขั้นตอนต่างๆ ของการชี้แนะ ทักษะสื่อสารถือเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินการชี้แนะ เพราะมีส่วนในการสร้างความเข้าใจ ช่วยให้ผู้รับการชี้แนะได้เข้าใจ และชัดเจนในตนเอง และทำให้ผู้ชี้แนะเข้าใจผู้รับการนิเทศอย่างลึกซึ้งซึ่งขึ้นรวมทั้งช่วยสร้างความรู้สึกที่ดี ความมีสัมพันธภาพระหว่างผู้ชี้แนะและผู้รับการชี้แนะ ทักษะสื่อสารที่จำเป็น ได้แก่ (1) ทักษะการตั้งคำถามอย่างทรงพลัง (Powerful questioning skill) (2) ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening skill) (3) ทักษะการสร้างความรู้สึกร่วม (Clarifying skill) (4) ทักษะการแสดงการรับรู้ (Acknowledging skill) (5) ทักษะการให้ความคิดเห็น (Giving feedback skill) และ (6) ทักษะการชื่นชม (Giving appreciation skill)

4) วัฒนธรรมองค์กร ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นให้คุณค่าและวิถีการปฏิบัติที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ให้เกียรติ ช่วยเหลือ เกื้อกูล เห็นคุณค่าความสำคัญของทุกคน ไม่สั่ง ไม่สอน ไม่บอกคำตอบ และให้กำลังใจ ชวนให้คิด และเชียร์ให้ลงมือทำ

5) ศรัทธาในสิ่งที่ทำและวิชาชีพครู ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนต้องตระหนักว่า วิชาชีพครูมีคุณค่ายิ่งใหญ่ การปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูเป็นงานบุญที่มีผลลัพธ์เพื่อการเพิ่มคุณภาพอย่างต่อเนื่องของนักเรียนทุกคนของเรา เป็นการรวมกลุ่มคนดี มาสร้างสิ่งดี ๆ ร่วมกัน เพื่อสานต่ออุดมการณ์ของประเทศไทยเดินตามรอยเท้าพ่อ (รัชกาลที่ 9) หลักทรงงานที่มีคุณค่าต่าง ๆ ที่ทรงทำมาอย่างต่อเนื่องเกิดประโยชน์ต่อคนไทยและชาวโลก

จากการศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นมีเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่

1) เงื่อนไขเชิงกายภาพและโครงสร้างพื้นฐานที่ประกอบด้วยความพร้อมด้านทรัพยากร เวลา และโครงสร้างขององค์การที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน

2) เงื่อนไขเชิงความสัมพันธ์และความสามารถของบุคลากรที่ต้องมีความไว้วางใจและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

3) เงื่อนไขเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งผลักดันให้ PLC ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและบูรณาการไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ส่วนการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ 5 ประการ ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน (2) การเตรียมความพร้อมทั้งระบบคน ระบบงานและระบบสนับสนุน (3) การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (4) การสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ร่วมมือรวมพลัง และ 5) การศรัทธาในสิ่งที่ทำและวิชาชีพครู

3.7 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามแนวคิดดังต่อไปนี้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561: 10-11) ผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนกระบวนการสร้าง PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบมืออาชีพของครูได้ประสบความสำเร็จมีบทบาท 6 ประการ ดังนี้

1) สร้างบรรยากาศและบริบทของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องตระหนักว่าการทำให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบมืออาชีพได้ประสบความสำเร็จ คือ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น ครูต้องมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีมและไม่ใช่ว่าแค่จัดเวลาให้ครูได้พูดคุยมีข้อมูลผลสัมฤทธิ์และมีมาตรฐานการเรียนรู้เท่านั้น เพราะเพียงเท่านี้ไม่สามารถช่วยยกระดับผลการเรียนของเด็กได้ การแบ่งปันสิ่งที่สมาชิกในทีมรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและการเรียนการสอนเป็นภารกิจสำคัญและมีความกดดัน เพราะถ้าหากครูคนไหนแสดงตัวว่ารู้มากกว่าสมาชิกคนอื่นพวกเขาก็เสี่ยงต่อการถูกโดดเดี่ยว แต่ถ้าแสดงตัวว่ารู้เพียงเล็กน้อยครูก็อาจจะมีความเสี่ยงที่จะถูกดูถูกในเรื่องภูมิรู้ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารจึงต้องสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย มั่นคง และมีความสงบเรียบร้อย โดยเป็นบรรยากาศที่สนับสนุนให้เกิดสัมพันธภาพที่เปิดเผยและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน แต่ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความคาดหวังสูงต่อผลงานของทั้งบุคลากรครูและนักเรียนและใส่ใจกับความกังวลของครูและนักเรียน ในขณะที่ให้ทุกคนร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์และประการสุดท้าย ผู้บริหารจะต้องแสดงตนเป็นต้นแบบที่ดีของคณะครู เช่น การเข้าร่วมการประชุมเพื่อพัฒนาวิชาชีพและเข้าร่วมประชุมการดำเนินของคณะครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแบบมืออาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้กำลังใจและการสนับสนุนคณะทำงาน

2) พัฒนาและสื่อสารวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อครูทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมแบ่งปันความรู้สึกถึงความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนแล้ว จะทำให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดการเรียนการสอนแบบมืออาชีพในชั้นตอนนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับครูทุกคนเพื่อสร้างภาพของสิ่งที่ต้องการให้

เกิดขึ้นในห้องเรียนเพื่อให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น เมื่อได้ภาพของเป้าหมายร่วมกันแล้ว สมาชิกในทีมก็จะ สามารถมองเห็นภาพต่อมาว่า พวกเขาควรทำงานร่วมกันอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารจึงต้องหยิบประเด็นวิสัยทัศน์นี้มาอ้างถึงในการประชุมคณะครูทุกครั้งหรือในทุกโอกาสเพื่อให้ครูเกิดความชัดเจนว่า กระบวนการของ PLC สามารถช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง ไม่เป็นสิ่งที่เพิ่มมาเป็นภาระให้กับครู

3) วางแผนและจัดหาทรัพยากรการดำเนินงานของ PLC ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องวางแผนโดยคำนึงถึงหลักความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้เวลา บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่นๆ เพื่อสนับสนุนกระบวนการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรจัดสรรเวลาให้ครูได้ทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอ และจัดหาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน รวมถึงวิธีการประเมินผลที่เน้นตามสภาพจริง เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูได้ทำงานร่วมกัน

4) สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของครู การพัฒนาวิชาชีพของครูนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะสมรรถนะของครูย่อมส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาวิชาชีพครูมักไม่ค่อยสอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการอย่างแท้จริงของสถานศึกษาและครู หรือการอบรมครูอาจจะครอบคลุมหัวข้อที่หลากหลาย แต่ทว่ายังไม่สามารถช่วยให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้ การออกแบบหลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้เข้มข้นนั้น ต้องช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาของวิชาที่สอนและต้องช่วยให้ครูสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนหรือสถานการณ์ในห้องเรียนเพื่อเป็นสารสนเทศ สะท้อนการสอนของครูได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องช่วยให้ครูเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมได้

5) ตรวจสอบความก้าวหน้า การกำกับ ติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพราะครูจะต้องตรวจสอบตนเองอยู่เป็นประจำ โดยตั้งประเด็นคำถามไว้ในใจว่า PLC ได้ช่วยให้ตนเองสอนอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ และได้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นหรือไม่ สำหรับตัวผู้บริหารควรติดตามและเยี่ยมชั้นเรียนให้บ่อยครั้ง พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงความก้าวหน้าของการใช้ PLC ทั้งด้านการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากการติดตามความก้าวหน้านี้ จะช่วยสะท้อนให้ผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูต้องการความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาวิชาชีพของครูและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

6) ให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น เป็นบทบาทหน้าที่ที่ต้องดำเนินการอย่างไม่มีสิ้นสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายทางด้านการศึกษาด้านการศึกษาผู้บริหารต้องพัฒนา ความเข้าใจร่วมกันของคณะครู เพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพให้สนองนโยบาย ที่กำหนด ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารจึงต้องให้ความช่วยเหลือคณะครูอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจาก การร่วมสนทนากับทีมตามวันเวลาที่กำหนด การเยี่ยมชั้นเรียน และการกำกับติดตาม ความก้าวหน้า โดยเฉพาะใน ด้านการอบรมพัฒนาวิชาชีพตามความต้องการของสถานศึกษา และตัวครู รวมทั้งการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการ PLC ของคณะครู เพื่อให้ครู มีความรู้และความเชี่ยวชาญทั้งเนื้อหา ทักษะการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อสามารถช่วยให้ เด็กได้บรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสรุปได้ว่า ในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทที่สำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศและบริบทของการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาและสื่อสารวิสัยทัศน์ ร่วมเพื่อการเปลี่ยนแปลง 3) การวางแผนและจัดหาทรัพยากร 4) การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ ของครู 5) การตรวจสอบความก้าวหน้า และ 6) การให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศ

3.1 ความหมายของรูปแบบ

คำว่า “รูปแบบ (Model)” ได้มีผู้ให้นิยามความหมายและแนวคิดไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมความหมายไว้ดังนี้

จากการหาความหมายของคำว่า Model จาก Longman Dictionary of Contemporary English พบว่า Model ในความหมายแรกว่า small copy (n.) ; a small copy of a building, vehicle, machine etc., especially one that can be put together from separate parts ซึ่งพอสรุปได้ว่าเป็นการจำลองสิ่งต่าง ๆ ให้มีขนาดย่อส่วนหรือเล็กลง เช่น แบบจำลองของ อาคาร ยานพาหนะ เครื่องจักร ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประกอบ และแยกส่วนกันได้ สอดคล้องกับ พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย สำนักงานราชบัณฑิตย สภา (2558: 353) ได้นิยามศัพท์คำว่า “Model” ตรงกับคำว่า “รูปแบบ” ซึ่งหมายถึง ผลที่เกิดจาก ความคิดเพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อการพัฒนาที่ดำเนินการเป็นขนาดเล็ก หรือในลักษณะย่อส่วน

โดยการศึกษาวเคราะห์สภาพปัจจุบันจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกโดยวิธีการที่เป็นระบบหรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนได้รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริงโดยมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ เช่น รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการบริหารวิชาการ โครงการวิจัย และพัฒนาอื่น ๆ

ทั้งนี้ Willer (1967) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า หมายถึง การสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการของระบบรูปนัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบที่มีความเที่ยงตรงจะพัฒนาเป็นทฤษฎีต่อไป ส่วน Good (1973) นิยามความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) ไว้ด้วยกันทั้งหมด 4 ความหมาย ดังนี้ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่ง ๆ หนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำได้ 2) เป็นตัวอย่างที่ทำให้เกิดการเลียนแบบ 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติที่ใช้เป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นหลักการหรือแนวคิด 4) เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถรวมตัวกันได้ และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม โดยอาจเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นข้อความ ซึ่ง Hausser (1980) ให้ความหมาย รูปแบบ ว่าหมายถึง สิ่งที่ออกแบบมา เพื่อแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการที่ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง เช่นเดียวกับ Nadler (1980), Michael et al. (1985), Stoner & Wankel (1986) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เป็นกระบวนการของปรากฏการณ์นั้น ๆ ให้ง่ายขึ้น เป็นแผนผังหรือแบบแผนของการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

นอกจากนี้ บุญชม ศรีสะอาด (ม.ป.ป.: 1) ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) ในที่นี้หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือในระบบต่าง ๆ เพื่อนำมาอธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบนั้นได้ ในขณะที่ รัตนะ บัวสนธ์ (2552: 124) อธิบายความหมายของรูปแบบ โดยจำแนกความหมายออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นแผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” เช่น โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น 2) เป็นแบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่เรียกว่า “Mathematical Model” และ 3) เป็นแผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบของการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบางที่เรียกว่า ภาพ

ย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น สอดคล้องกับ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553: 3) ที่ได้สรุปว่า รูปแบบหมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงานและเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ โดย ทิศนา แชมมณี (2555: 220) กล่าวว่า รูปแบบ (Model) เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง เป็นไดอะแกรม หรือเป็นแผนภาพก็ได้ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสวน หาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย รูปแบบอาจสร้างขึ้นจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปมัย หรือจากทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ได้ แต่รูปแบบไม่ใช่ทฤษฎี

จากการศึกษาความหมายของคำว่า รูปแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “รูปแบบ” หมายถึง แบบจำลอง แบบแผน ต้นแบบ โครงสร้าง แนวทาง ชุดความคิด กระบวนการ หรือวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ ที่ถูกสร้างหรือพัฒนาขึ้นให้เป็นรูปธรรมจากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี โดยรูปแบบหนึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบหลาย ๆ ส่วนที่มีขั้นตอนหรือการดำเนินการที่สัมพันธ์กันทั้งหมด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวแปรที่กำหนด

3.2 ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้แตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมไว้ดังนี้

Smith and others (1980) จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น 1.1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้าและ 1.2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นรูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการให้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

ซึ่งคล้ายกับ Steiner (1988) ที่ได้มีการจำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็น 2 ประเภทเช่นกัน ได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น 1.1) รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น รูปแบบของเครื่องบินที่สร้างขึ้นเสมือนของจริงแต่มีขนาดย่อ และ 1.2) รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบจำลองที่ออกแบบไว้ เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อน แล้วจึงผลิตสินค้าตามรูปแบบนั้น

2) รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) จำแนกออกเป็น 2.1) รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) เป็นรูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างมาจากทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น และ 2.2) รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ Keeves (1988: 561–565) ได้จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพและข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2) รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น

3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษารูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำ

ให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้ คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 4.1) รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียว โดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ และ 4.2) รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่ง อาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบแบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลัก ๆ โดยเรียงลำดับจากรูปแบบที่เป็นลักษณะรูปธรรมไปจนถึงรูปแบบที่เป็นลักษณะนามธรรม ได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) เป็นรูปร่างที่จำลองขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพของสิ่ง ๆ นั้น เป็นเสมือนตัวแทนที่มีรูปร่าง ลักษณะ และองค์ประกอบเหมือนจริงทุกประการ ซึ่งอาจจะมีขนาดที่เท่ากับของจริงหรือย่อส่วนลงมา นอกจากนี้ยังเป็นการจำลองสิ่ง ๆ นั้นขึ้นมาเพื่อใช้เป็นต้นแบบของการผลิตซ้ำด้วย เช่น รูปแบบอาคารจำลอง รูปแบบหุ่นยนต์จำลอง รูปแบบรถยนต์จำลอง เป็นต้น

2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 2.1) รูปแบบที่มีการใช้รูปภาพ รูปร่างรูปทรง หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของสิ่ง ๆ นั้น หรือกระบวนการนั้น ๆ เช่น รูปแบบแผนภูมิ รูปแบบแผนภาพ รูปแบบแผนผังการดำเนินงาน เป็นต้น และ 2.2) รูปแบบที่ใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของสิ่ง ๆ นั้น หรือกระบวนการนั้น ๆ เช่น รูปแบบสมการหรือรูปแบบสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ รูปแบบสูตรการคิดคำนวณต่าง ๆ เป็นต้น

3) รูปแบบข้อความ (Descriptive Model) ข้อความหรือภาษาที่ใช้อธิบายหรือบรรยายประกอบรูปภาพ แผนภาพ แผนผัง โครงสร้างการดำเนินการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของรูปแบบนั้น ๆ เช่น รูปแบบการบริหารงาน รูปแบบการนิเทศ รูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น

4) รูปแบบทางความคิด (Thinking Model) ลักษณะระบบการคิดของมนุษย์ ที่ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน อยู่บนพื้นฐานหลักการ ทฤษฎี และแนวคิด ความเชื่อของบุคคลนั้น เช่น รูปแบบการคิดวิเคราะห์ รูปแบบการคิดสังเคราะห์ รูปแบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาารูปแบบการนิเทศการศึกษา ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีรูปแบบผสมผสานกันระหว่างรูปแบบข้อความ (Descriptive Model) และรูปแบบทางความคิด (Thinking Model)

3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

ได้มีผู้จำแนกองค์ประกอบของรูปแบบไว้ในหลากหลายลักษณะตามความเชื่อ พื้นฐาน หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาประกอบกับขอบข่ายงานที่ปฏิบัติ ทำให้ องค์ประกอบของรูปแบบมีความแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและรวบรวมองค์ประกอบ ของรูปแบบตามแนวคิดต่างๆ ไว้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า มีผู้จำแนกองค์ประกอบของรูปแบบไว้ในหลากหลาย ลักษณะตามความเชื่อพื้นฐาน หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาประกอบกับ ขอบข่ายงานที่ปฏิบัติ ทำให้องค์ประกอบของรูปแบบมีความแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา และรวบรวมองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดต่าง ๆ ไว้ดังนี้

Brown and Moberg (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ในขณะที่ Bush (1986) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของ รูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ

ทั้งนี้ ศักดิ์จิต าศจิตต์ (2550: 226-227) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบพื้นฐาน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หลักการ การมีส่วนร่วมและการกำหนด แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 2) องค์ประกอบโครงสร้าง 3) องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงาน 4) องค์ประกอบด้านการสนับสนุน ซึ่ง ธีระ รุญเจริญ (2550: 12) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบ มีองค์ประกอบอยู่ด้วยกัน 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ สอดคล้องกับ สมาน อิศวภูมิ (2550: 10) ที่ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบ

ของรูปแบบที่ดีควรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ส่วน สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555: 16) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยจะต้องมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ มีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาและสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้

นอกจากนี้ วิภาดา ศรีจอมขวัญ (2556: 14–15) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบไว้ดังนี้

1) ส่วนนำ ได้แก่ บริบท สภาพแวดล้อม หลักการ แนวคิด ผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ตลอดจนการรวบรวมปัญหาที่แท้จริงเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาเป็นอันดับต้น ซึ่งนำไปสู่การทำนาย (Prediction) และทดสอบได้

2) การจัดร่างโครงสร้างต้องมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) หมายถึง สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ในเรื่องนั้นๆ ได้ รูปแบบจะต้องสามารถช่วยในการสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelation) รวมทั้งขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ โครงสร้างองค์กร โครงสร้างบริหาร ภารกิจ หน้าที่บริหาร หรือกระบวนการจัดการ การวางแผนโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์การจัดการเทคโนโลยี ต้องมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship)

3) การนำไปทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ 3.1) การทดลองย้อนหลัง โดยการใช้ข้อมูลย้อนกลับ 3.2) การทดลองใช้ปฏิบัติในปัจจุบัน

4) การติดตามและประเมินผลและตรวจสอบหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้หรือทดลองใช้ต่อไป

5) มีเงื่อนไข คือ มองเห็นภาพแห่งความสำเร็จ

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ ของรูปแบบ	Brown and Moberg (1980)	Bush (1986)	ศักดิ์จิตต์ มาศจิตต์ (2550)	ธีระ ฤกษ์เจริญ (2550)	สมาน อัครภูมิ (2550)	สมชัย จรรย์ไพฑูย์ (2555)	วิภาดา ศรีจอมขวัญ (2556)
ปรัชญา/แนวคิด/ทฤษฎี/ หลักการ/ความเชื่อ พื้นฐาน			✓	✓	✓	✓	✓
สภาพแวดล้อม/บริบท	✓						✓
วัตถุประสงค์/ จุดมุ่งหมาย/เป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงสร้าง/โครงร่าง/ ระบบงาน/กลไก/ ขั้นตอน/กระบวนการ/ วิธีการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
คำอธิบาย/แนวทาง การนำไปใช้/คู่มือ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เงื่อนไขการนำไปใช้		✓	✓	✓	✓	✓	
การสนับสนุน/การมีส่วนร่วม	✓		✓	✓	✓	✓	✓

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบตามตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบจะต้องมีปรัชญา/แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการ/ความเชื่อพื้นฐาน, วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมาย/เป้าหมาย, โครงสร้าง/โครงร่าง/ระบบงาน/กลไก/ขั้นตอน/กระบวนการ/วิธีการ, คำอธิบาย/แนวทางการนำไปใช้/คู่มือ, การวัดและประเมินผล, เงื่อนไขการนำไปใช้, การสนับสนุน/การมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของรูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยกำหนดองค์ประกอบทั้งหมด 5

องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 5) เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ

3.4 การพัฒนารูปแบบ

สำหรับแนวทางการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ นั้น มีผู้ได้ศึกษาค้นคว้าและค้นพบกระบวนการ ขั้นตอนหรือวิธีการที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบแตกต่างกันออกไปหลากหลายลักษณะ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารวบรวมแนวทางการดำเนินการพัฒนารูปแบบไว้ ดังนี้

Meason & Khedoumi (1985) ได้เสนอการพัฒนารูปแบบและการสร้างรูปแบบไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) ขั้นรวบรวมปัญหา (Problem Formulation) เพื่อให้รู้ว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

2) ขั้นพัฒนารูปแบบ (Model Construction) ดำเนินการภายหลังจากที่ได้รวบรวมปัญหาต่างๆ แล้ว ในการพัฒนารูปแบบต้องพิจารณาวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการสร้าง และต้องรู้ถึงลักษณะเฉพาะที่ต้องการของผลผลิต ต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น และควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการสร้างและความสนใจของผู้ใช้ด้วย เพราะถ้ารูปแบบมีค่าใช้จ่ายสูง และไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ข้อมูลที่รวบรวมมา อาจมีโอกาสบกพร่องได้ในระหว่างการดำเนินการในขั้นต่าง ๆ จึงควรมีการประเมินค่าความแปรปรวนและควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง สมควรนำตัวแปรใดบ้าง มาไว้ในรูปแบบที่จะสร้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็ต้องพิจารณาว่าครอบคลุมตัวแปรหรือไม่มี ความบกพร่องในตัวแปรใดบ้าง

3) ขั้นการทดสอบรูปแบบ (Testing the Model) เมื่อสร้างรูปแบบเสร็จแล้ว ควรทดสอบโดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ ดังนี้

3.1) มีความตรงตามสถานการณ์จริง (Valid) รูปแบบที่สร้างหากมีความใกล้เคียงกับความจริงจะดีมาก เพราะจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น ไม่ยุ่งยากต่อการนำไปใช้และควรพิจารณาถึงระดับความสำเร็จของการแก้ปัญหา

3.2) มีการนำไปทดลองใช้ เพื่อเปรียบเทียบว่าผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานอย่างไร คือ การทดลองย้อนหลัง (Retrospective Evaluation) โดยใช้กับข้อมูลในอดีตและการทดลองใช้ปฏิบัติในปัจจุบัน

4) **ขั้นการทำให้สำเร็จ (Implementation)** เมื่อผ่านการทดสอบแล้วควรสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดความสำเร็จ เพราะไม่มีรูปแบบใดที่จะเรียกว่าสำเร็จอย่างสมบูรณ์จนกว่าจะได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้

5) **ขั้นการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย (Model Updating)** แม้ว่าจะมีการนำรูปแบบไปใช้อย่างประสบผลสำเร็จ แต่ก็ควรมีการพัฒนาปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์การ และสถานการณ์ที่มาจากภายนอกและภายในองค์กรด้วย

ในขณะที่ อัมพร พงษ์กังสนานันท์ (2550: 108-122) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาดลอดชีวิต โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎีเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques)

2) การประเมินรูปแบบประกอบด้วยการประเมินรูปแบบ เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษาและการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

ส่วน วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2553: 9-10) ที่กล่าวว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ทำนองเดียวกันกับบุญชม ศรีสะอาด (2535) ที่ได้กล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ซึ่งอาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

1.2) การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี
ดังนี้

1.2.1) การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

1.2.2) การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

1.2.3) การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

1.3) การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1) และ 1.2) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบภายหลังที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อย หรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่ โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพล หรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คัมภีร์ สุดแท้, สมชาย วงศ์เกษม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2553: 127) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษา ดูงานโรงเรียนขนาดเล็ก และขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ ควรมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การยกร่างรูปแบบ เป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ ประกอบกับการศึกษาปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรืออาจจะดำเนินการสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) หรือการใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อนำมายกร่างรูปแบบ รวมทั้งกำหนดกรอบหรือขอบเขตของการพัฒนารูปแบบทั้งหมด

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบ เป็นขั้นตอนที่ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการประเมินความเที่ยงตรงของรูปแบบ ด้วยการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) แล้วนำไปปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบที่ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาดำเนินการประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความสมบูรณ์ของขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบ แล้วนำมาพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 5 การประเมินรูปแบบ เป็นขั้นตอนการประเมินผลหลังจากใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมายแล้ว เพื่อศึกษาสิ่งทีประสบความสำเร็จหรือจุดเด่นและข้อบกพร่องหรือจุดที่ควรพัฒนาต่อไป

ขั้นที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ เป็นขั้นตอนการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้รูปแบบมีความสมบูรณ์และทันสมัยมากขึ้น เมื่อเวลาผ่านไปสักระยะหนึ่ง อาจจะมีปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิทยาการ เทคนิค หรือวิธีการใหม่ๆ เกิดขึ้น รูปแบบเดิมอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องและเข้ากับยุคสมัยนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษากระบวนการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดจากการศึกษาไปใช้กำหนดเป็นขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนารูปแบบอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลจำเป็นพื้นฐานของรูปแบบ เป็นขั้นตอนการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากตำรา เอกสาร และงานวิจัย รวมถึงการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบจากกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำเป็นพื้นฐานที่จะนำมาพัฒนารูปแบบ

ขั้นที่ 2 การร่างรูปแบบ เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลจำเป็นพื้นฐานของรูปแบบที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์มาออกแบบและพัฒนาเป็นรูปแบบ (ฉบับร่าง)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาของรูปแบบ (ฉบับร่าง) เบื้องต้น แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพ จากนั้นนำรูปแบบ (ฉบับร่าง) ไปหาประสิทธิภาพจากการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจัดทำเป็นรูปแบบ (ฉบับสมบูรณ์)

ขั้นที่ 4 การนำรูปแบบไปทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบ (ฉบับสมบูรณ์) ไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นนำผลการทดลองใช้รูปแบบมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาสิ่งที่ประสบความสำเร็จหรือจุดเด่นและข้อบกพร่องหรือจุดที่ควรพัฒนา จากนั้นจึงสรุปและรายงานผลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนา เป็นขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ (ฉบับสมบูรณ์) ให้มีความสมบูรณ์และทันสมัยมากยิ่งขึ้น

3.5 ลักษณะที่ดีของรูปแบบ

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปลักษณะที่ดีของรูปแบบตามแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการไว้ ดังนี้

Keeves (1988: 560) กล่าวว่า iva รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

- 1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวมๆ (Associative Relationship)
- 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

ส่วน ทิศนา แคมมณี (2548: 222) ได้ระบุองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่ามีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) มีปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐาน หรือหลักของรูปแบบการสอนนั้น ๆ

2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3) มีการจัดระบบ จัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ

4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องสามารถทำนายผลที่จะเกิดตามมาได้ และมีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ได้

ในขณะที่ วาโร เฟิงส์วาลด์ (2553: 6) ซึ่งได้สรุปว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ

2) รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

3) รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับ สิริวิรัชต์ แก้วงาม (2562: 20) ที่ได้สรุปว่ารูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวม ๆ
- 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการทำนายผลที่จะเกิดขึ้น สามารถตรวจสอบได้ข้อมูลเชิงประจักษ์
- 3) รูปแบบควรชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่กำลังศึกษาได้อย่างชัดเจน
- 4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ใหม่ เป็นเสมือนการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ และเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

จากการศึกษาลักษณะที่ดีของรูปแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะของข้อมูลและองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ที่สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์สอดคล้องกันในเชิงระบบ เชิงโครงสร้าง เชิงเหตุผล และแสดงให้เห็นขั้นตอนการดำเนินงานหรือวิธีการเทคนิคที่ชัดเจน รูปแบบเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของการดำเนินงานนั้น ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์หรือตัวแปรตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของรูปแบบที่กำหนดไว้

4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

4.1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

สมรรถนะ ตามความหมายของนักวิชาการที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน David McClelland (1973) กล่าวว่า Competency หรือสมรรถนะ คือ บุคลิกที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลที่สามารถผลักดันให้บุคคลนั้นมีผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดให้บุคคลนั้นรับผิดชอบ โดยสมรรถนะ (Competency) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้ 1) ทักษะ (Skills) 2) ความรู้ (Knowledge) 3) ค่านิยมและทัศนคติ (Value and Attitude) 4) บุคลิกลักษณะ (Trait) และ 5) แรงจูงใจ (Motive) ซึ่งคล้ายกับ Scott B. Parry (1988) ที่นิยามสมรรถนะว่า คือ กลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่ได้นิยามความหมายของคำว่า สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ

และคุณลักษณะเฉพาะของตนมาประยุกต์ใช้ในงานหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ จนประสบความสำเร็จ ในขณะที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562: 4) กล่าวว่า สมรรถนะ คือ การผสมผสานระหว่างทักษะ องค์ความรู้ พฤติกรรมคุณลักษณะที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษนอกจากจะมีสมรรถนะของครูทั่วไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดแล้ว ยังจำเป็นต้องมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เฉพาะของ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษด้วย ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 2-15) กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะครูสายผู้สอน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) และสมรรถนะที่ 5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)

2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) และสมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative-Building for Learning Management)

โดยสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นสมรรถนะที่นำไปใช้กับวิชาชีพครูในทุกสาขาวิชา อย่างไรก็ตามสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษนั้น มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเฉพาะเจาะจงในรายละเอียดเพิ่มเติมซึ่งครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Richards Jack C. (2001) นักวิชาการด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก ได้ศึกษาถึงสมรรถนะของครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษและได้เสนอสมรรถนะที่สำคัญที่สุด 10 ประการ ที่แสดงถึงประสบการณ์และความรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยสรุป ได้แก่ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษา (Language Proficiency Factor) 2) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (Role of Content Knowledge) 3) มีความสามารถในด้านทักษะการสอน (Teaching Skills) 4) มีความรู้ในด้านบริบทของการเรียนการสอน (Contextual Knowledge) 5) มีคุณลักษณะของความเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ (Language Teacher's Identity) 6) ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการสอน (Learner-Focused Teaching) 7) มีทักษะในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Pedagogical Reasoning Skills) และ 8) มีความสามารถในการนำประสบการณ์ไปสู่ข้อสรุปที่สำคัญทางด้านการสอน (Theorizing from Practice)

นอกจากนี้ Marry Finocchiaro (1969) ได้เสนอว่า สมรรถนะด้านการสอนของครูผู้สอนกลุ่มภาษาต่างประเทศนั้น ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระเกี่ยวกับภาษานั้นๆ รู้ระดับความยากง่าย โครงสร้าง คำศัพท์ ที่จะใช้เมื่อไหร่ ใช้อย่างไรให้เหมาะสมกับสถานการณ์และถูกต้องตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีเทคนิควิธีทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ การผลิตสื่อและใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ซึ่งสามารถจำแนกสมรรถนะออกเป็น 5 ด้าน โดยสรุปดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา 3) ด้านเทคนิคและวิธีสอน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับ Brown (2001: 119) ได้ศึกษาลักษณะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีสมรรถนะในการสอนภาษาดังนี้

1) มีความรู้เชิงเทคนิค ประกอบด้วย 1.1) เข้าใจระบบทางภาษาของภาษาอังกฤษ เช่น เสียง โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของข้อความ 1.2) เข้าใจหลักการพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษา 1.3) ความคล่องในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ 1.4) รู้วิธีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 1.5) เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างภาษากับวัฒนธรรม และ 1.6) ติดตามความเคลื่อนไหวในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับสาขาโดยการอ่านและการเข้าประชุม

2) มีทักษะการสอน ประกอบด้วย 2.1) มีความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษา 2.2) เข้าใจและสามารถใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2.3) ออกแบบและใช้แผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 2.4) รับรู้ความต้องการทางภาษาของนักเรียน 2.5) รู้วิธีให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน 2.6) กระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือและการทำงานเป็นทีมในชั้นเรียน 2.7) จัดบรรยากาศการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 2.8) ใช้ทักษะการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพและชัดเจน 2.9) ปรับใช้สื่อที่เป็นแบบเรียนและสื่อทัศนูปกรณ์ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์

2.10) สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ เมื่อจำเป็น และ 2.11) ใช้เทคนิคการจูงใจภายในเพื่อการสร้างแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ

3) มีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น ประกอบด้วย 3.1) ตระหนักในความแตกต่างของวัฒนธรรมของผู้เรียน 3.2) มีความอดทนกับผู้เรียนที่ด้อยความสามารถ 3.3) ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของผู้เรียน 3.4) มีความอดทนกับผู้เรียนที่ด้อยความสามารถ 3.5) ร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานอย่างสอดคล้องประสานกัน และ 3.6) หาโอกาสในการร่วมแสดงความคิดเห็นและเทคนิคต่างๆ กับเพื่อนร่วมงาน

4) มีคุณภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย 4.1) เป็นผู้ที่มีการจัดการที่ดีและเป็นที่พึ่งพาได้ 4.2) เป็นผู้ที่ยืดหยุ่น 4.3) แสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการสอนภาษา 4.4) ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว และ 4.5) รักษาไว้ซึ่งมาตรฐานทางด้านคุณธรรมจริยธรรม

Peacock (2002: 65-75) ได้สังเคราะห์สมรรถนะในการสอนของครูภาษาอังกฤษพบว่า ในการสอนภาษาอังกฤษที่ครูควรมี ดังนี้ 1) สามารถวางแผนเรื่องหลักสูตรการสอนเป็นอย่างดี 2) สามารถกระตุ้น ความสนใจและแรงจูงใจของผู้เรียน 3) สามารถควบคุมวินัยได้เป็นอย่างดี 4) มีทักษะการจัดการชั้นเรียน 5) ใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ให้คำอธิบายแก่ผู้เรียนอย่างชัดเจนและอย่างระมัดระวัง 7) ใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจหลากหลาย 9) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนทุกคน 10) มีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี 11) มีความรู้สึกไวต่อโครงสร้างสังคมในชั้นเรียน 12) เคลื่อนไหวตัวเองเพื่อความหลากหลายและเพื่อเป็นแรงจูงใจ 13) เตรียมตัวสำหรับชั้นเรียนเป็นอย่างดี 14) แก้ไขข้อผิดพลาดและให้ข้อมูล บ้อนกลับเป็นอย่างดี และ 15) ใช้วิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา

ส่วน Missouri Standards for Teacher Education Program (2004: 89-100) ได้กำหนดสมรรถนะการสอนของครูภาษาอังกฤษไว้ดังนี้ 1) มีความรู้ทางภาษาศาสตร์ 2) มีความรู้ในภาษาและวัฒนธรรมที่สอน 3) มีความรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง 4) มีความรู้แนวทาง การสอนภาษาอังกฤษ และ 5) มีสมรรถนะทางภาษา

ในขณะที่ วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2552: 60-61) ได้กำหนดขอบข่ายมาตรฐานครูผู้สอนภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้

ขอบข่ายสาระที่ 1 : ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนควรมีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมที่พ้องและทันเหตุการณ์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ

มาตรฐานที่ 2 มีความเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา

มาตรฐานที่ 2 มีความสามารถในการสื่อสาร

ขอบข่ายสาระที่ 2 :ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมี ความรู้ความเข้าใจและสามารถนำแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอน และกลยุทธ์การ เรียนรู้ มาประยุกต์ใ้ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และการคิดของ ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอน ภาษาต่างประเทศ และกลยุทธ์การเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายสาระที่ 3 : การพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ ครูผู้สอนควรมีความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์ในการสอน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษวิชาชีพ ครู มีความกระตือรือร้นในการสอนและเพิ่มพูนความรู้

มาตรฐานที่ 5 : พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูที่จะบรรลุมาตรฐานนี้ต้อง แสดงออกในเรื่องต่อไปนี้ 1) พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง 2) พัฒนา กระบวนการเรียนการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ 3) แสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลง 4) มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล และ 5) เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาหรือเป็นสมาชิก ขององค์กรวิชาชีพ

ทั้งนี้ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และคณะ (2555: 65-71) ได้ร่วมมือกันทำการวิจัยเพื่อ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 สาขาวิชาได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ผ่านการสนทนากลุ่มและการนำเสนอวิชาชีพครูด้าน ภาษาอังกฤษผ่านการประชาพิจารณ์ เพื่อระดมความคิดเห็นผู้เข้าร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งสิ้น 7 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มครู กลุ่มผลิตครู กลุ่มผู้ใช้ครู กลุ่มองค์กร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครองทำให้สามารถ สรุปมาตรฐานวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ได้ดังนี้

1) มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย

1.1) ความรู้ทั่วไป ได้แก่

(1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

ประสิทธิภาพ

(2) หลักการศึกษา ปรัชญาการศึกษาวิชาชีพครูที่ดีและความเป็นครูที่มี

(3) จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา

(4) การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร

(5) การออกแบบและการจัดการเรียนรู้

(6) การจัดการชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

(7) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครู

(8) การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

(9) การวัดและประเมินผลการศึกษา

(10) การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(11) การบริหารจัดการชั้นเรียน

(12) การประกันคุณภาพการศึกษา

(13) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

1.2) ความรู้ทั่วไปสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่

(1) ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์

(2) ความรู้เรื่องการออกเสียง ระบบเสียงและภาษาศาสตร์

(3) ความรู้เรื่องการเรียบเรียงความคิดและเนื้อหา

(4) ความรู้เรื่องวัฒนธรรม

(5) ความรู้เรื่องวรรณกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน

(6) ความรู้เรื่องการแปล

(7) ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.3) ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาเฉพาะ ได้แก่

(1) มีความเข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับปฐมวัย

และการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) มีความรู้เรื่องกลวิธีการสอนภาษาอังกฤษ

(3) มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างบูรณาการ

(4) มีความรู้เรื่องการออกแบบ และวางแผนการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน

(5) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

(6) มีความรู้เรื่องการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนออกแบบและสร้างสื่อภาษาอังกฤษได้

(7) มีความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(8) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทางภาษาอังกฤษ

(9) มีความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

(10) มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(11) มีความรู้เรื่องบูรณาการรายวิชาอื่นกับภาษาอังกฤษ

2) มาตรฐานด้านทักษะ ประกอบด้วย

2.1) ทักษะทางปัญญา ได้แก่

(1) มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

(2) มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

(3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

2.2) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่

(1) มีความรับผิดชอบต่อสังคม

(2) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

(3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

(4) มีความฉลาดทางอารมณ์

(5) มีความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ

2.3) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่

(1) มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

(2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(3) รู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร

2.4) ทักษะการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

(1) สามารถนำหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ได้เหมาะสม

(2) มีความสามารถใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการสอนภาษาอังกฤษ

(3) มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างบูรณาการ

(4) สามารถออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน

(5) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

(6) สามารถใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนออกแบบและสร้างสื่อภาษาอังกฤษได้

(7) สามารถใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(8) สามารถจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทางภาษาอังกฤษ

(9) สามารถวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

(10) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(11) สามารถบูรณาการรายวิชาอื่นกับภาษาอังกฤษ

3) มาตรฐานด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย

3.1) คุณธรรมจริยธรรม ได้แก่

(1) มีคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับหลักศาสนาที่ตนยึดถือ

(2) มีคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3.2) ความเป็นผู้นำ ได้แก่

(4) ผู้นำด้านวิชาการ

(5) ผู้นำด้านสังคม

(6) ผู้นำด้านสุขภาพ

3.3) การทำงานเป็นทีม ได้แก่

(1) มีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม

(2) การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน

3.4) การพัฒนาตนเอง

3.5) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้แก่

- (1) ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและติดตามความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและวิชาที่ตนเองสอน
- (2) มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

3.6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่

- (1) มีความสามารถในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ภารกิจงาน
- (2) มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

3.7) ลักษณะเฉพาะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่

- (1) ครูผู้สอน ควรมีความสามารถ ความถนัดและมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ
- (2) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

สมรรถนะ	Richards Jack C. (2001)	Marry Finocchiaro (1969)	Brown (2001)	Peacock (2002)	Missouri (2004)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552)	พิศักดิ์ จินดาบุรินทร์ และคณะ (2555)	สพฐ. (2553)
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สัทศาสตร์ (Phonetic)			✓	✓	✓	✓	✓	
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ คำศัพท์ (Vocabulary)			✓	✓	✓	✓	✓	
3. มีความรู้ความเข้าใจชนิดของคำ และโครงสร้างประโยค ภาษาอังกฤษ (Part of speech and Sentence structure)			✓	✓	✓	✓	✓	
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Grammar)			✓	✓	✓	✓		
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการแปลภาษาอังกฤษ			✓	✓	✓	✓	✓	

สมรรถนะ	Richards Jack C. (2001)	Marry Finocchiaro (1969)	Brown (2001)	Peacock (2002)	Missoury (2004)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552)	พิศักดิ์ จินดาบุรุษ และคณะ (2555)	สพฐ. (2553)
(Translation)								
6. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและวรรณกรรมของ เจ้าของภาษา (Culture and Literature)			✓	✓	✓	✓	✓	
7. มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน (Communication)	✓		✓		✓	✓	✓	
8. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรภาษาอังกฤษ		✓		✓		✓	✓	✓
9. มีทักษะการนำหลักสูตร ภาษาอังกฤษไปใช้และการประเมิน หลักสูตรภาษาอังกฤษ		✓		✓		✓	✓	✓
10. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
11. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี วิธีการและเทคนิค การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12. มีทักษะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษได้สอดคล้องตาม หลักสูตรฯ โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญและการบูรณาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13. มีทักษะการผลิต การเลือกและ การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ		✓	✓	✓			✓	
14. มีทักษะการบริหารจัดการชั้น เรียน/บรรยายภาค/บริบท/ สภาพแวดล้อม	✓		✓	✓			✓	✓
15. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวัดและประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ		✓					✓	

สมรรถนะ	Richards Jack C. (2001)	Marry Finocchiaro (1969)	Brown (2001)	Peacock (2002)	Missouri (2004)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552)	พิทักษ์จิเนตตามูร์ชี และคณะ (2555)	สพฐ. (2553)
16. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การออกแบบแผน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ			✓				✓	
17. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ							✓	
18. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ							✓	
19. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาภาษาอังกฤษ							✓	✓
20. มีคุณธรรม จริยธรรมตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ครู	✓			✓			✓	✓
21. มีทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อ การสื่อสาร	✓						✓	✓
22. มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ							✓	
23. มีทักษะการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้ และทักษะทางภาษาอังกฤษ, การ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่าง ต่อเนื่อง	✓		✓	✓		✓	✓	✓
24. การตระหนักถึงความแตกต่าง ของวัฒนธรรม	✓		✓				✓	
25. มีทักษะความเป็นผู้นำใน กิจกรรมทางด้านภาษาอังกฤษ	✓					✓	✓	✓
26. มีความรอบรู้เท่าทันข้อมูล ข่าวสารที่เป็นสากล			✓				✓	

จากการศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ร่วมกันในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีบุคลิกลักษณะเฉพาะ (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) คอยกระตุ้นอยู่ภายใน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ส่วนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา คือ การพัฒนาที่ต่อยอดความหมายของคำว่า สมรรถนะมารวมกับภาระงาน หน้าที่ และคุณสมบัติที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องมี ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ และ 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ออกเป็น 2 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ และ 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

5. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการวัดความพึงพอใจ โดยมีนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

Herzberg; et al. (1959) กล่าวว่า ทฤษฎีการจูงใจมีปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านความพึงพอใจ (Satisfies) และปัจจัยทางด้านความไม่พึงพอใจ (Dissatisfies) โดยกล่าวว่า ปัจจัยที่จะสร้างความพึงพอใจได้นั้น ต้องเป็นปัจจัยพิเศษนอกเหนือไปจากที่อื่น และควรหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดมีสิ่งที่จะนำไปสู่ความไม่พอใจ อันจะเป็นผลกระทบต่อการตัดสินใจของบุคคล ส่วน Wolman (1973) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า คือ ความรู้สึกมีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ ซึ่ง Shelly (1975) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ เช่น ความสุขสามารถทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกแต่ความสุขเป็นความรู้สึกที่ยังมีความซับซ้อนและความรู้สึกนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ

ทั้งนี้ Campbell (1976) ได้ถึงนิยามความพึงพอใจว่า เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จที่แต่ละคน เปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้ เป็นหรือคาดหวังไว้ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่จะเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ในขณะที่

Mullins (1985) สรุปว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเกิดขึ้นจากความคาดหวังหรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของตัวบุคคล

นอกจากนี้สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542: 87) ได้กล่าวไว้ว่า

1) ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่าง ๆ

2) ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ

3) ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่หวังไว้

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจของนักการศึกษาและวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเชิงบวกในรูปแบบนามธรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่มีต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การปฏิบัติกิจกรรม สภาพแวดล้อมและสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้น ๆ เกิดความรู้สึกดีสบายใจ และมีความสุขกับผลดีต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเชิงลบ เพื่อสะท้อนผลให้บุคคลนั้น ๆ ทราบถึงจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

5.2 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ

ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจพบว่า

Shelley & Honikman (1975) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ว่าเป็นความรู้สึกในทางบวก คือ ความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกอื่น ๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุข ความต้องการ หรือความคาดหวัง แรงผลักดัน พฤติกรรม/การกระทำ เป้าหมายความพึงพอใจ (ผลสะท้อนกลับ) เป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้ก็มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึก

ทั้งสามนี้ เรียกว่าระบบความพอใจ โดยความพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกทางบวกแบบต่าง ๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้นได้อีกสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึก ความคิดเห็นหรือความพอใจแก่มนุษย์ได้แก่ทรัพยากร (resource) หรือสิ่งเร้า (stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพอใจ คือ การศึกษาว่า ทรัพยากร หรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นที่ต้องการ ในการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุด เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วนแต่เนื่องจากทรัพยากรในโลกนี้มีอยู่จำกัด ดังนั้น ความพอใจจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด เมื่อมีการจัดทรัพยากรที่มีอย่างถูกต้องเหมาะสม สภาพแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นทรัพยากรของระบบความพอใจอันหนึ่ง การออกแบบสภาพแวดล้อม คือ การตัดสินใจว่าควรจัดทรัพยากรที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอยู่อย่างไรให้เกิดความพอใจได้

ในขณะที่ Maynard (1975) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้ทางบวกอื่น ๆ สิ่งหนึ่งที่จะทำให้เกิดความรู้พึงพอใจของมนุษย์ได้แก่ทรัพยากรหรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจคือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจและความสุขแก่มนุษย์ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นความต้องการครบถ้วน

นอกจากนี้ ธร สุนทรายุทธ (2553: 118) ได้สรุปว่า ทฤษฎีการเสริมแรงเพื่อการจูงใจ (Reinforcement Theory of Motivation) เป็นการเสริมแรงเพื่อการจูงใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เสริมแรงให้แสดงพฤติกรรมนั้นเป็นรางวัลหรือการลงโทษ หากใช้อย่างเหมาะสมก็จะเกิดการจูงใจหรือความต้องการ เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับกฎแห่งผลลัพธ์ (Law of Effect) ของ Thorndike ที่ว่าการตอบสนองต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์อย่างเดียวกัน การตอบสนองใดที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (Satisfaction) ก็จะเป็นการเสริมแรง (Reinforcement) พฤติกรรมนั้นจะเกิดขึ้นอีก ส่วนการตอบสนองใดที่ทำให้เกิดความไม่สบาย (Discomfort) อาจเป็นการลงโทษ (Punishment) พฤติกรรมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก การเสริมแรงมีทั้งบวกและลบต่างสามารถเพิ่มหรือลดหลังการตอบโต้ ฟังระวังการใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

จากการศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจมีหลัก ๆ อยู่ 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความพึงพอใจและทฤษฎีแรงจูงใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจ เป็นความต้องการได้รับการยกย่องโดยทั่ว ๆ ไปเป็นความรู้สึกและทัศนคติของความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า การมีพลังกำลัง การมีความสามารถ และความรู้สึกว่ามีชีวิตอยู่อย่างมีประโยชน์และเป็นบุคคล ที่มีความจำเป็นต่อโลก การเสริมแรงเพื่อการจูงใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการเรียนรู้ จะทำให้เกิดการจูงใจหรือความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นการตอบสนองที่เกิดจากความต้องการจะทำให้เกิดความพึงพอใจ (Satisfaction)

5.3 วิธีการวัดความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิธีการวัดความพึงพอใจจากหลาย ๆ ท่าน ซึ่งได้รวบรวมแนวทางการวัดความพึงพอใจของแต่ละท่านไว้ดังนี้

Vroom (1967) กล่าวว่า วิธีการวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปจะใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือใช้แบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่จะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อภาษาได้ การใช้แบบสอบถามนอกจากจะประหยัดเวลาแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังมีอิสระที่จะตอบ ส่วนกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อภาษาได้จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์แต่ต้องแก้ปัญหาเรื่องความเป็นอิสระของผู้ตอบในด้านข้อความนั้นบุคคลจะถูกถามถึงระดับความพึงพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งนั้นๆ ในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยสอดคล้องกับ Stromborg (1984) การวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนั้น จะวัดในเรื่องใดนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะศึกษาแต่มีวิธีที่นิยมใช้กัน

1) การสัมภาษณ์วิธีนี้ผู้ศึกษาจะมีแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถาม ซึ่งได้รับการทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อดีของวิธีนี้คือ ผู้สัมภาษณ์อธิบายคำถามให้ผู้ตอบเข้าใจได้ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อ่านเขียนหนังสือไม่ได้แต่มีข้อเสียคือการสัมภาษณ์ต้องใช้เวลามาก และอาจมีข้อผิดพลาดในการสื่อความหมาย

2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด มีลักษณะเป็นคำถามที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบหรือเติมคำ ข้อดีของวิธีนี้คือ ได้คำตอบที่มีความหมายแน่นอน มีความสะดวก รวดเร็วในการสำรวจ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ข้อเสียคือ ผู้ตอบต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความสามารถในการ

คิดเป็นความพึงพอใจเป็นสถานะที่มีความต่อเนื่อง ไม่สามารถบอกจุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดของความพึงพอใจได้ แบบสอบถามถึงนิยามสร้างเป็นแบบมาตรอันดับ

ทั้งนี้ Cowell (1986) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการจะดีขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์ประกอบกับความรู้สึของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลนั้น ดังนั้นการวัดความพึงพอใจต่อการบริการอาจทำได้หลายวิธีดังนี้

1) การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดระดับและแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกหรือเป็นคำตอบอิสระโดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ ระยะเวลาในการให้บริการพนักงานที่ให้บริการ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามได้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจด้วยวิธีการสัมภาษณ์นับเป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากอีกวิธีหนึ่ง

3) การสังเกต เป็นวิธีการที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้โดยสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการและหลังจากการได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่ชัดเจนจึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ หทัยรัตน์ ประทุมสูตร (2542: 14) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เปรียบกับความเข้าใจทั่ว ๆ ไป ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการจะถาม มีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลายๆ อย่าง อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการวัดอยู่หลายแนวทางการศึกษาความพึงพอใจ อาจแยกกล่าวแนวทางการวัดได้สองแนวคิด กล่าวคือ 1) วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่ทำงานที่บ้านและทุกๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการศึกษาตามแนวทางนี้จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับการที่จะวัดและเปรียบเทียบ และ 2) วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานการนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง

ในขณะที่ จิรนุช วงษ์อารักษ์ (2558: 15-18) การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่งลักษณะใด และความพึงพอใจเป็นส่วนหนึ่งของเจตคตินั้นก็คือ เป็นความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง ต้องสันนิษฐานจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อผู้คนหรือเหตุการณ์ที่เป็นเป้าหมายซึ่งความพึงพอใจสามารถวัดได้ใน 5 ลักษณะตามแนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้

1) มาตรการวัดเจตคติของเธอร์สโตน (Thurstone's qual-appearing interval scale) เป็นการรวบรวมข้อความที่แสดงถึงเจตคติ แล้วนำข้อความทั้งหมดไปให้คนกลุ่มใหญ่ตัดสิน แบ่งข้อความออกเป็นกลุ่มตามปริมาณความเข้มของความรู้สึกที่มีอยู่ในแต่ละข้อความโดยผู้ตัดสินใจต้องตัดสินอย่างเป็นปรนัย ไม่นำเจตคติที่ตนมีต่อที่หมายนั้นมาเกี่ยวข้องกับพิจารณาแบ่งประเภทหรือแบ่งกลุ่มของข้อความ เมื่อได้กลุ่มของข้อความที่มีความเข้มของเจตคติต่าง ๆ กันแล้ว ก็เลือกแต่เฉพาะข้อความที่ผู้ตัดสินส่วนมากเห็นพ้องกันนำมาทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบระบุว่าเห็นด้วยกับข้อความใด และไม่เห็นด้วยกับข้อความใด

2) มาตรการวัดของลิเคิร์ต (Likert's Summated Rating Scale) เป็นการจัดให้มีข้อความที่แสดงเจตคติในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือตอบว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด คำตอบของแต่ละข้อความจะมีให้เลือกตอบ 5 ช่วง ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วยเฉย ๆ หรือยังไม่ได้ตัดสินใจไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก มาตรการวัดเจตคติแบบนี้นิยมใช้กันมาก เพราะสร้างได้ง่ายกว่าแบบอื่น ๆ ในระยะหลัง ๆ ก็มีการดัดแปลงไปบ้าง เช่น ตัดคำตอบที่เป็นกลาง (ยังไม่ได้ตัดสินใจ) ออกไป ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้ตอบที่ไม่แน่ใจในการประเมินของตนหรือผู้ที่ไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นที่แท้จริงมักจะเลือกคำตอบนี้และในบางครั้งก็มีการเพิ่มช่วงคำตอบเป็น 6-7 หรือ 8-9 ช่วงแล้วแต่จุดประสงค์ของการวัด

3) มาตรการจำแนกลักษณะ (Semantic Differential Scale) เป็นการเสนอการวัดเจตคติโดยให้ผู้ตอบประเมินคุณสมบัติที่อาจจะมีได้ในทางตรงข้ามกัน เช่น ดี-เลว อ่อนแอ-เข้มแข็ง เกียจคร้าน-ขยัน สุภาพ-หยาบคาย ฯลฯ ของบุคคล

4) มาตรการวัดระยะทางสังคม (Social Distance Scale/Unidimensional Scale) เป็นการวัดเจตคติต่อผู้คนโดยจัดให้มีข้อความแสดงถึงความสัมพันธ์และความรู้สึกของบุคคลที่จะมีต่อผู้เป็นที่หมายของเจตคติ ข้อความจะบ่งบอกความสัมพันธ์ทางสังคมในระดับต่าง ๆ กันตั้งแต่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากไปจนถึงความสัมพันธ์ในทางลบ แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบว่าต้องการจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายของเจตคติในระดับใดต่อไปนี้ เช่น

ยอมรับถึงขั้นแต่งงาน ยอมรับเป็นเพื่อนสนิท ยอมรับเป็นเพื่อนบ้าน ยอมรับเป็นเพื่อนร่วมอาชีพ ยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศ ยอมรับในฐานะเป็นผู้มาเยือนของประเทศและไม่ยอมรับให้เข้ามาในประเทศ

5) มาตรการวัดเจตคติของกัทท์แมน (Guttman) เป็นการทำให้มีข้อความชุดหนึ่งซึ่งแต่ละข้อความจะแสดงเจตคติในทิศทางเดียวกัน แต่มีความเข้มข้นหรือปริมาณของความรู้สึกแตกต่างกัน ข้อความชุดนี้จะจัดเรียงลำดับความเข้มข้นของเจตคติที่มีอยู่ในแต่ละข้อความไว้แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยข้อความใดข้อความหนึ่ง โดยถือว่าคำตอบหรือข้อความที่ผู้ตอบเลือกจะเป็นการยืนยันคำตอบหรือข้อความที่แสดงความเข้มในระดับรองลงไปด้วย เช่น ถ้ามีข้อความที่คล้าย ๆ กับมาตรการระยะทางสังคม คือ การยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศ รวม 5 ข้อความ ซึ่งแสดงถึงเจตคตินิมานในระดับความเข้มต่างๆ กัน ตั้งแต่มากไปหาน้อยถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าเป็นเพื่อนสนิท ก็จะสรุปว่า ผู้ตอบยืนยันไปจนถึงการยอมรับเป็นเพื่อนบ้านยอมรับเป็นเพื่อนร่วมงานและยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศด้วย ปัจจุบันมาตรการแบบนี้ไม่ได้รับความนิยม เพราะพบมีสภาพความเป็นจริงที่ขัดกับ หลักการของมาตรการนี้ คือ พบว่าที่เรายอมรับคนคนหนึ่งเป็นเพื่อนสนิทนั้น ไม่ได้หมายความว่า เราจะยอมรับเขาเป็นเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมงานด้วย

จากการศึกษาวิธีการวัดความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจสามารถที่จะทำการวัดได้หลายวิธี วิธีที่นิยมใช้กันได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบสัมภาษณ์ การทำรายงาน ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้ การวัดความพึงพอใจมีหลากหลายหากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของงาน ตลอดจนทำให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานต่อไป

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาการวัดความพึงพอใจมาใช้กำหนดประเด็นหัวข้อและข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรูปแบบการนิเทศ และการดำเนินการของรูปแบบการนิเทศ 2) ด้านผู้นิเทศ 3) ด้านผู้รับการนิเทศ และ 4) ด้านประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในและต่างประเทศ

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ฐาปนา จ้อยเจริญ (2563: 217-222) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุวิทยาศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1.1) องค์ประกอบด้านบุคคล ประกอบด้วย (1) นักศึกษาผู้พัฒนาบทเรียน (2) นักศึกษาคู่ร่วมพัฒนา (3) ครูพี่เลี้ยง (4) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ และ 1.2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย (1) ชั้นเตรียมผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ (2) ชั้นปฏิบัติการนิเทศ ระยะเวลา 1 การวิเคราะห์ปัญหาและเตรียมการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แล้วสังเกตชั้นเรียน ระยะเวลา 4 การสะท้อนคิด ระยะเวลา 5 การปรับปรุงบทเรียน 2) นักศึกษาที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศฯ นี้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกในวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

อนุสสรุา เฉลิมศรี (2563: 178) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เชิงรุก และองค์ประกอบหลักที่ 2 ความสามารถในการปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุก 2) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ชั้นเตรียมการ ชั้นปฏิบัติและเรียนรู้ในชั้นนี้ประกอบด้วยวงรอบย่อยตามปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และชั้นสรุปผล 3) ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา พบว่า หลังเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนรงค์ จารุเมธีและคณะ (2563: 263) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา โดยจำแนกเป็น 1) สมรรถนะส่วนบุคคล 4 สมรรถนะ ประกอบด้วย การบริหารจัดการและการพัฒนาตนเอง การ

ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพและ
 2) สมรรถนะตามสายงาน 7 สมรรถนะ ประกอบด้วย การบริหาร หลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้
 การบริหารจัดการห้องเรียน การพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัย ภาษา
 และเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้

พิมพ์สุตา เอี่ยมสกุล (2562: 213-214) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ
 นิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ผลการวิจัยพบว่า
 1) องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูประกอบด้วย
 (1) ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา (2) ด้านทักษะความสามารถ
 ในการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการประเมิน
 ตนเอง และ (3) ด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาใน 2) รูปแบบการนิเทศการศึกษา
 ที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูนั้น เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
 ตามหลักการมีส่วนร่วม มีกระบวนการของรูปแบบ 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การศึกษา
 สภาพปัญหาและความต้องการ (Need analysis) ขั้นที่ 2 การวางแผนการดำเนินงาน (Fictional
 planning) ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Enhancing process of practices)
 ขั้นที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน (Performance) ขั้นที่ 5 การปฏิบัติกรนิเทศแบบกัลยาณมิตร
 (Friendly supervision) ขั้นที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing knowledge and experience)
 ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลสะท้อนผลการนิเทศ (Feedback) และขั้นที่ 8 การเผยแพร่ขยายผล
 (Elaboration) 3) สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ
 การศึกษา ครูมีสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศการศึกษา
 ที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

พรธมทิภาภรณ์ อภิปริญา (2562: 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของ
 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วย 1.1) ชั้นสร้าง
 วิสัยทัศน์ 1.2) ชั้นวางแผน 1.3) ชั้นการออกแบบกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม 2) ชั้นลงมือสร้างชุมชน
 การเรียนรู้ ประกอบด้วย 2.1) ชั้นวางแผน 2.2) ชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ชั้นการสะท้อนผล

ธัญญลักษณ์ เวชกามา (2562: ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ
 ครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของ

โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 3 องค์ประกอบ คือ (1) การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (2) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ (3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อนำไปใช้จริง มีผลการประเมินการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ดลวรรณ พวงวิภาต (2562: ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 41 ตัวแปร 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นพ้องกันว่าองค์ประกอบและตัวแปรสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาทุกองค์ประกอบและตัวแปรมีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์

บดินทร์ เชนยวิบูลย์ (2560: 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูต่างชาติต้องการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตร รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล และการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ แนวทางการจัดการนิเทศการสอนครูต่างชาติ 1) ด้านหลักสูตร ควรมอบหมายให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้ดูแลและทำการนิเทศครูต่างชาติโดยใช้วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรให้ครูต่างชาติได้เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานต่างๆ ควบคู่กับการนิเทศแบบพี่เลี้ยง 3) ด้านสื่อการสอนควรส่งเสริมให้ครูต่างชาติได้ใช้วัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ตามความพร้อมของโรงเรียนอย่างอิสระโดยผ่านการเห็นชอบจากโครงการ 4) ด้านการวัดและประเมินผลควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายโดยครูพี่เลี้ยงคอยกำกับดูแลให้เป็นไปตามเกณฑ์ของโรงเรียน

วชิรา เครือคำอ้าย ขวลิต ขอดศิริและสายฝน แสนใจพรม (2560: 177-178) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวคิดการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาชั้นนำในประเทศไทย พบว่า การได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้การขับเคลื่อน การนิเทศการศึกษาดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีทิศทางแผนงาน และโครงการที่ชัดเจน โรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้มีเวทีเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยมีวิทยากรภายนอกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดกระบวนการทัศน์ทางความคิดร่วมกัน และการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านเครือข่ายออนไลน์จะเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับรูปแบบการนิเทศ โดยมีผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาช่วยพัฒนาระบบการนิเทศเป็นการประเมินแบบ 360 องศา ส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของตนเอง โดยใช้เวทีในโรงเรียนเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทิฆัมพร วงศ์สิทธิ์ (2560: 178) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยมีความต้องการนิเทศการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีฟมากที่สุด 2) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความต้องการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีฟมากที่สุด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีความต้องการนิเทศแบบคลินิกมากที่สุด

ปารณีย์ ขาวเจริญ (2559: 187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีฟครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีฟครูจะมีครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือนักศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศติดตาม ซึ่งปัญหาในการนิเทศที่พบคือ ระบบการนิเทศที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูพี่เลี้ยงจะเป็นผู้ออกแบบวิธีการนิเทศด้วยตนเอง ส่วนแนวโน้มในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีฟครูจะเป็นไปแบบร่วมพัฒนาวิชาชีฟ 2) รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง เนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ แนวปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงและแนวปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีฟครู และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ โดยผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบพบว่า

คุณภาพของร่างรูปแบบมีค่าความสอดคล้องรายข้อมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องมีค่าระหว่าง 0.85-1.00 3) การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า 3.1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถนะด้านทักษะในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่ครูพี่เลี้ยงประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่นักศึกษาประเมินครูพี่เลี้ยงในภาพรวมอยู่ระดับมาก 3.2) ครูพี่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3.3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงในระดับมากที่สุด

จิตติยา เรือนนระการ (2559: 192) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดังนี้ จุดแข็ง คือ หลักสูตรสามารถนำไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายและนำไปปฏิบัติได้จริงทั้งในและนอกห้องเรียน จุดอ่อนคือ นักเรียนขาดความตระหนักในการเรียนภาษาอังกฤษ โอบก คือ การเข้าร่วมทักษะทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษและอุปสรรค คือ นักเรียนขาดโอกาสในการพูดภาษาอังกฤษในสภาพจริง และ 2) สมรรถนะการสื่อสารทุกด้าน ได้แก่ ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง ด้านการสื่อสารและสังคม ด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและเขียน และด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมายต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อุพิษ เหมือนทองและคณ (2559: 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพบว่า ครูผู้สอนยังประสบปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรูที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพและผลการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน ยังมีคุณภาพในระดับค่อนข้างต่ำ และต้องการปรับปรุงพัฒนาให้ส่งผลต่อ การเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจความสามารถในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอน การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน พบว่า หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษมี 6

องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการพัฒนา กระบวนการและ กิจกรรมการพัฒนา สื่อประกอบการพัฒนา การวัดและประเมินผล ซึ่งมีกิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วยการประชุม ปฏิบัติการ และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้รับการพัฒนา ตามกรอบ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู ภาษาอังกฤษและมีผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรโดย ผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ส่วน กระบวนการพัฒนาผู้สอนตามกรอบหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การออกแบบวางแผนกิจกรรมการปฏิบัติเบื้องต้น การ ปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริง การสะท้อน ผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ภัทรนรินทร์ บิซอปและคณะ (2559: 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การ ประเมินสมรรถนะครูต่างชาติที่ สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดตัวบ่งชี้การประเมินสมรรถนะ ครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับ ประถมศึกษา ได้กรอบแนวคิดประกอบด้วย 2 สมรรถนะ คือสมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) จำนวน 90 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะย่อย 34 ตัว บ่งชี้ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์และภาวะความเป็นผู้นำ การบริการที่ดี การบริหารจัดการและการ พัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่นจริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ และ 2) สมรรถนะตาม บทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 7 สมรรถนะย่อย 56 ตัวบ่งชี้ คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้การบริหารจัดการและการพัฒนาผู้เรียน การบริหาร จัดการห้องเรียน ภาษาและเทคโนโลยี การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้และ การสร้างสัมพันธภาพและความ มั่นใจ

เยาวลักษณ์ มูลสระคู (2558: 174) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดการพัฒนาตัวบ่งชี้สม รรณะครูสอน ภาษาอังกฤษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจ รักการเรียนรู้ ความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนภาษาอังกฤษ บุคลิกลักษณะ ทักษะ การพัฒนาตนเอง ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการวัดและประเมินผล ทักษะการสื่อสาร ทักษะ การจัดการ

เรียนรู้ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ และความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษา

คิตา เยี่ยมขันติถาวร (2555: 6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง มาตรฐานครูผู้สอน ภาษาอังกฤษยุคใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐาน วิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบใหญ่ที่เป็นเสมือนแนวทางสำคัญสำหรับ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษทุกคน เพื่อใช้ในการพัฒนาและการรักษามาตรฐานของวิชาชีพครูนั้น ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ มาตรฐาน ด้านความรู้มาตรฐานด้านทักษะ และมาตรฐานด้านคุณลักษณะ แต่สำหรับ สาขาภาษาอังกฤษ มาตรฐานทั้งสามด้านอาจต้องระบุเฉพาะลงไปถึงเนื้อหา (1) ในด้านความรู้มีความ เข้าใจ ธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา การออกเสียง คำศัพท์

อัฉณพร หิรัญอมรกุล (2556: 203) ได้ทำการวิจัยเรื่อง มาตรฐานสมรรถนะ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบมาตรฐานสมรรถนะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน มี ทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์บริบทอาเซียนที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ด้านการสร้างความรู้ทางภาษาอังกฤษด้าน การออกแบบการเรียนรู้ ด้านการ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการสร้างสื่อและใช้ เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนภาษาอังกฤษ และด้าน เครือข่ายการเรียนรู้

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Eslami and Fatahi (2008: 11) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ลึกของครูในด้านการ รับรู้ความสามารถตนเองทางภาษาอังกฤษ และกลยุทธ์การสอน: การศึกษาครู EFL ที่ไม่ใช่เจ้าของ ภาษาในอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ระดับศักยภาพการสอนขึ้นอยู่กับการจัดการสภาวะที่กำลัง ทำงานอยู่และแผนการจัดการเรียนการสอนมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ ประสิทธิภาพการประเมิน ตนเองและวิธีการสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีศักยภาพต้องมีประสิทธิภาพในการประเมิน ตนเองร่วมด้วย ซึ่งผลที่ตามมา ทำให้ครูใช้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการ พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสัมพันธ์กับศักยภาพการรับรู้ตนเองอีกด้วย

McGraner, K. and Saenz (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมครู ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ ผลพบว่า การศึกษาและทำวิจัยสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั้ง 5 ด้านนี้ ประกอบไปด้วย 1. องค์ประกอบด้านความรู้ขั้นพื้นฐานทาง สังคม วัฒนธรรม และ การเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนภาษาอังกฤษของผู้เรียน (Sociocultural and political foundations for teaching ELL students) ครูผู้สอนมีความจำเป็น ที่จะต้องมีความรู้พื้นฐาน

ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียน 2. ความรู้พื้นฐานทางด้านการได้มาของภาษาที่สอง (Foundations of second-language acquisition) ทั้งครูผู้สอนเอง และนักเรียนส่วนใหญ่ เรียนและใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยต่าง ๆ ได้แสดงให้เห็นถึงอุปสรรค ความท้าทายและความแตกต่างระหว่างการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาแม่ และในฐานะภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่ 3. มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาการสอน (Knowledge for teaching academic content to ELL students) 4. มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (Effective instructional practices for teaching academic content to ELL students) 5. มีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษา (Assessment practices and accommodations for ELL students) กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

Khojastehmehr and Takrimi (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บุคลิกลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ: การรับรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอน องค์ประกอบด้านทักษะการสื่อสาร องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และองค์ประกอบด้านความรู้ พบว่า องค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอนมีความสำคัญกว่าคุณลักษณะอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้เป็น ประโยชน์กับทั้งผู้บริหารและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาครูอย่างยิ่ง

Komur (ม.ป.ป.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ในการสอนและความสามารถของครู: กรณีศึกษาครูสอนภาษาอังกฤษระดับเตรียมอนุบาลชาวตุรกี ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และสมรรถนะครูมีความสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามข้อมูลเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ทางด้านการฝึกสอนทำให้นักศึกษาได้แนวทางการในการที่จะเรียนรู้วิธีการสอนและ การควบคุมชั้นเรียนได้

Amin Sikki (2013) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสามารถของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จะต้องได้รับการปรับปรุง โดยเฉพาะครูที่อายุราชการน้อยกว่า 5 ปี ต้องได้รับ

การพัฒนาสมรรถนะ ประจำสายงาน สมรรถนะการสอน สมรรถนะทางสังคมและสมรรถนะเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

Hughes (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาเรื่อง การระบุตัวบ่งชี้ที่มีคุณ ภาพในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ศึกษาแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับและไม่บังคับในเมืองกรานาดามี วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และ ค้นหาพบว่า ตัวบ่งชี้ได้ทั้งหมด 15 ตัว ได้แก่ 1) สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) สมรรถนะ ทางด้านการสื่อสาร 3) ประสบการณ์ ในการสอน 4) ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ 5) สภาพแวดล้อมและความร่วมมือ 6) การวางแผนการจัดการเรียนการสอน 7) การประเมินตนเอง ของภาควิชา 8) การจัดการในชั้นเรียน 9) การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน 10) การมอบหมาย งาน 11) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 12) การสื่อสารทางวิชาการ 13) ความพึงพอใจ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (นักเรียน) 14) ความพึงพอใจของครู และ 15) การประเมินตนเอง ตัวบ่งชี้ ที่ได้อาจจะเหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศแล้ว ผู้วิจัยได้นำ งานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าว มาเป็นแนวคิด และทฤษฎีสำหรับแนวทางในการพัฒนางานวิจัย ทั้งใน ด้านการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา การส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อสนับสนุนงานวิจัย และนำมาเป็นต้นแบบงานวิจัยเชิง วิชาการที่ประสบความสำเร็จ อีกทั้งนำมาอ้างอิงเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยของงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อให้เป็นงานวิจัยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบและดำเนินการวิจัยตามกระบวนการหรือขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งขั้นตอนวิจัยออกเป็น 4 ระยะเวลา ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (R1)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ (D1)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (R2)

ระยะที่ 4 การปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฉบับสมบูรณ์ (D2)

โดยสามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะซึ่งนำเสนอ ดังตาราง 2 นี้

ตาราง 2 แสดงภาพรวมของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัย	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การแปลผล
ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (R1)	1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน สำหรับ การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ สมรรถนะฯ 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน สำหรับประเมิน ความเหมาะสม ขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ สมรรถนะฯ	1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured in-dept Interview) 2. แบบประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ สมรรถนะฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale)	1. สังเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอน ของการวิจัย	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล/ ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การแปลผล
ระยะที่ 2 การพัฒนา รูปแบบ การนิเทศ ด้วยกระบวนการ ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ทางวิชาชีพ และศึกษา ประสิทธิภาพ (D1)	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน สำหรับประเมิน ประสิทธิภาพ ของรูปแบบ การนิเทศฯ และ คู่มือการใช้รูปแบบ การนิเทศฯ	แบบประเมิน ความเหมาะสม ของรูปแบบ การนิเทศฯ และคู่มือการใช้ รูปแบบการนิเทศฯ	1. สังเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3. ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอน ของการวิจัย	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล/ ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การแปลผล
ระยะเวลาที่ 3 การ ทดลองใช้และ ศึกษาประสิทธิผล ของรูปแบบ การนิเทศด้วย กระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (R2)	1. ประเมิน สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอน ระดับชั้น ประถมศึกษา ก่อน และหลังใช้รูปแบบ การนิเทศฯ 2. ประเมิน ความพึงพอใจ ของครูที่มีต่อ รูปแบบการ นิเทศฯ	1. แบบประเมิน สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษา ก่อน และหลังใช้รูปแบบ การนิเทศฯ 2. แบบประเมิน ความพึงพอใจ ของครูที่มีต่อ รูปแบบการ นิเทศฯ	1. สังเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3. ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) 4. t-test แบบ dependent	ลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนของการวิจัย	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การแปลผล
ระยะที่ 4 การปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฉบับสมบูรณ์ (D2)	ผลการวิจัยระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 3	-	สังเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) จากผลการทดลอง	-

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (R1)

การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 2 คน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 3 คน

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 3-5 ปี จำนวน 3 คน

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาประถมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนประถมศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 2 คน

1.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรและการสอนระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 3 คน

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 3 คน

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 3-5 ปี จำนวน 3 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 การสร้างเครื่องมือ

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ให้ครอบคลุมตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) 3) แนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 4) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.4 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.5 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีของความสอดคล้องที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

2. การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ให้ครอบคลุม ตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดให้ระดับคุณภาพ 5, 4, 3, 2 และ 1 มีความหมายว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ไปเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับนำมา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 จัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมฯ ต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อ ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำเรื่องออกหนังสือขอความ อนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วมารับหนังสือฯ ตามวันและเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมกับแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิไว้

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน มาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา แล้วจัดทำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ (ฉบับร่าง) แล้วนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมฯ แล้วนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอรับแบบประเมินความเหมาะสมฯ คืน

5. รับแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ก่อนนำไปสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อสังเคราะห์ประกอบเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพโดยการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

2. การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมไว้ตามเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 105-106) ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไปหรือมีความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป จึงจะถือว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษามีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ (D1)

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 9 คน ได้มาจากการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ การนิเทศฯ ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า 3-5 ปี จำนวน 3 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา เป็นผู้ช่วยการศึกษานิเทศก์ หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่าย วิชาการ หรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่มีวิทย ฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการนิเทศภายใน ไม่น้อยกว่า 3-5 ปี จำนวน 3 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษา เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญ การพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้และนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ไม่ น้อยกว่า 7-10 ปี จำนวน 3 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือ การใช้รูปแบบการนิเทศฯ

2. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมิน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3 การสร้างเครื่องมือ

สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การนิเทศ การศึกษา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนด กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ

1.2 พัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในตำรา เอกสาร และงานวิจัยในบทที่ 2 มายกร่างองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศฯ แล้ว นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.3 นำรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมฯ ไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ และคู่มือการใช้รูปแบบ การนิเทศฯ

1.4 ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 จัดพิมพ์รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับสมบูรณ์) แล้วนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ของการวิจัยต่อไป

2. การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความ
เหมาะสมจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนด
กรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ

2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) เป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดให้ระดับคุณภาพ
5, 4, 3, 2 และ 1 มีความหมายว่า รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

จากนั้นนำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วย
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ไป
เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และ
ความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่
ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงแก้ไข
ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton,
1977, p.49-60) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับ
นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 จัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำเรื่องออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วมารับหนังสือ ตามวันและเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมฯ แล้วนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอรับแบบประเมินคืน

3. รับแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) โดยการสังเคราะห์ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แล้วดำเนินการพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ ต่อไป

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งกำหนดเกณฑ์แปลผลความเหมาะสมไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 105-106)

4.50-5.00 หมายถึง รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป หรือมีความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป จึงจะถือว่า รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (R2)

การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 แบบแผนการวิจัย

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีแบบแผนการวิจัย คือ การวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest-Posttest Design) (วรณดี แสงประทีปทอง, 2565: 13) ซึ่งมีรายละเอียดตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 แสดงแบบแผนการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ประเมินสมรรถนะ ก่อนใช้	ดำเนินการใช้	ประเมินสมรรถนะ หลังใช้
รูปแบบการนิเทศฯ	รูปแบบการนิเทศฯ	รูปแบบการนิเทศฯ
O1	X	O2

ความหมายของสัญลักษณ์

- O1 หมายถึง ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา**ก่อน**ใช้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- X หมายถึง ดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- O2 หมายถึง ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา**หลัง**ใช้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 102 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 10 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 8 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 6 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
2. แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.4 การสร้างเครื่องมือ

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
  - 1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินสมรรถนะจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
  - 1.2 สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ได้แก่
    - ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน
    - ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ 50 คะแนน

ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ
ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน
8 ข้อ 40 คะแนน

โดยแต่ละฉบับมีขั้นตอนสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.2.1 การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ (Test Blueprint)
เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ เพื่อใช้จริง จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน ให้ครอบคลุม
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น
ประถมศึกษาความรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน และตอบผิด ได้ 0
คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) ไว้ตามตารางที่ 7 ปรากฏ ดังนี้

ตาราง 7 แสดงโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (Test Blueprint) จำนวน 80 ข้อ เพื่อใช้จริง จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

สมรรถนะ/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ระดับพฤติกรรม และจำนวนข้อ												คะแนน		
		รู้จำ		เข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		ประเมินค่า		สร้างสรรค์			รวม	
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้		สร้าง	ใช้
1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)																
1.1 ความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Ability)	1) ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ เบื้องต้น (Basic of Linguistics Knowledge)	8	4	12	6									20	10	10
	2) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ (English Vocabulary Knowledge)					18	9	6	3					24	12	12
1.2 ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ตะวันตก	1) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ตะวันตกและความแตกต่าง ทางด้านวัฒนธรรม (Western Cultural and Cross-Cultural Knowledge)							4	2					4	2	2

สมรรถนะ/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ระดับพฤติกรรม และจำนวนข้อ										คะแนน				
		รู้จำ		เข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		ประเมินค่า			สร้างสรรค์		รวม	
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้
2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency)																
2.1 ความสามารถ ด้านการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Ability)	1) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 in Foreign Language Knowledge) 2) ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอน และการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Science of Teaching Pedagogy and English Language Learning Management Knowledge)	2	1	2	1									4	2	2

สมรรถนะ/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ระดับพฤติกรรม และจำนวนข้อ												คะแนน			
		รู้จำ		เข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		ประเมินค่า		สร้างสรรค์			รวม		
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้		สร้าง	ใช้	
	3) ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Lesson Plan Knowledge)	4	2												4	2	2
	4) ความรู้เกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Assessment and Evaluation Knowledge)	4	2												4	2	2

สมรรถนะ/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ระดับพฤติกรรม และจำนวนข้อ																คะแนน
		ผู้จำ		เข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		ประเมินค่า		สร้างสรรค์		รวม				
														สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้							
5) ความรู้เกี่ยวกับสื่อและ เทคโนโลยีประกอบ การสอนภาษาอังกฤษ (Media and Technology Knowledge for English Language Teaching)	2	1											2	1	4	2	2	
	2	1				2	1								4	2	2	
	4	2													4	2	2	
6) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสอน ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Language Teaching Classroom Action Research Knowledge)	2	1									2	1			4	2	2	
7) ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ การสอนภาษาอังกฤษ (English Instructional Supervision Knowledge)	4	2													4	2	2	

สมรรถนะ/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ระดับพฤติกรรม และจำนวนข้อ												คะแนน				
		รู้จำ		เข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		ประเมินค่า		สร้างสรรค์			รวม			
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้		สร้าง	ใช้		
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		1	2		
	8) ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ภาษาอังกฤษ (English Teachers Professional Learning Community (PLC) Knowledge)	2	1			2	1									4	2	2
	รวม	30	15	14	7	20	10	14	7	0	0	2	1	80	40	40	40	

2) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ

3) จากนั้นนำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสมชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว นำไปหาคุณภาพ ดังนี้

5) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 80 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไว้ ให้ครบตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านความรู้

6) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) ที่คัดเลือกไว้ ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ที่อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่อยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 ซึ่งมีจำนวน 66 ข้อ แล้วคัดเลือกและปรับปรุงแก้ไขข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 40 ข้อ โดยให้ครบตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านความรู้

7) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 40 ข้อ ทั้งฉบับ ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ไม่เกิน 1.00 โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ที่ 0.95

8) จัดพิมพ์แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.2.2 การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) กำหนดรูปแบบและกรอบแนวคิดของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้จริง จำนวน 10 ข้อ 50 คะแนน ให้ครบตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านทักษะ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ

ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3) จากนั้นนำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 20 ข้อ ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 20 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไว้ จำนวน 10 ข้อ ให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านทักษะ

5) จัดพิมพ์แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

1.2.3 การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) กำหนดรูปแบบและกรอบแนวคิดของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ เป็นแบบประเมินทักษะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ เพื่อใช้จริง จำนวน 8 ข้อ 40 คะแนน ให้ครบตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านเจตคติ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ครูที่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ครูที่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ครูที่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ครูที่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ครูที่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

3) จากนั้นนำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 16 ข้อ ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) จำนวน 16 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไว้ จำนวน 8 ข้อ ให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาด้านเจตคติ

5) จัดพิมพ์แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ

2.2 สร้างแบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามสัดส่วนที่กำหนด จำนวน 40 ข้อ เพื่อใช้จริง 20 ข้อ 100 คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ขอลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 นำแบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสม ชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3

คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) ดังนี้

- ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
 ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
 ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

จากนั้นนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่พบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป พร้อมกับนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไว้ จำนวน 10 ข้อ เพื่อนำมาจัดทำแบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ

2.5 จัดพิมพ์แบบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อ ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำเรื่องออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย แล้วมารับหนังสือ ตามวันและเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย กำหนด

2. นำหนังสือหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ไปติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียนในสังกัด จากนั้นดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อบริหารจัดการเรียนการสอน

3. ดำเนินการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ ด้วยแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ ทั้ง 3 ฉบับ ก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ โดยเก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของรูปแบบการนิเทศฯ กับกลุ่มตัวอย่าง ตามที่ได้ติดต่อ ประสาน และนัดหมายไว้ โดยเก็บข้อมูลเป็นเวลา 12 สัปดาห์

5. ดำเนินการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ หลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ด้วยแบบประเมินสมรรถนะฯ ทั้ง 3 ฉบับ เป็นเวลา 3 สัปดาห์

6. ดำเนินการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ

7. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยระยะที่ 3 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาทั้ง 3 ชั้น โดยนำแบบประเมินสมรรถนะฯ ของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 วิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมไว้ตามเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 105-106) ดังนี้

40.01-50.00	หมายถึง	ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด
30.01-40.00	หมายถึง	ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก
20.01-30.00	หมายถึง	ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง
10.01-20.00	หมายถึง	ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อย
1.00-10.00	หมายถึง	ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ฉบับที่ 3 การประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมไว้ตามเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 105-106) ดังนี้

- 40.01-50.00 หมายถึง ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 30.01-40.00 หมายถึง ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก
- 20.01-30.00 หมายถึง ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง
- 10.01-20.00 หมายถึง ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-10.00 หมายถึง ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 นำผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ทั้ง 3 ฉบับ มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test แบบ dependent (Paired Samples t-test) ของแบบประเมินแต่ละฉบับ

3. การวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 105-106) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ความพึงพอใจตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป หรือมีความพึงพอใจ
ระดับมากขึ้นไป

ระยะที่ 4 การปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพฉบับสมบูรณ์ (D2)

จากการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 3 ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยในแต่ละระยะมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาจุดเด่น ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และจุดที่ควรพัฒนา ที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สมบูรณ์ขึ้น โดยประเด็นที่จะนำมาพิจารณา ได้แก่ กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ เนื้อหาที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ดังนั้น จึงรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฉบับสมบูรณ์

โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

1.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจั ดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

1.4 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)

ตั้งแต่ละประเด็นจะมีรายละเอียดผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับนิยาม ความหมายขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนด องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ (ฉบับร่าง)

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฯ (ฉบับร่าง) ออกมาได้เป็น 2 สมรรถนะ 2 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Competency) ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ และ 2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Learning Management Competency) ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ 18 ตัวบ่งชี้

โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษฯ (ฉบับร่าง) ตามที่ตาราง 8 แสดงดังนี้

ตาราง 8 ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
1. สมรรถนะ ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)	1.1 ภาษาอังกฤษ และวัฒนธรรม (English Language and Culture)	1) ความรู้เรื่องหลักการออกเสียงภาษาอังกฤษ (Phonics) เช่น เสียงพยัญชนะ (Letter sounds) เสียงสระ (Vowel sounds) การเน้นคำ (Stress sounds) การเชื่อมเสียง (Linking sounds) ฯลฯ 2) ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ (Phonics) เช่น เสียงพยัญชนะ (Letter sounds) เสียงสระ (Vowel sounds) การเน้นคำ (Stress sounds) การเชื่อมเสียง (Linking sounds) ฯลฯ 3) ความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary) 4) ทักษะการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary) 5) ความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Grammar) 6) ทักษะการใช้หลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
		(Grammar)
		7) ความรู้เรื่องหลักการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งทักษะการฟัง (Listening skill) การพูด (Speaking skill) การอ่าน (Reading skill) และการเขียน (Writing skill)
		8) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (English communication) ทั้งทักษะการฟัง (Listening skill) การพูด (Speaking skill) การอ่าน (Reading skill) และการเขียน (Writing skill)
		9) ความรู้เรื่องวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย
		10) ทักษะการใช้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาร่วมกับวัฒนธรรมไทย
		11) เห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
		12) มุ่งมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนเอง
2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency)	2.1 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management)	1) ความรู้เรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (English Curriculum)
		2) ทักษะการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (English Curriculum) ไปใช้
		3) ความรู้เรื่องศาสตร์การสอนภาษาอังกฤษ (Science of English Teaching)
		4) ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (English Learning Managements)
		5) ความรู้เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Lesson plan)
		6) ทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Design Lesson plan)
		7) ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
		ภาษาอังกฤษ (Measurement and Evaluation)
		8) ทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
		ภาษาอังกฤษ (Measurement and Evaluation)
		9) ความรู้เรื่องสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Media) หรือเทคโนโลยีการสอนภาษาอังกฤษ (ICT and Technology)
		10) ทักษะใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Media) หรือเทคโนโลยีการสอนภาษาอังกฤษ (ICT and Technology)
		11) ความรู้เรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียน
		ภาษาอังกฤษ (Classroom management)
		12) ทักษะบริหารจัดการชั้นเรียนภาษาอังกฤษ (Classroom management)
		13) ความรู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ (Educational psychology)
		14) ทักษะการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ (Educational Psychology)
		15) ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research)
		16) ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research)
		17) เห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
		18) มุ่งมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้าน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตนเอง

1.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

หลังจากที่ผู้วิจัยได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยมีรายละเอียดสรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิฯ ตามที่ตาราง 9 แสดงดังนี้

ตาราง 9 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน

ประเด็น	การสังเคราะห์ข้อมูล
1. ความหมาย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานร่วมกันระหว่างความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) - ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language) และด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Learning Management) - ครูผู้สอนจะต้องมีองค์ความรู้ และทักษะทางด้านภาษาศาสตร์ (English Linguistics) ด้านการสอนภาษาอังกฤษ (English Teaching) - ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ - ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิค การสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT: Communicative Language Teaching Approach) เป็นต้น - ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้ บูรณาการเรียนรู้ทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง (Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) คำศัพท์ (Vocabulary) และหลักไวยากรณ์ (Grammar) - ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสม - วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ - ครูต้องปรับบทบาทของตนเองจากที่คอยให้ความรู้มาเป็น ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) หรือเป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษา (Coach) ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
2. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)	<ul style="list-style-type: none"> - บางองค์ประกอบครูทุกคนมีเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว คือ องค์ประกอบที่ 3 ซึ่งเป็นมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูทั่วไป และมีจำนวนตัวบ่งชี้มากเกินไป - ยากต่อการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ - ควรมี 2 สมรรถนะที่เด่นชัด และเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาโดยตรง คือ สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ - เสนอแนะให้มีการลดจำนวนองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการ

ประเด็น	การสังเคราะห์ข้อมูล
	<p>การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาลงโดยการรวบรวม บางองค์ประกอบและบางตัวบ่งชี้ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน เพื่อความกระชับ ปฏิบัติได้ครอบคลุม สามารถวัดและประเมินผลตัวชี้วัดได้ชัดเจนมากขึ้น</p> <p>- ควรเพิ่มเติมในเรื่อง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครู เพราะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพราะเป็นตัวแปรสำคัญของ งานวิจัยนี้</p>
<p>3. การวัดและประเมิน สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษา</p>	<p>- จะต้องมี การวัดและประเมินผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาให้ครบทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ โดยครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาทั้งหมด</p> <p>- การวัดและประเมินผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาจะต้องใช้เครื่องมือที่วัดและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเหมาะสมกับทุกบริบทของสถานศึกษา</p>
<p>4. การส่งเสริมและพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษา</p>	<p>- ควรเป็นการส่งเสริม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากธรรมชาติของวิชา ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องฝึกฝนการใช้ภาษาได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ และเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา</p> <p>- การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต้องเป็นการลงมือปฏิบัติการใช้ภาษาจริง</p> <p>- ควรมีการนำเทคโนโลยีหรือ Platform, Application, You tube, Website ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาภาษาอังกฤษมาใช้ประกอบการส่งเสริมและพัฒนา ครู บูรณาการกับกิจกรรมแบบ Active Learning เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับ ใช้ได้จริงกับนักเรียน</p> <p>- ควรใช้กรอบมาตรฐานสากล CEFR ซึ่งเป็นกรอบมาตรฐานในการจัด การเรียนรู้และการวัดระดับทางภาษาของครู มาเป็นกรอบในการส่งเสริมและ พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษา</p>
<p>5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</p>	<p>- ควรมีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแก่ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นและทุกสังกัด</p>

จากตาราง 9 ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของ การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ตามประเด็นได้ดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ควรประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language) และการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Learning Management)

2. องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง) มีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มากเกินไป ยากต่อการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการลดจำนวนองค์ประกอบและตัวชี้วัดลง โดยการรวมองค์ประกอบและบางตัวบ่งชี้ที่มีความใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ควรมี 2 สมรรถนะที่เด่นชัด คือ 1) สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ และ 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และให้มีการเพิ่มเรื่อง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูในสมรรถนะที่ 2 ด้วย

3. การวัด และประเมินผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จะต้องวัดให้ครบทุกสมรรถนะ ทุกองค์ประกอบ และทุกตัวบ่งชี้ และจะต้องใช้เครื่องมือที่วัด และประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเหมาะสมกับทุกบริบทของสถานศึกษาด้วย

4. การส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ควรมีความต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ลงมือปฏิบัติการใช้ภาษาจริง ใช้เทคโนโลยี เช่น Platform, Application, You tube, Website ต่าง ๆ เข้ามาช่วย ยึดตามกรอบมาตรฐานสากล CEFR: The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

5. ควรมีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษทุกระดับชั้น และทุกสังกัด

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว จึงปรับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ฉบับร่าง) ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิกลายเป็น 2 สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ และ 17 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มี 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1.1 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language Ability) ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Basic Linguistics Knowledge)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษและทักษะการนำไปใช้ (English Vocabulary Knowledge and Applying Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English Language for Communication Skill)

องค์ประกอบที่ 1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Understanding of Western Cultural and Cross-Cultural) ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Western Cultural and Cross-Cultural Knowledge)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ทักษะการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมตะวันตก (Applying Western Cultural Skill)

องค์ประกอบที่ 1.3 ความซาบซึ้งในภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Impressions of the English Language and Western Cultural) ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Appreciation of the English Language and Western Culture)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (Self-determination for the Development of English Language Ability)

2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency) มี 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 2.1 ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Ability) ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และทักษะการนำไปใช้ (Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 in Foreign Language Knowledge and Applying Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนและการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและทักษะการจัดการเรียนรู้ (Science of Teaching Pedagogy and English Language Learning Management Knowledge and Learning Management Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (English Language Lesson Plan Knowledge and Lesson Plan Design Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และทักษะการวัดและประเมินผล (English Language Learning Evaluation Knowledge and Applying Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอน ภาษาอังกฤษ และทักษะการนำไปใช้ (Media and Technology Knowledge for English Language Teaching and Applying Skills)

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Language Teaching Classroom Action Research Knowledge)

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ภาษาอังกฤษ (English Instructional Supervision Knowledge and Applying Skill)

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ภาษาอังกฤษ และทักษะการนำไปใช้ (English Teachers Professional Learning Community (PLC) Knowledge and Applying Skill)

องค์ประกอบที่ 2.2 ความซาบซึ้งในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Impression of English Language Learning Management) ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Appreciation of English Language Learning Management)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้าน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Self-determination for the Development of English Language Learning Management Ability)

จากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ(ฉบับร่าง) ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน หาความเหมาะสมโดยการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรายละเอียดผลการประเมินความเหมาะสมที่ตาราง 10 แสดงดังนี้

ตาราง 10 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

รายการประเมินความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)			
1.1 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)	5.00	0.00	มากที่สุด
1) ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Basic Linguistics Knowledge)	4.78	0.42	มากที่สุด
2) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษและทักษะการนำไปใช้ (English Vocabulary Knowledge and Applying Skill)	4.78	0.42	มากที่สุด
3) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English Language for Communication Skill)	4.56	0.50	มากที่สุด
1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Understanding of Western Cultural and Cross-Cultural)	4.44	0.50	มาก
1) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Western Cultural and Cross-Cultural Knowledge)	4.00	0.47	มาก
2) ทักษะการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมตะวันตก (Applying Western Cultural Skill)	4.67	0.47	มากที่สุด
1.3 ความซาบซึ้งในภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Impression of English Language and Western Cultural)	4.44	0.50	มาก
1) การเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Appreciation of the English Language and Western Culture)	4.22	0.42	มาก
2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (Self-determination for the Development of English Language Ability)	4.44	0.50	มาก

รายการประเมินความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยสมรรถนะที่ 1	4.53	0.42	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency)			
2.1. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Ability)	5.00	0.00	มากที่สุด
1) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และทักษะการนำไปใช้ (Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 in Foreign Language Knowledge and Applying Skill)	5.00	0.00	มากที่สุด
2) ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนและการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และทักษะการจัดการเรียนรู้ (Science of Teaching Pedagogy and English Language Learning Management Knowledge and Learning Management Skill)	5.00	0.00	มากที่สุด
3) ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ ทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (English Language Lesson Plan Knowledge and Lesson Planning Skill)	5.00	0.00	มากที่สุด
4) ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และทักษะการวัดและประเมินผล (English Language Learning Evaluation Knowledge and Applying Skill)	5.00	0.00	มากที่สุด
5) ความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอน ภาษาอังกฤษ และทักษะการใช้ (Media and Technology Knowledge for English Language Teaching and Applying Skills)	5.00	0.00	มากที่สุด
6) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Language Teaching Classroom Action Research Knowledge)	4.78	0.42	มากที่สุด
7) ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ (English Instructional Supervision Knowledge and Applying Skill)	4.33	0.47	มาก

รายการประเมินความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
8) ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ภาษาอังกฤษ และทักษะการนำไปใช้ (English Teachers Professional Learning Community (PLC) Knowledge and Applying Skill)	4.22	0.42	มาก
2.2 ความซาบซึ้งในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Impression of English Language Learning Management)	3.56	0.50	มาก
1) การเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Appreciation of English Language Learning Management)	3.56	0.50	มาก
2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้าน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Self-determination for the development of English Language Learning Management Ability)	3.56	0.50	มาก
ค่าเฉลี่ยสมรรถนะที่ 2	4.50	0.23	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทั้ง 2 สมรรถนะ	4.52	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมทั้ง 2 สมรรถนะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.52 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.33 เมื่อพิจารณารายสมรรถนะ พบว่า 1. สมรรถนะด้าน ภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.42 และ 2. สมรรถนะด้าน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.23

1.4 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์) ซึ่งประกอบด้วย 2 สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ และ 2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยในขั้นต่อไป โดยมีรายละเอียดตามที่ตาราง 11 แสดงดังนี้

ตาราง 11 แสดงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
1. สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)	1.1 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency)	1) ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Basic Linguistics Knowledge)
		2) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษและทักษะการนำไปใช้ (English Vocabulary Knowledge and Applying Skill)
		3) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English Language for Communication Skill)
	1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Understanding of Western Cultural and Cross-Cultural)	1) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตกและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Western Cultural and Cross-Cultural Knowledge)
		2) ทักษะการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมตะวันตก (Applying Western Cultural Skill)
	1.3 ความซาบซึ้งในภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Impression of English Language and Western Culture)	1) การเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Appreciation of the English Language and Western Culture)
		2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (Self-determination for the development of English Language)

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
	Cultural)	of English Language Ability)
2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Competency)	2.1 ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Ability)	<p>1) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และทักษะการนำไปใช้ (Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 in Foreign Language Knowledge and Applying Skill)</p> <p>2) ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอน และการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการจัดการเรียนรู้ (Science of Teaching Pedagogy and English Language Learning Management Knowledge and Learning Management Skill)</p> <p>3) ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (English Language Lesson Plan Knowledge and Lesson Planning Design Skill)</p> <p>4) ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการวัดและประเมินผล (English Language Learning Evaluation Knowledge and Applying Skill)</p> <p>5) ความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ และทักษะการใช้ (Media and Technology Knowledge for English Language Teaching and Applying Skills)</p> <p>6) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Language Teaching Classroom Action Research Knowledge)</p> <p>7) ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ (English Instructional Supervision Knowledge and Applying Skill)</p> <p>8) ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ และทักษะการนำไปใช้ (English Teachers Professional Learning Community (PLC) Knowledge</p>

สมรรถนะ	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
		and Applying Skill)
2.2 ความซาบซึ้งในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Impression of English Language Learning Management)	1) การเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Appreciation of the English Language Learning Management)	
	2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Self-determination for the development of English Language Learning Management Ability)	

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง)

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง)

2.3 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับสมบูรณ์)

ซึ่งมีรายละเอียดของทั้ง 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง)

ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับนิยาม ความหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบ การนิเทศ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากนั้นจึงสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ที่มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 5) เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อรูปแบบการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

2. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SER Supervision Model มีหลักการและแนวคิดสำคัญ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศตามที่หลักสูตรกำหนด

2. เป็นรูปแบบการนิเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา หรือเครือข่ายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น คีแกนนิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้ที่มีประสบการณ์ เป็นต้น

3. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ยึดหลักการความเป็นประชาธิปไตย เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน สามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

4. เป็นรูปแบบการนิเทศที่มีความเป็นสาธารณะ เป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับทั้งผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

3. จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ

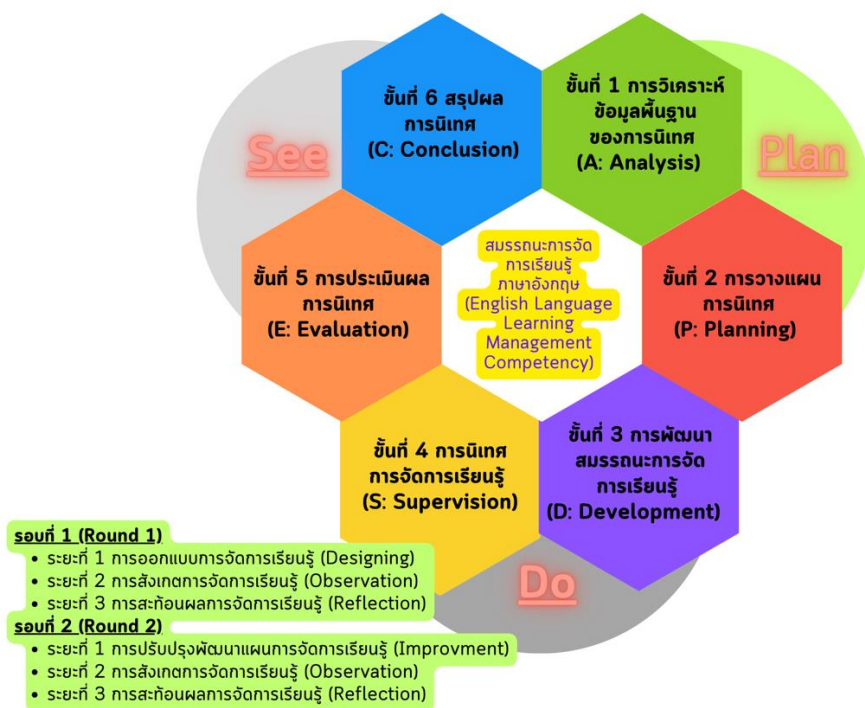
1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มีกระบวนการดำเนินการ 6 ขั้น ตามที่ภาพประกอบ 3 ดังนี้

กระบวนการของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model เป็นกระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ประกอบด้วย ผู้นิเทศ คือ ศึกษานิเทศก์ (Expert) ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ (Model Teacher) และผู้ร่วมการนิเทศ คือ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ/ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (Mentor) ผู้บริหารสถานศึกษา (Administrator) ซึ่งมีรายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการนิเทศ (A: Analysis)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมการนิเทศ ร่วมกันศึกษารวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เช่น สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการด้านการบริหารและสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านงานฝ่ายวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู ด้านความพร้อมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน และด้านอื่น ๆ ให้ครอบคลุม รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ห้วงค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการนิเทศ กำหนดขอบข่ายเนื้อหาการนิเทศ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายการนิเทศ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (P: Planning)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมการนิเทศ ร่วมกันวางแผนการนิเทศโดยออกแบบและวางแผนสำหรับขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (D: Development) เพื่อให้ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นก่อนได้รับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (S: Supervision) ในขั้นที่ 4 ซึ่งสามารถกำหนดรูปแบบหรือวิธีการส่งเสริมและพัฒนาครูด้วยวิธีการอบรมพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบพบปะ (On-site หรือ Face to Face) แบบออนไลน์ (Online) หรือแบบผสมผสาน (Blended) เป็นต้น พร้อมทั้งต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย กลุ่มเป้าหมาย ขอบข่ายเนื้อหา และระยะเวลาที่จะพัฒนาและส่งเสริมครูให้เหมาะสม

เมื่อวางแผนในขั้นที่ 3 เรียบร้อยแล้ว จะต้องร่วมกันออกแบบและวางแผนเพื่อดำเนินการในขั้นที่ 4 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ (S: Supervision) โดยจะต้องร่วมกันกำหนดตารางการนิเทศให้มีความชัดเจน เหมาะสมแก่ระยะเวลา และกำหนดรายละเอียดของการนิเทศ ประกอบด้วย เรื่อง/ประเด็นการนิเทศ กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศ ขอบเขตเนื้อหาการนิเทศ รูปแบบ/วิธีการ/เทคนิคการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ สื่อประกอบการนิเทศ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (D: Development)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ร่วมกันพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามวิธีการและแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยจะต้องพัฒนาให้ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษามากขึ้นก่อนการนิเทศ โดยหลังจากที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แล้ว ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อใช้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและรับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (S: Supervision) ในขั้นที่ 4 จำนวน 2 ครั้ง

ขั้นที่ 4 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ (S: Supervision)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ และผู้ร่วมการนิเทศ ร่วมกันนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหรือผู้รับการนิเทศ โดยเน้นวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดำเนินการ 2 รอบ ได้แก่

ระยะที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Designing)

คือ ระยะที่ผู้รับการนิเทศดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 หน่วยการเรียนรู้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นมานำเสนอต่อผู้นิเทศที่เป็นสมาชิก PLC เพื่อให้ช่วยแสดงความคิดเห็นร่วมกันก่อนนำไปใช้สอนจริงในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Observation)

คือ ระยะที่ผู้รับการนิเทศ จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จำนวน 1 ชั่วโมง โดยให้ผู้นิเทศที่เป็นสมาชิก PLC เป็นผู้ร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้ และบันทึกประเด็นต่าง ๆ ตามแบบนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในระยะที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection)

คือ ระยะที่สมาชิก PLC ทั้งผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในระยะที่ 2 ของผู้รับการนิเทศ โดยเป็นการให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ทั้งจุดเด่น และจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาที่พบจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องให้ผู้รับการนิเทศเป็นผู้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อน จากนั้นจึงให้สมาชิก PLC ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุง และพัฒนา ร่วมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศต่อไป

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (E: Evaluation)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมการนิเทศ ร่วมกันประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินการนิเทศที่ผ่านมา จากการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา การประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

ขั้นที่ 6 การสรุปผลการนิเทศ (Conclusion)

คือ ขั้นที่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมการนิเทศ ร่วมกันนำผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา การประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มาสรุปเพื่อหาจุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงพัฒนาในการนิเทศครั้งต่อไป

4. ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ

1. หน่วยงานต้นสังกัด

1.1 มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ชัดเจน และต่อเนื่อง

1.2 มีศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นอย่างดี มีทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่ดี มีทัศนคติเชิงบวก และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3 งบประมาณในการสนับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

2. สถานศึกษา

2.1 มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2.2 มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการบริหารจัดการงานที่ดี ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2.4 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาตนเอง ให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.5 ครูวิชาการและครูทุกคนในโรงเรียนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการนิเทศ

2.6 นักเรียนให้ความร่วมมือในการ

3. สื่อเทคโนโลยี

มีการใช้สื่อเทคโนโลยีออนไลน์ เช่น Line, Zoom Meeting, Platform Google ได้แก่ Google Meet, Google Forms, Google drive เป็นต้น ในการสื่อสาร ติดต่อประสาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ

1. คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC
2. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
3. แบบนิเทศและสังเกตการจัดการเรียนรู้
4. แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC

ภาพประกอบ 4 แสดงรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

นอกจากการพัฒนาารูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานตามขั้นตอนของรูปแบบการนิเทศการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ ซึ่งมีผลการประเมินความเหมาะสม ตามตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

ข้อที่	รายการประเมิน/ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
ส่วนที่ 1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศฯ				
1)	หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศฯ	4.83	0.17	มากที่สุด
2)	ของจุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศฯ	5.00	0.00	มากที่สุด
3)	กระบวนการของรูปแบบการนิเทศฯ	5.00	0.00	มากที่สุด
4)	ปัจจัยสนับสนุนของรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ	4.33	0.47	มาก
5)	สื่อและเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศฯ	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยส่วนที่ 1		4.83	0.13	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ				
2.1 ความเหมาะสมด้านเนื้อหาของคู่มือ				
1)	เนื้อหา มีความครอบคลุม	5.00	0.00	มากที่สุด
2)	เนื้อหา มีความกระชับ ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
3)	เนื้อหา มีความเหมาะสม และเป็นปัจจุบัน	5.00	0.00	มากที่สุด
4)	เนื้อหา มีความชัดเจนทุกขั้นตอน	5.00	0.00	มากที่สุด
5)	เนื้อหา มีการเรียงลำดับตามความสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด
6)	เนื้อหา มีสำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
7)	เนื้อหา มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา	5.00	0.00	มากที่สุด
8)	เนื้อหาของภาคผนวกมีความสมบูรณ์ และเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ความเหมาะสมด้านการนำคู่มือไปใช้				
1)	ผู้นิเทศสามารถทำความเข้าใจคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ ได้	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน/ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
2)	ผู้นิเทศสามารถปฏิบัติตามคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ ได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
3)	คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมด้านรูปแบบของคู่มือ				
1)	ความเหมาะสมของขนาด และรูปแบบเล่ม	4.89	0.31	มากที่สุด
2)	ความสวยงามของปกหน้า - ปกหลัง	5.00	0.00	มากที่สุด
3)	องค์ประกอบของปกหน้า - ปกหลัง	4.56	0.50	มากที่สุด
4)	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	5.00	0.00	มากที่สุด
5)	ความถูกต้องของการพิมพ์	4.00	0.00	มาก
ค่าเฉลี่ยส่วนที่ 2		4.90	0.05	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทั้ง 2 ส่วน		4.87	0.09	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ (ฉบับร่าง) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.09 โดยองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.13 และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.05

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วย
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น
ประถมศึกษาก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ของครู
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีผลการประเมินตามตาราง 13 ปราบกฏดังนี้

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน
ระดับชั้นประถมศึกษาก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model
ของกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน

ฉบับที่	ผลการประเมิน ก่อนใช้รูปแบบ การนิเทศฯ		ผลการประเมินหลัง ใช้รูปแบบ การนิเทศฯ		t	Sig.
	คะแนน	S.D.	คะแนน	S.D.		
	เฉลี่ย ($\bar{X}$)		เฉลี่ย ($\bar{X}$)			
1. การทดสอบความรู้เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษา	26.60	3.07	31.90	2.30	18.136**	.000
2. การประเมินทักษะการจัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา	35.97	3.46	44.33	2.45	9.778**	.000
3. การประเมินเจตคติที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา	30.60	1.82	39.37	0.71	24.503**	.000

**p-value < 0.01

จากตาราง 13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศ แบบ AP-D-SEC Supervision Model สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ฉบับ ดังนี้

1. ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 31.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.30 สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 26.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 3.07 และมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 44.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.45 สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 35.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 3.46 และมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 39.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.71 สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 30.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 1.82 และมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ แบบ AP-D-SEC Supervision Model ตามตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 30 คน

ด้านที่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การดำเนินการของรูปแบบการนิเทศฯ			
1.1) รูปแบบการนิเทศฯ มีจุดประสงค์การนิเทศที่ชัดเจน และตรงประเด็น	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2) รูปแบบการนิเทศฯ มีข้อบ่งชี้เนื้อหาของการนิเทศที่เหมาะสม และครอบคลุม	4.90	0.30	มากที่สุด
1.3) รูปแบบการนิเทศฯ มีกระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศที่ชัดเจน เหมาะสม	4.67	0.86	มากที่สุด
1.4) รูปแบบการนิเทศฯ มีสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่เหมาะสม	4.93	0.27	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 1	4.88	0.36	มากที่สุด
2. การนิเทศของผู้นิเทศ			
2.1) ผู้นิเทศมีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2) ผู้นิเทศช่วยสร้างความเข้าใจ ชี้แจง อธิบาย และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3) ผู้นิเทศสามารถดำเนินการนิเทศตามขั้นตอน กระบวนการ หรือกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4) ผู้นิเทศสามารถให้ปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ แก่ผู้รับการนิเทศ โดยใช้ถ้อยคำเชิงบวก ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5) ผู้นิเทศสามารถสรุปผลการนิเทศการศึกษาได้ตรงประเด็นชัดเจน และครอบคลุม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6) ผู้นิเทศแสดงพฤติกรรม และอารมณ์ที่เหมาะสม และมีความเป็นกัลยาณมิตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7) ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 2	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ			

ด้านที่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
3.1) ผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.83	0.37	มากที่สุด
3.2) ผู้รับการนิเทศมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.80	0.40	มากที่สุด
3.3) ผู้รับการนิเทศมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.90	0.30	มากที่สุด
3.4) ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจในออกแบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.87	0.34	มากที่สุด
3.5) ผู้รับการนิเทศสามารถนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา หรือต่อยอดเป็นนวัตกรรม หรืองานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 3	4.89	0.26	มากที่สุด
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการนิเทศฯ			
4.1) สามารถส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2) สามารถส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3) สามารถส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการของผู้บริหาร และโรงเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 4	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน	4.94	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่ 1 การดำเนินการของรูปแบบการนิเทศฯ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.36 ด้านที่ 2 การนิเทศของผู้นิเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.00 ด้านที่ 3 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่

0.26 และด้านที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการนิเทศฯ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.00

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฉบับสมบูรณ์

จากผลการวิจัยในระยาะที่ 1 - 3 นั้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการวิจัย เพื่อหาจุดเด่น และจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model เพื่อนำไปปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการนิเทศฯ ที่สมบูรณ์ ดังนี้

4.1 จุดเด่นของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

1. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยพบจุดเด่นว่า การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ จากการศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ทำให้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ มีความสมบูรณ์ ชัดเจน และครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติเกี่ยวกับเนื้อหาด้านภาษาอังกฤษ และเนื้อหาด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาจำเป็นต้องมี เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนดไว้ และส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ค้นคว้าหาความรู้ ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพในอนาคตได้

2. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบจุดเด่นว่า รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มีองค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ครอบคลุม ทำให้สามารถสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกระบวนการของรูปแบบการนิเทศฯ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศฯ แสดงถึงขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินการอยู่ 6 ขั้น ซึ่งในแต่ละขั้นสามารถต่อเนื่องกันได้เป็นระบบ เพื่อนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยพบจุดเด่นว่า รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model เป็นรูปแบบการนิเทศที่ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นแนวคิดหลักในการดำเนินการนิเทศ ส่งผลให้ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมนิเทศ เกิดความร่วมมือกันของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของกันและกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเติมเต็มซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

4.2 จุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

1. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยพบจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาว่าการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ ควรมีการสอบถามข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัญหาหรือความต้องการจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงด้วยอีกส่วนหนึ่ง เพื่อจะได้นำข้อมูลที่เป็นปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจริง ๆ มากำหนดเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ ด้วย

2. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาว่า การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model นอกจากการศึกษา วิเคราะห์ตำรา เอกสาร และงานวิจัยแล้ว ควรมีการศึกษาหรือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในการพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ เพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะใช้การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Survey) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Interview) การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Focused Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำมาพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และอาจใช้วิธีการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศฯ ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยในระยาะที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยพบจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาว่า การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ในแต่ละขั้นของกระบวนการนิเทศฯ ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในทุก ๆ ขั้น เนื่องจากกาการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สมาชิก PLC ทุกคนล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และ

วิธีการนิเทศร่วมกัน ซึ่งจะช่วยทำให้กระบวนการนิเทศมีประสิทธิภาพ เกิดการยอมรับจากทุก ๆ ฝ่าย เนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก PLC

นอกจากนี้ การดำเนินการของรูปแบบการนิเทศฯ มีระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน และใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ผู้นิเทศจึงควรปรับหรือหาวิธีการนิเทศ หรือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ทั้งการนิเทศแบบ Online ผสมผสานกับการนิเทศแบบ On-site เพื่อช่วยในการประหยัดเวลา ลดระยะทางการเดินทาง และประหยัดงบประมาณในการดำเนินการเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ และ 17 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

สมรรถนะที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มี 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1.1 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Language Ability) ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Basic of Linguistics Knowledge) 2) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษและทักษะการนำไปใช้ (English Vocabulary Knowledge and Application Skill) และ 3) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English Language for Communication Skill)

องค์ประกอบที่ 1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตก และความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Understanding of Western Cultural and Cross-Cultural) ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมตะวันตก และความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Western Cultural and Cross-Cultural Knowledge) และ 2) ทักษะการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมตะวันตก (Applying Western Cultural Skill)

องค์ประกอบที่ 1.3 ความซาบซึ้งในภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Impression of English Language and Western Cultural) ประกอบด้วย 1) การเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (Appreciation of English Language and Western Cultural) และ 2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (Self-determination for development of English Language Ability)

สมรรถนะที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management) มี 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 2.1 ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management Ability) ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และทักษะการนำไปใช้ (Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 in Foreign Language Knowledge and Applying Skill) 2) ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการจัดการเรียนรู้ (Science of Teaching Pedagogy and English Language Learning Management Knowledge and Learning Management Skill) 3) ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (English Language Lesson Plan Knowledge and Lesson Planning Skill) 4) ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และทักษะการวัด และประเมินผล (English Language Learning Assessment and Evaluation Knowledge and Skill) 5) ความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ และทักษะการใช้ (Media and Technology Knowledge for English Language Teaching and Applying Skill) 6) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Language Teaching Classroom Action Research Knowledge) 7) ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ (English Instructional Supervision Knowledge and Skill) และ 8) ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ และทักษะการนำไปใช้ (English Teachers Professional Learning Community (PLC) Knowledge and Applying Skill)

องค์ประกอบที่ 2.2 ความซาบซึ้งในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Impression of English Language Learning Management) ประกอบด้วย 1) การเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Appreciation of English Language Learning Management) และ 2) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ (Self-determination for development of English Language Learning Management Ability)

โดยผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ในภาพรวมทั้ง 2 สมรรถนะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

รูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการนิเทศ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ 3) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ 4) ปัจจัยสนับสนุนรูปแบบการนิเทศให้ประสบความสำเร็จ และ 5) เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ โดยมีกระบวนการดำเนินการของรูปแบบการนิเทศอยู่ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการนิเทศ (Analysis) ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning) ขั้นที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (Development) ขั้นที่ 4 การนิเทศ (Supervision) ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Designing Lesson Plan) ระยะที่ 2 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Observation) และระยะที่ 3 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection) ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation) ขั้นที่ 6 การสรุปผลการนิเทศ (Conclusion) มีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model กับครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า

3.1 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา หลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีครูมีความรู้สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ครูมีทักษะสูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ครูมีเจตคติสูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศฯ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

จากผลการวิจัยที่พบว่า “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ และ 17 ตัวบ่งชี้ โดนสมรรถนะที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มี 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ และสมรรถนะที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management) มี 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้” ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ห้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างครอบคลุมและหลากหลาย และได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี แล้วจึงประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ผลการประเมินในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทำให้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ นี้ สามารถนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาได้

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) ของ David Mc Clelland (1973) ที่ระบุว่า สมรรถนะเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติหรือคุณลักษณะ (Attitude or Attribute) ร่วมกันในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีบุคลิกลักษณะเฉพาะ (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) เป็นแรงที่คอยกระตุ้นอยู่ภายใน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ส่วนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ คือ การต่อยอดความหมายของคำว่า สมรรถนะมารวมกับภาระงาน หน้าที่ และคุณสมบัติที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องมี ซึ่งสามารถจัดกลุ่มสมรรถนะได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) และสมรรถนะที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management) มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทักษะรงค์ จารุเมธี และคณะ (2563: 79) ที่พบว่า สมรรถนะครูระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการและการพัฒนาตนเอง 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ความสามารถในการปรับตัว 4) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 6) การบริหารจัดการห้องเรียน 7) การพัฒนาผู้เรียน 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 9) การวิจัย 10) ภาษาและเทคโนโลยี และ 11) การถ่ายทอดความรู้ และผลการวิจัยของดลวรรณ พวงวิภาต (2562: 144-146) ที่พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการใช้สื่อ 2) การใช้เทคนิควิธีการสอนและออกแบบประเมินผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การออกแบบการสอนอย่างมีส่วนร่วม 5) การถ่ายทอดและการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน 6) การใช้นวัตกรรมทางภาษาที่หลากหลาย และ 7) การพัฒนาหลักสูตร

ในขณะที่ผลการวิจัยของอนุสสรณ์ เฉลิมศรี (2563: 146) พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ 1) ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย คือ จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่ง เรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ 2) ความสามารถในการปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุก มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การใช้คำถาม การจัดกิจกรรมกลุ่ม การลงมือปฏิบัติจริง บรรยายภาคในชั้นเรียน การใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และผลการวิจัยของภัทร นรินทร บิซอปลและคณะ (2559: 23) ที่พบว่า กรอบแนวคิดตัวบ่งชี้การประเมินสมรรถนะครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ได้กรอบแนวคิดประกอบด้วย 2 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์และภาวะความเป็นผู้นำ การบริการที่ดี การบริหารจัดการและการพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่นจริยธรรมและ

จรรยาบรรณวิชาชีพ และ 2) สมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการและการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการห้องเรียน ภาษาและเทคโนโลยี การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้ และการสร้างสัมพันธภาพและความมั่นใจ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ มูลสระคู สมนึก ภัททิยธนี และรัชนีเพ็ญพลเยี่ยม (2558: 261) ยังพบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดมีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านรู้ ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษา ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน และความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนภาษาอังกฤษ 2) องค์ประกอบด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ทักษะการวัดและประเมินผล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการพัฒนาตนเอง และ 3) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ รักการเรียนรู้ และบุคลิกลักษณะ โดยผลการวิจัยของอัจฉณพร หิรัญอมรกุล (2556: 1) พบว่า องค์ประกอบมาตรฐานสมรรถนะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์บริบทอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 2) ด้านการสร้างความรู้ทางภาษาอังกฤษ 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะภาษาอังกฤษ 5) ด้านการสร้างสื่อและใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 6) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนภาษาอังกฤษ และ 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้

ส่วน ผลการวิจัยของศิตา เยี่ยมขันติถาวร (2555: 6) พบว่า มาตรฐานวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบใหญ่ที่เป็นเสมือนแนวทางสำคัญสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษทุกคน เพื่อใช้ในการพัฒนาและการรักษามาตรฐานของวิชาชีพครูนั้น ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานด้านความรู้ 2) มาตรฐานด้านทักษะ และ 3) มาตรฐานด้านคุณลักษณะ แต่สำหรับสาขาภาษาอังกฤษมาตรฐานทั้งสามด้านอาจต้องระบุเฉพาะลงไปถึงเนื้อหาในด้านความรู้ความเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา การออกเสียง และคำศัพท์ ซึ่งผลการวิจัยของ McGraner, K. and Saenz (2009) พบว่า สมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษมี 5 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) องค์ประกอบด้านความรู้ขั้นพื้นฐานทาง สังคม วัฒนธรรม และการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนภาษาอังกฤษของผู้เรียน (Sociocultural and political foundations for teaching ELL students) 2) ความรู้พื้นฐานทางด้านการได้มา

ของภาษาที่สอง (Foundations of second-language acquisition) 3) มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการสอน (Knowledge for teaching academic content to ELL students) 4) มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (Effective instructional practices for teaching academic content to ELL students) 5) มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษา (Assessment practices and accommodations for ELL students) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khojastehmehr and Takrimi (2009) ที่พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอน 2) องค์ประกอบด้านทักษะการสื่อสาร 3) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 4) องค์ประกอบด้านความรู้ โดยพบว่าองค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอนมีความสำคัญกว่าคุณลักษณะอื่น ๆ

2. ผลการพัฒนา รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

จากผลการวิจัยที่พบว่า “รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มี 5 องค์ประกอบ และมีกระบวนการของรูปแบบการนิเทศอยู่ 6 ชั้น” ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษา วิเคราะห์ความหมาย องค์ประกอบ และขั้นตอนของการพัฒนา รูปแบบการนิเทศ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากนั้นสังเคราะห์ออกมาเป็นรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสม เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศฯ ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศฯ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของฐาปนา จ้อยเจริญ (2563: 133-134) ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครู วิทยาศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านบุคคล ประกอบด้วย (1) นักศึกษาผู้พัฒนาบทเรียน (Model teacher) (2) นักศึกษาผู้ร่วมพัฒนา (Buddy teacher) (3) ครูพี่เลี้ยง (Mentor) (4) อาจารย์นิเทศก์ (Supervisor) และ (5) ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ การสอนวิทยาศาสตร์ (Expert) 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย (1) ชั้นเตรียมผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ (Preparation) (2) ชั้นการปฏิบัติการนิเทศ (Supervision

operation) ในขั้นตอนนี้มีการปฏิบัติเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและเตรียมการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Problem analyzing and lesson designing) ระยะที่ 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ (Writing lesson plan) ระยะที่ 3 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน (Teaching and class observing) ระยะที่ 4 การสะท้อนคิด (Reflection and feedback) และระยะที่ 5 การปรับปรุงบทเรียน (Lesson redesigning) (3) ขั้นอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและสรุปการนิเทศ (Discussion and conclusion)

ในขณะที่ผลการวิจัยของอนุสตรา เฉลิมศรี (2563: 146) ที่พบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมการ (Preparation) ขั้นที่ 2 ปฏิบัติและเรียนรู้ (Practice and Learning) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ดังนี้ 1) ระบุปัญหา (Identify Problem : IP) 2) วางแผน (Plan: P) 3) แลกเปลี่ยน (Share: S) 4) ปฏิบัติการสอนและสังเกต (Teach and Observe: TO) 5) สะท้อนคิด (Reflect: R) และขั้นที่ 3 สรุปผล (Conclusion) ส่วนผลการวิจัยของพรณทิภาภรณ์ อภิปริญา (2562: 1) ที่พบว่า 1) ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย 1.1) ขั้นสร้างวิสัยทัศน์ 1.2) ขั้นวางแผน 1.3) ขั้นการออกแบบกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม 2) ขั้นลงมือสร้างชุมชนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2.1) ขั้นวางแผน 2.2) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 3) ขั้นการสะท้อนผล และธัญญลักษณ์ เวชกามา (2562: 162-163) พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 3 องค์ประกอบ คือ (1) การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (2) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ (3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

จากผลการวิจัยที่พบว่า “สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา หลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ มีครูมีความรู้สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ครูมีทักษะสูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ ครูมีเจตคติสูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ ทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการ

ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด”

ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model อย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในทุก ๆ ขั้นตอน ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของกันและกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเติมเต็มซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธรรมา จ้อยเจริญ (2563: 148) ที่พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของอนุสรรา เฉลิมศรี (2563: 147) ที่พบว่า ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา พบว่า หลังเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของปารณีย์ ชาวเจริญ และดวงใจ สีเขียว และชมพูนุท สุขหวาน (2559: 132-133) ที่พบว่า ครูที่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุดและ 3.3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้าประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ที่พบว่า “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ และ 17 ตัวบ่งชี้ โดเนสมรรถนะที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ (English Language Competency) มี 3 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ และสมรรถนะที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Language Learning Management) มี 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้” สะท้อนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีความสนใจเห็นว่า สามารถนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะฯ ดังกล่าวนี

ไปใช้เป็นขอบข่ายในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาได้ หรือนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการพัฒนาต่อยอดเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาตัวแปรตามของงานวิจัยได้ อีกทั้งยังสามารถปรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ได้

1.2 จากผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ที่พบว่า “รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มี 5 องค์ประกอบ และมีกระบวนการของรูปแบบการนิเทศอยู่ 6 ขั้น” สะท้อนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีความสนใจเห็นว่า สามารถนำรูปแบบการนิเทศดังกล่าวนี้ ไปใช้ในการนิเทศ ติดตาม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาได้ และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบเป็นแนวทางสำหรับการยกกว้างหรือพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ โดยอาจจะมีองค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินการของรูปแบบเพิ่มเติมหรือน้อยกว่านี้ก็ได้ตามความเหมาะสมและข้อมูลที่ได้ศึกษาเพิ่มเติมมา โดยสามารถนำไปใช้ในทิศประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ได้เช่นกัน

1.3 จากผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ที่พบว่า “สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาหลังใช้รูปแบบการนิเทศฯ สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ด้านเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด” สะท้อนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีความสนใจเห็นว่า สามารถนำผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศฯ ครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสนับสนุนแนวคิดของการดำเนินการวิจัยในเรื่องที่มีลักษณะใกล้เคียงได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในทุก ๆ ขั้นตอน เนื่องจากการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สมาชิก PLC ทุกคนล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการนิเทศร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการนิเทศมีประสิทธิภาพ เกิดการยอมรับ จากทุก ๆ ฝ่าย เนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก PLC

2.2 ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในทุก ๆ ระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการนำรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นไป ทดลองใช้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย

2.4 ควรมีการปรับหรือนำเทคโนโลยีออนไลน์เข้ามาใช้ในการนิเทศเพื่อช่วยประหยัดเวลา ลดระยะทางในการเดินทาง ประหยัดงบประมาณในการดำเนินการ และเกิดความคุ้มค่า

บรรณานุกรม

- Brown, W.B. and Moberg, D. J. (1980). Organization Theory and Management : A Macro Approach. New York : John Wiley and Sons.
- Good, C. V. (1973). Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill.
- Hausser, D. L. (1980). Comparison of different Models for Organizational Analysis. In Organizational Assessment Perspective on the Measurement of Organizational Behavior and the Quality of Work Life. New York: John Wiley & Son.
- K. McGraner, and Saenz, L. Preparing teachers of English language learners. TQ Connection Issue Paper (National Comprehensive Center for Teacher Quality, 2009), 25-27.
- Keeves, Peter J. (1988). "Model and Model Building," Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook. Oxford : Pergamon Press.
- L.M., Spencer, and Spencer, " S.M. Competence at Work" : Model for Superior Performance (New York : John Wiley & Sons, 1993), 222–226.
- Nadler, David A. & Tushman, Michael L. (1980). A Model for Diagnosing Organization Behavior: Applying a Congruence Perspective. Organizational Dynamics. 9(2): 35-48.
- R. Khojastehmehr and A. Takrimi, "Characteristics of Effective Teachers : Perceptions of the English Teachers," Journal of Education and Psychology 3(2) (Summer 2009), 53-66.
- Sevk Komur, "Teaching Knowledge and Teacher Competencies : a Case Study of Turkish Preservice English Teachers," Teaching Education 21(3) (September,2010), 279–296.
- Smith, R. H., and Others. (1980). Measurement : Making Organization Perform. New York : Macmillan
- Steiner, E.(1988). Methodology of Theory Building. Sydney : Educology Research

Associates.

Willer, D. (1968). *Scientific Sociology : Theory and method*. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice–Hall.

Z.R Eslami,. and A. Fatahi, “Teachers’ Sense of Self-Efficacy, English Proficiency, and Instructional Strategies: A Study of Nonnative EFL Teachers in Iran,” *Teaching English as a Second or Foreign Language* 1-9 (March 2008), 11.

กนกพร ถาวรประเสริฐ. (2562). สมรรถนะของผู้ชำนาญการฝ่ายงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา. *ปริญญาานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)*. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.

กัณฑ์พล วิวรรธมมงคล. (2561, กันยายน-ธันวาคม). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 11(3): 92-114.

กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน และอภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ. (2561). การนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(1), 193-206.

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555). การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของเทศบาล. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 7(22), 51-62.

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2565, จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp->

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก

<https://so05.tcithaijo.org/index.php/rmuj/article/view/29595/25485>.

คัมภีร์ สุดแท้; สมชาย วงศ์เกษม; และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2553, พฤษภาคม – สิงหาคม).

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(2) : 127.

จิตติ ชนะฤทธิชัย. (2562). การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พลศึกษาทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อรองรับแผนการศึกษาชาติ. *ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (สุขศึกษาและพลศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชวลิต จันทร์ศรี. (2556). การนิเทศภายในโรงเรียน. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2565, จาก

http://supervisor-teacher .blogspot.com/2013/07/blog-post_4.html.

ชีรวัดณ์ นิเจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก

https://e-journal.sru.ac.th/index.php/srj/article/download/726/pdf_54.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สุสานบัณฑิต.

สุภาพณา จ้อยเจริญ. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดลวรรณ พวงวิภาต. (2562). องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ทิตนา แชนมณี. (2548). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทำนักรพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แชนมณี. (2555). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธันฐู มาตชรา. (2564). รูปแบบการพัฒนสมรรถนะครูในสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก

<https://ph02.tcithaijo.org/index.php/withayajournal/article/view/166155>.

บดินทร์ เชนยวิบูลย์. (2565). การนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2565, จาก

<https://so01.tcithaijo.org/index.php/OJED/article/view/83871/66774>.

บุญชม ศรีสะอาด. (2565). การพัฒนาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก https://www.kroobannok.com/news_file/p61238851032.pdf.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ประจักษ์ ศรสาลี. (2561). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC (Professional Learning Community). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2565, จาก <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZXNkYy5nby50aHxrcHQxLXBsY3xneDozMDg3NjY5MzJiOGFkNzlh>.
- ปารีย์ ขาวเจริญ. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2565, จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/10378>.
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). การพัฒนาการเรียนรู้อื่น. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก <http://nscr.nesdc.go.th/master-plans/>.
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก <http://nscr.nesdc.go.th/master-plans/>.
- พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู. ปริญญานิพนธ์ ปริญญาโท. (วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้อื่น). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัณฑิรา สุปการ. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการนิเทศการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาโท. (การศึกษาระดับปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2559). ภาษาอังกฤษสำหรับครูสอนภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา = Educational supervision. พิมพ์ครั้งที่ 5. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา.
- วชิรา เครือคำอ้าย และคณะ. (2560). ศาสตร์พระราชานำการพัฒนาที่ยั่งยืน : รวมบทความวิจัยบทความวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ประจำปี พ.ศ. 2560. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2558). การนิเทศการศึกษา = Educational supervision. เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- วรวพล ดิลกทวีวัฒนา. (2560). การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรภา เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.
- ศิริวรรณ ลীগิจเจริญผล. (2559). การนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ. ปรชญาดุษฎีบัณฑิต ปร.ด (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์ และคณะ. (มปป.). คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวใหม่ ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553, กรกฎาคม - ธันวาคม). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร. 2(4): 2-14.
- วิภาดา ศรีจอมขวัญ. (2556). รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทย. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีจรีน สิมมาลี. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2565, จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/7839/7071>.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2560). ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, จาก <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>.
- ศิดา เขียมขันติถาวร. (2556). ความรู้เบื้องต้นที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรรู้เกี่ยวกับการออกเสียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2563). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ O-NET ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2565, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564, 4 พฤษภาคม). แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา. ที่ ศธ. 04289/ว555.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564, 28 มกราคม). การลดระยะเวลาตามเงื่อนไขคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะสายงานการสอน สายงานบริหารสถานศึกษา และสายงานนิเทศการศึกษา. ที่ ศธ.0206.4/ว4.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซี-ทีซีเอฟ). กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). รายงานการติดตามและประเมินผลนโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับ Thailand 4.0. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). สรุปสาระสำคัญแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559 – 2563. กรุงเทพฯ: ซีดี มีเดีย ไกด์.
- ทำนกวិชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2564, จาก <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (มปป.). ชูวิชา 23728 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริวัชร์ แก้วงาม. (2565). การพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านจู่ฉี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565, จาก

http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25611231_112422_4545.pdf.

- สุจินต์ ภิณฑานิลและคณะศึกษานิเทศก์. (2561). การนิเทศ ติดตาม การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ APDER. สุราษฎร์ธานี: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.
- แสงระวี ดอนแก้ว. (2558). ภาษาศาสตร์สำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการนิเทศเชิงรุก (Active Learning). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หฤทัย อนุสรราชกิจ; และวราลี ถนอมชาติ. (2560). รายงานการวิจัยการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อนุศรา อุดทะ; และจิตติมา วรรณศรี. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น = A model of competency development for early childhood teacher under local administrative organization. มหาวิทยาลัยนเรศวร. 22(4): 305-316.
- อนุศรา เฉลิมศรี. (2563). การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาโท (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2554) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2565, จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>.
- อัมพร พงษ์กัสนานนท์. (2550). การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2562). การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- PPTV Online. (2563). ไทย ร่วงอันดับ 89 ของโลก ทักษะภาษาอังกฤษระดับต่ำมาก รังทำย

อาเซียน. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2564, จาก

<https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8/137341>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกและประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนากร ทองประยูร	คณบดีวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษา ความยั่งยืน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พุก สุตาทันต์อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคณา อ่อนธานี	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร อ่างไสตติสกุล	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุไรวรรณ หาญวงศ์	อาจารย์สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. ดร. คະເນຍະ ອ່ອນນາງ	อาจารย์สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
7. ดร. สุชาดา ปุญฺยบັນ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1
8. นางสาวสุภัทสร บุญรอด	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2
9. ดร. ภัทภรณ์ น้อยกอก	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
10. นางจันทนา วิเวกหัสกันท์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
11. นางเบญจวรรณ มะโนธา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองนครสวรรค์ (เขากบ วิทยาลัยสุโขทัย)
12. นางจุฑามาศ กำเพ็ชร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลชัยนาท

2. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติพิทย์ งามนิล อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์ อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์
3. ดร.ภัทรภรณ์ น้อยกอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครสวรรค์
4. ดร.สุชาดา ปุญปั้น ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
5. นางสุทิตา เลาธน์ไพบูลย์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครสวรรค์ เขต 1
6. นางรัชฎา นิมยี่สุน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครสวรรค์ เขต 2
7. นางสาวสุภัทสร บุญรอด ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 2
8. นางสาวเบญญา ฉัตรธนะปรีชา ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดหนองโรง
9. นางสาวศุภนิษา มาลัยทอง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านเนินเวียง

3. รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดสอบคล้อย (IOC) ของเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุรเดช น้อยจันทร์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครสวรรค์ เขต 1
2. ดร.สุรรัตน์ โตเขียว
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
3. ดร.บงกช จันทรสุขวงศ์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 1

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

1. ตัวอย่าง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ที่ อว 8718/2568

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนา

เรียน อาจารย์ ดร.พิมพ์พฤษ สุตานันต์

เนื่องด้วย นายสถาพร สมอุทัย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภาษิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนา เรื่อง “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนา ให้ นายสถาพร สมอุทัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 326 1616

2. ตัวอย่าง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/2951

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ธนากร ทองประยูร

เนื่องด้วย นายสถาพร สมอุทัย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภาชิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 061 326 1616

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายสถาพร สมอุทัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

3. ตัวอย่าง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่ อว 8718/1531

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มิถุนายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ งามนิล

เนื่องด้วย นายสถาพร สมอุทัย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภาสิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป.

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายสถาพร สมอุทัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 258 5141

4. ตัวอย่าง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8718/1495

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 มิถุนายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ภัทรภรณ์ น้อยกอ

เนื่องด้วย นายสถาพร สมอุทัย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 2) แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป.

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายสถาพร สมอุทัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 258 5141

5. ตัวอย่าง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

หัวข้อ 8718/1752

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 มิถุนายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นายสาทร สมอห้วย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการจัดการเรียนรู้อุทิศตนเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใครบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ขอเสนอขอทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนากระบวนการนเทศศาสตร์ศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ในทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา" โดยมีวิทยาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สใจยิว และวิทยาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หงษ์ชาติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สืบขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) รูปแบบการนเทศศาสตร์ศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ในทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และคู่มือการใช้ 2) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 3) แบบบันทึกและสังเกตการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนเทศศาสตร์ศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ในทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา กับ ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน จะทางเดือนกรกฎาคม 2566 ถึง เดือนตุลาคม 2566 ทั้งนี้ สืบจะเป็นประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนขอเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ สอมนานะเสถียร)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064

หมายเลขโทรศัพท์มือถือเพื่อการติดต่อสื่อสาร โทรทัศน์ 099 258 5141

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ประเด็นสัมภาษณ์

1. ความหมายขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
2. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา (ฉบับร่าง)
3. การวัดและประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
4. การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศฯ

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการนิเทศ
รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model มีหลักการและแนวคิดสำคัญ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษของครูผู้เรียนผู้มีความเป็นเลิศด้านที่หลักสูตรกำหนด
2. เป็นรูปแบบการนิเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา หรือเครือข่ายที่ช่วยกันจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้ชำนาญการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศ เป็นต้น
3. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ยึดหลักการความเป็นประชาธิปไตย เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน สามารถแสดงความเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
4. เป็นรูปแบบการนิเทศที่มีความเป็นสาธารณะ เป็นกระบวนการที่ใช้รับการยอมรับทั้งผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบการนิเทศ

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ

4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่ประสบความสำเร็จ

1. หน่วยงานต้นสังกัด
  - วิทยากร นิเทศ วิทยากร หรือที่ปรึกษา
  - ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
2. สถานศึกษา
  - วิทยากร นิเทศ วิทยากร หรือที่ปรึกษา
  - การนิเทศภายใน
  - ผู้บริหารสถานศึกษา
  - ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
  - ครูวิชาการและครูทุกคนในโรงเรียน
  - นักเรียน
3. ระบบสื่อและเทคโนโลยี
  - สื่อเทคโนโลยีแบบออนไลน์

5. สื่อและเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการนิเทศ

1. คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model
2. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
3. แบบนิเทศและสังเกตการจัดการเรียนรู้
4. แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในรูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

นายสททพร สมอุทัย
นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้, นคร

คู่มือการใช้

รูปแบบการนิเทศ

ด้วยกระบวนการ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (AP-D-SEC Supervision Model)

เพื่อส่งเสริม

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

ระดับชั้นประถมศึกษา

รูปแบบการนิเทศแบบ AP-D-SEC Supervision Model

1. ขั้นวางแผนและออกแบบการเรียนรู้
ขั้นแรกคือการวางแผน AP-D-SEC Supervision Model ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้
1. ศึกษาระบบนิเวศที่โรงเรียนเป็นระบบนิเวศ กลิ่น ความสัมพันธ์ของครูผู้สอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง และ ความพร้อมของภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและผู้เรียนในโรงเรียน
2. ศึกษาระบบนิเวศที่โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอน
3. ศึกษาระบบนิเวศที่โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอน
4. ศึกษาระบบนิเวศที่โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอน
5. ศึกษาระบบนิเวศที่โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอน

2. ขั้นสังเกตและบันทึก
1. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. ขั้นสะท้อนคิด
1. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

4. ขั้นพัฒนา
1. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5. ขั้นประเมินผล
1. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

6. ขั้นสรุป
1. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

นายสถาพร สมอุทัย
นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้, มศว

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมที่ลิงก์ <https://shorturl.asia/1WmAC>

3. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ดังนี้
  - ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน
  - ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ 50 คะแนน
  - ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ 40 คะแนน
2. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษฉบับนี้ ใช้สำหรับการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา **ก่อน** และ **หลัง** ใช้รูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอน
ระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

คำชี้แจง Choose the best answer. (เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด)

ข้อ 1 - 10: ส.1/อ.1.1/ตบช.1.1.1

1. สมอส่วนใดทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษา

1. สมอส่วนหน้า
2. สมอส่วนหลัง
3. สมอซี่กขวา
4. สมอซี่กซ้าย

2. ข้อใดคือการศึกษารหัสศาสตร์ (linguistics)

1. การศึกษาภาษาต่างประเทศมากกว่า 1 ภาษา
2. การศึกษาภาษาตามมุมมองแบบวิทยาศาสตร์
3. การศึกษาการฟัง พูด อ่าน เขียน เน้นไปที่ภาษามาตรฐานระดับสูง
4. การศึกษาภาษาต่างประเทศพร้อมกับวรรณคดีและวัฒนธรรมของชาตินั้น

3. สัทศาสตร์ (phonetics) คือ ภาษาศาสตร์แขนงใด

1. ภาษาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวกับความหมายแฝงของประโยค
2. ภาษาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวกับลำดับคำในประโยค
3. ภาษาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวกับคำประเภทต่างๆ
4. ภาษาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวกับเสียงพูดของมนุษย์

4. อวัยวะใดที่ไม่ได้ใช้ในการเปล่งเสียง

1. ฟัน (teeth)
2. ปุ่มเหงือก (alveolar ridge)
3. ริมฝีปาก (lips)
4. กระพุ้งแก้ม (cheek pouch)

5. กลุ่มคำใดที่ทุกคำขึ้นต้นด้วยเสียงเดียวกัน

1. hill, hour, house
2. game, gem, get
3. giant, jet, jewel
4. want, wish, wrong

6. กลุ่มคำในข้อใดเป็นคำควบกล้ำท้ายพยางค์ทั้งหมด

1. slam, sixth, clap
2. shirt, glass, sing
3. fifth, bathe, clip
4. bump, depth, help

7. กลุ่มคำใดเป็นสระเดี่ยวเสียงยาวทุกคำ

1. aunt, book
2. got, seat
3. laugh, niece
4. sea, cap

8. คำคู่ใดคือคู่เทียบเสียง (minimal pair)

1. sleep, slip
2. rim, mum
3. sock, sick
4. rock, read

9. การออกเสียง -ed ทำยคำในกลุ่มคำกริยาต่อไปนี้ ข้อใดเป็นเสียงเดียวกันทั้งหมด

1. loved, moved, liked
2. walked, stopped, parked
3. cried, occurred, hoped
4. tried, worked, walked

10. คำใดเน้นเสียงคำ (word stress) พยางค์ที่ 2

1. economic
2. circulation
3. objectively
4. polytechnic

ข้อ 11 - 22: ส.1/ อ.1.1/ ตบช.1.1.2

Read the recipe for a pasta dish and answer the questions that follow. (11 - 13)

Paper, tomato and basil pasta

Source: https://www.bbc.co.uk/food/recipes/pepper_tomato_and_basil_74401, retrieved on May 14, 2023

A gorgeous supper dish inspired by flavours from the Mediterranean - roasted peppers, tomatoes and a simple basil sauce. Serve with your favourite pasta.

Ingredients

- 3 long sweet peppers, red, yellow or orange
- 12 cherry tomatoes
- 2 cloves of garlic, peeled
- 7 tbsp olive oil
- large bunch basil
- 400 g/ 14 oz orecchiette pasta
- salt and pepper

Method

1. Turn on the oven to 180C/ 350F/ Gas 4.
2. Slice the peppers lengthways and trim any odd edges to form neat little boat shapes. Lay them in a fairly large roasting tin facing upwards. Halve the cherry tomatoes and place them inside the peppers roughly managing four per boat. Finely slice the garlic and tuck them in with the tomatoes and also add any pepper trimmings you have.
3. Now generously drench the peppers in a good four tablespoons of olive oil, season with salt and pepper and put in the warm oven for half an hour.
4. Meanwhile take all but a small handful of the basil and blitz in a food processor with three tablespoons of olive oil and a little salt. When 30 minutes or so have passed and you can see a slight softening of the peppers and tomatoes, pour over the basil dressing and return to the oven for a further 20 minutes.
5. Now for the pasta, I have chosen orecchiette because the little dips help absorb and contain the juices, but any similar shape will do. Cook in boiling salted water according to the packet instructions.
6. When the peppers and tomatoes are completely soft, wrinkled and starting to brown at the edges, they are ready. Lift them onto a serving plate.
7. To make the most of the oily goodness, tip the cooked drained pasta into the roasting tin, stir well ensuring that you dislodge any sweet caramelized peppery bits, as well as letting the pasta soak up all the flavour of the oil.
8. Finally tear in the remaining basil and serve the peppers and tomatoes on a bed of the sweet oily pasta.

11. The recipe is telling us how to make a dish that would be eaten as a _____.

1. soup
2. starter
3. main course
4. dessert

12. According to the recipe, which of the following ingredients would you use to season the peppers and tomatoes?

1. The basil and the olive oil
2. The garlic and the salt
3. The olive oil and the orecchiette
4. The salt and the pepper

13. The peppers, tomatoes and garlic are _____.

1. stewed
2. deep fried
3. roasted
4. boiled

14. Which words is the best match meaning of the underline word in the sentence?

The review of this movie was favorable. Many people attended and enjoyed the movie. Some people even saw the movie five times.

1. uncertain
2. interesting
3. negative
4. positive

15. There is a lot of pollution in Thailand, such as contaminated water, air filled with poisonous gas, or noise in crowded communities. These polluted environments _____ health problems for residents of the areas being polluted.

1. causing
2. result form
3. therefore
4. lead to

16. A number of farmers and gardeners use chemicals when growing vegetables,
_____ shoppers need to be careful and buy organic.

1. so
2. because
3. cause
4. result form

17. A: Hello, good morning, BC & C company.

B: Good morning. May I speak to Mr. David Williams please?

A: Sure. Let me transfer the line. _____ please.

B: Thank you.

1. Wait
2. Hang up
3. Speak up
4. One moment

18. Billy has been _____ because of his excellent job performance.

1. promoted
2. demoted
3. demolished
4. fired

19. A: _____ arriving at my house a bit early to help me get the place ready for
the party?

B: Not at all. What time should I get there then?

1. Can you
2. Would you like to
3. Could you please
4. Would you mind

20. Mrs. White told Arin that _____.

1. her daughter visits Thailand again next year
2. her daughter would visit Thailand again next year
3. her daughter would visit Thailand again the following year
4. her daughter would have visited Thailand again the following year

21. Please find attached my report. _____ if there are any problems with deadlines etc.

1. Get back with me
2. Keep in touch
3. Let me to know
4. Get back to me

22. A: That was a wonderful presentation. Congratulations!

B: _____.

1. I hope you like my presentation.
2. Don't you think yours is better?
3. I think it's the best in this seminar.
4. It's very kind of you to say so.

ข้อ 23 - 24: ส.1/อ.1.2/ตบช.1.2.1

23. ข้อใดเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้เป็นภาษากลางของโลก

1. ระบบการออกเสียงของภาษาอังกฤษง่ายกว่าภาษาอื่น ๆ
2. ระบบคำและไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษง่ายกว่าภาษาอื่น ๆ
3. ข้อมูลทางเทคโนโลยีและสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษที่มีมากกว่าภาษาอื่น ๆ
4. อำนาจทางการเมือง และทางเศรษฐกิจของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก

24. ประเทศทุกประเทศในข้อใดใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

1. อินเดีย, เวียดนาม, ฟิลิปปินส์

2. จีน, เยอรมัน, แคนาดา
3. ญี่ปุ่น, ไทย, อิตาลี
4. ไทย, จีน, ไอร์แลนด์

ข้อ 25 - 26: ส.2/ อ.2.1/ ตบข.2.1.1

25. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ มีประกอบด้วยกี่สาระ กี่มาตรฐาน

1. 4 สาระ 6 มาตรฐาน
2. 4 สาระ 7 มาตรฐาน
3. 4 สาระ 8 มาตรฐาน
4. 4 สาระ 9 มาตรฐาน

26. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระที่ 1 มาตรฐานข้อ 2 ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ข้อที่ 1 สามารถกำหนดรหัสแทนมาตรฐานและตัวชี้วัดตามข้อใด

1. อ 1.2 ป.5/1
2. ต 1.2 ป.5/1
3. ก 1.2 ป.5/1
4. ป 1.2 ป.5/1

ข้อ 27 - 28: ส.2/ อ.2.1/ ตบข.2.1.2

27. วิธีสอน/แนวการสอนภาษาอังกฤษแบบใดที่เป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน

1. audio-lingual method
2. situational method
3. task-based approach
4. communicative approach

28. แนวการสอนแบบ situational method และ communicative approach คล้ายกันในแง่ใด

1. ห้ามใช้ภาษาแม่ในการเรียนการสอน
2. บรรยายภาคในห้องเรียนสงบและผ่อนคลาย
3. ใช้คำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเป็นเทคนิคการสอน
4. เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง

ข้อ 29 - 30: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.3

29. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (lesson plan) ตามแนวการสอนแบบ communicative approach ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่อะไรบ้าง

1. lead-in, presentation และ practice
2. presentation, practice และ production
3. presentation, practice และ evaluation
4. lead-in, presentation และ production

30. องค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสำคัญและขาดไม่ได้เลย ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1. input, process, output
2. objective, learning, evaluation
3. knowledge, process, attribute
4. cognitive, psychomotor, affective

ข้อ 31 - 32: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.4

31. ข้อใดคือการทดสอบระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1. formal test
2. informal test
3. formative test
4. summative test

32. แบบทดสอบชนิดใดมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้คัดเลือก จำแนก หรือคัดกรองผู้เข้าสอบตามความสามารถทางภาษา

1. proficiency test
2. placement test
3. achievement test
4. diagnostic test

ข้อ 33 - 34: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.5

33. การผลิตสื่อการสอน ข้อใดมีสำคัญเป็นอันดับแรก

1. มีความน่าสนใจ สามารถใช้ได้จริง
2. มีความชัดเจนเป็นระเบียบ สามารถใช้ได้จริง
3. สมองจุดประสงค์ของการเรียนการสอน และสามารถใช้ได้จริง
4. มีความชัดเจน เข้าใจง่าย

34. ข้อใดเป็นรูปแบบการใช้สื่อการสอนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

1. ASSURE Model
2. ADDIE Model
3. EDUCATIONAL Model
4. LEARNING Model

ข้อ 35 - 36: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.6

35. การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ข้อใดคือตัวแปรตาม (Dependent Variable) ของงานวิจัยเรื่องนี้

1. การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้โดยใช้เกม
2. การพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
3. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
4. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

36. ข้อใดคือ ขั้นตอนแรกของกระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง
2. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน
3. การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
4. การออกแบบการทดลอง

ข้อ 37 - 38: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.7

37. กระบวนการนิเทศการศึกษาแบบเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนคืออะไร

1. การเยี่ยมชั้นและสังเกตการสอนสมัยใหม่
2. การเยี่ยมชั้นและสังเกตการสอนนอกชั้นเรียน
3. การสังเกตการสอนอย่างง่ายที่ไร้รูปแบบ
4. การสังเกตการสอนที่มีขั้นตอนและต่อเนื่อง

38. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

1. การบรรยาย
2. การจัดประชุม
3. การสังเกตชั้นเรียน
4. การออกคำสั่ง

ข้อ 39 - 40: ส.2/ อ.2.1/ ตบช.2.1.8

39. ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะเฉพาะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

1. มีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ (Shared Vision)
2. มีการมีวัฒนธรรมรวมพลัง (Collaborative Culture)
3. มีการปรับปรุงพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Focus on Learning Outcomes)
4. มีการแสวงหาความรู้ส่วนบุคคลเพียงผู้เดียว (Individual Knowledge Acquisition)

40. ข้อใดคือขั้นตอนการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

1. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา	2. นวัตกรรม/Best practice
3. ค้นหาปัญหา/ความต้องการ	4. รวมกลุ่ม PLC
5. แลกเปลี่ยน/เสนอแนะ	6. สะท้อนผล
7. นำไปปฏิบัติการสอน/สังเกตการณ์สอน	

1. 4, 3, 1, 6, 7, 5, 2

2. 4, 3, 1, 6, 5, 7, 2

3. 4, 3, 1, 5, 7, 2, 6

4. 4, 3, 1, 5, 7, 6, 2

รวมคะแนน.....

เฉลย

ข้อที่	ตอบ	ข้อที่	ตอบ	ข้อที่	ตอบ	ข้อที่	ตอบ
1	4	11	3	21	4	31	3
2	2	12	4	22	4	32	1
3	4	13	3	23	4	33	3
4	4	14	4	24	3	34	1
5	4	15	4	25	3	35	3
6	3	16	1	26	2	36	2
7	4	17	4	27	4	37	4
8	3	18	1	28	4	38	4
9	2	19	4	29	2	39	4
10	3	20	3	30	2	40	3

ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น
ประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ
50 คะแนน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	เลือกใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary) ประกอบการสอน ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับ เนื้อหาตามบริบท สถานการณ์ ต่าง ๆ (ส.1/อ.1.1/ตบช.1.1.2)					
2	ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประกอบการสอนในชั้นเรียน ได้แก่ การฟัง(Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) ได้อย่าง คล่องแคล่ว (ส.1/อ.1.1/ตบช. 1.1.3)					
3	นำวัฒนธรรมตะวันตก (Western Culture) มาสอดแทรก ประกอบการสอนในชั้นเรียน และ ปรับประยุกต์ใช้กับวัฒนธรรมไทย ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม (ส.1/ อ.1.2/ตบช.1.1.3)					
4	ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยนำ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการ เรียนรู้แกนกลางไปจัดทำหน่วย การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม (ส.2/อ.2.1/ตบช. 2.1.1)					
5	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามแนวการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ที่ หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และวัยของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และเน้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติจริงตามแนวการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (ส.2/อ.2.1/ตบช. 2.1.2)					
6	ออกแบบและจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ครบ ตามองค์ประกอบของแผนการ จัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการ เรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มี จุดประสงค์การเรียนรู้ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (K: Knowledge) ด้านกระบวนการ (P: Process) หรือด้านทักษะ (S: Skill) และด้าน คุณลักษณะ (A: Attribute) (ส.2/ อ.2.1/ตบช.2.1.3)					
7	เลือกวิธีการ ออกแบบ สร้างและใช้ เครื่องวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม หลากหลาย สอดคล้องและ ครอบคลุมตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ (ส.2/อ.2.1/ตบช. 2.1.4)					
8	สร้าง หรือเลือกใช้สื่อและ เทคโนโลยีประกอบการสอน ภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และหลากหลาย (ส.2/อ.2.1/ ตบช.2.1.5)					
9	ให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กับครูคนอื่นๆ ได้ (ส.2/อ.2.1/					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	<i>ตบช.2.1.7)</i>					
10	เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ ได้ (ส.2/อ.2.1/ตบช.2.1.8)					
รวมคะแนน						

ฉบับที่ 3 แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ 40 คะแนน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	แสดงทัศนคติเชิงบวกที่ดีต่อภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก (ส.1/อ.1.3/ตบช.1.3.1)					
2	แสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (ส.1/อ.1.3/ตบช.1.3.2)					
3	แสดงทัศนคติเชิงบวกที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ส.1/อ.2.2/ตบช.2.2.1)					
4	แสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ส.1/อ.2.2/ตบช.2.2.)					
รวมคะแนน						

4. แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20-29 ปี 30-39 ปี
 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ปีขึ้นไป

1.3 การศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.4 วิทยฐานะ

- ครูผู้ช่วย ครู ครูชำนาญการ
 ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

1.5 ประสบการณ์สอนวิชาภาษาอังกฤษ

- 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามระดับความพึงพอใจที่มีต่อกรรณิเทศฯ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ด้านการดำเนินการของรูปแบบการนิเทศฯ						
1.1	รูปแบบการนิเทศฯ มีจุดประสงค์ การนิเทศที่ชัดเจน และตรง ประเด็น					
1.2	รูปแบบการนิเทศฯ มีข้อบ่งชี้ เนื้อหาของกรรณิเทศที่เหมาะสม และครอบคลุม					
1.3	รูปแบบการนิเทศฯ มีกระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศที่ชัดเจน เหมาะสม					
1.4	รูปแบบการนิเทศฯ มีสื่อและ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่ เหมาะสม					
2. ด้านการนิเทศของผู้นิเทศ						
2.1	ผู้นิเทศมีความรู้ ความสามารถ ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี					
2.2	ผู้นิเทศช่วยสร้างความเข้าใจ ชี้แจง อธิบาย และถ่ายทอดองค์ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษได้ชัดเจน					
2.3	ผู้นิเทศสามารถดำเนินการนิเทศ ตามขั้นตอน กระบวนการ หรือ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาอย่าง					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	เป็นระบบ					
2.4	ผู้นิเทศสามารถให้บริการ ชี้แนะ แนะนำ แก่ผู้รับการนิเทศ โดยใช้ ถ้อยคำเชิงบวก ช่วยสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ					
2.5	ผู้นิเทศสามารถสรุปผลการนิเทศ การศึกษาได้ตรงประเด็นชัดเจน และครอบคลุม					
2.6	ผู้นิเทศแสดงพฤติกรรม และ อารมณ์ที่เหมาะสม และมีความ เป็นกัลยาณมิตร					
2.7	ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม					
3. ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ						
3.1	ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น					
3.2	ผู้รับการนิเทศมีทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น					
3.3	ผู้รับการนิเทศมีคุณลักษณะ หรือ เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น					
3.4	ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจใน ออกแบบ และจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น					
3.5	ผู้รับการนิเทศสามารถนำผลการ					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	นิเทศไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา หรือต่อยอดเป็นนวัตกรรม หรือ งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษได้					
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการนิเทศฯ						
4.1	ส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู					
4.2	ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน					
4.3	ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพ ของระบบการบริหารจัดการของ ผู้บริหาร และโรงเรียน					
รวม						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

